

# Årsredovisning med verksamhetsberättelse

2007



Folkbildningsrådet

Årsredovisning 2007  
Folkbildningsrådet  
Layout: Johan Nilsson, Kombinera  
Tryck: Allduplo, Stockholm 2008

# Innehåll

<b>Inledning</b>	4
<b>Folkbildningens uppdrag</b>	6
Folkbildningens framsyn	8
<b>Folkbildningsrådet</b>	9
Uppgifter	9
Styr- och policydokument	10
Organisation	10
<b>Ökat stöd och höga förväntningar</b>	13
<b>Verksamhet</b>	15
Statsbidragsfördelning	15
Anslagsutvecklingen	15
Genomförda särskilda insatser	17
Resultatredovisning	19
Studieförbunden	19
Folkhögskolorna	28
Uppföljning och utvärdering	35
Uppföljning	35
Utvärdering	36
Systematiskt kvalitetsarbete	40
Samlad bedömning	40
Folkbildningspolitiska frågor	42
Internationellt perspektiv	43
Information	45
Representation, medlems- och partnerskap	46
Säskilda uppdrag från regeringen	46
Medlemsuppdrag	48
Produktioner	50
Konferenser och seminarier	51
Kansli	51
<b>Folkbildningsrådets årsredovisning för 2007</b>	54
Förvaltningsberättelse	54
Resultaträkning	58
Balansräkning	59
Noter	60
<b>Revisionsberättelse</b>	67
<b>Bilagor</b>	68
Fastställt allmänt statsbidrag till de åtta studieförbunden 2007	68
Fastställt allmänt statsbidrag till de 148 folkhögskolorna 2007	69
Bidrag för påbyggnadsutbildningar	73
Bidrag för utbildningar inom aktivitetsgarantin (SAGA) samt jobb- och utvecklingsgarantin vid 105 folkhögskolor 2007	73



# Inledning

Det är lätt att bli imponerad när man läser den samlade statistiken för verksamheten inom folkbildningen under 2007, vilken omfattning och vilken mångfald. En stor del av befolkningen deltar årligen på något sätt i folkbildningsaktiviteter. Jag hoppas att resultatredovisningen ger en bra och övergripande bild av hur statens anslag till folkbildningen har använts. Men bilden måste självklart kompletteras med verksamhetsberättelser från alla de folkhögskolor och studieförbund som genomför verksamheten.

Det glädjer mig att styrelsen under 2007 godkände studieförbundet Ibn Rushd som mottagare av statsbidrag. Inte sedan 1986 har ett nytt studieförbund blivit statsbidragsberättigat. Det ska bli spännande att följa hur studieförbundet Ibn Rushd kommer att utvecklas.

Kulturens bildningsverksamhet, Kulturens, inledde under 2007 sitt första år för att kvalificera sig för att bli statsbidragsberättigat studieförbund. Under året behandlade styrelsen tre nya ansökningar om statsbidrag till folkhögskoleverksamhet, men det var inte möjligt för styrelsen att bevilja dessa ansökningar. Däremot kom försöksverksamheten igång vid två folkhögskolor, för muslimska respektive romska organisationer. Folkbildningens styrka är, enligt min mening, dess mångfald. Att folkbildningen är frivillig för deltagarna möjliggör att människor med olika bakgrund, olika intressen

och olika ambitioner kommer samman för att lära gemensamt.

Nu börjar Folkbildningsrådets nya organisation ta form. Sedan hösten 2007 är bemanningen på plats med ett undantag. Låt mig återkomma till det. Sedan i höstas har rådets ledning förtjänstfullt arbetat med att implementera den nya kansliorganisationen. Beredningen av statsbidragsfrågor är nu skild från uppföljningen av verksamheten. Det säkrar att vi även fortsatt har riksdagens förtroende att svara för myndighetsuppgifterna inom folkbildningsområdet. Det är mycket viktigt att rådet kan ta väl underbyggda beslut om både bidragsgivning och återkallande av medel, eftersom besluten inte kan överklagas. Den nya förordning som regeringen utfärdat ställer ökade krav på hur medlen används och om återbetalning vid felaktig användning.

Undantaget jag nämnde ovan är kopplad till hur rådet styrelse valt att arbeta vidare med riksdagens beslut att ge Folkbildningsrådet ett tydligare nationellt utvärderingsuppdrag. Som ett led i detta arbete har styrelsen tillsatt en expertgrupp. I regeringens riktlinjer till Folkbildningsrådet är det numera inskrivet att rådet ska redovisa hur statsbidraget bidragit till att statens syften har uppnåtts. Det innebär även att styrelsen genom utvärderingar ska göra bedömningar om kvaliteten i verksamheten och omfördela resurser från verksamhet som inte

uppfyller riksdagens syften, till verksamhet som gör det. Min uppfattning är att det krävs utvärderingar av hög kvalitet för att dessa beslut ska bli rättssäkra.

I slutet av 2007 beslutade styrelsen att en fristående expertgrupp av forskare och företrädare för folkbildningen framgent ska fungera som rådgivare till Folkbildningsrådets styrelse. En viktig del av gruppens arbete blir att föreslå område för nationella utvärderingar och bidra med analyser av olika utvärderingar utifrån folkbildningens villkor och vardag. Ledamöterna i expertgruppen ska vara väl förtrodda med folkbildningsforskningen och ha erfarenhet av utvärderingar inom området. Detta nya stöd till styrelsen kommer att skapa ökat förtroende och tillit från både regering och riksdag.

Under året har folkhögskolor och studieförbund genomfört stora insatser genom redovisning av hur de systematiskt arbetar med kvalitetsfrågor. Rådet har därefter sammanställt en nationell kvalitetsredovisning för folkbildningen som styrelsen behandlat och sedan överlämnat till regeringen. Nästan alla folkhögskolor och studieförbund bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete. Det är positiva uppgifter. Denna årligen återkommande redovisning till regeringen kommer att vara en viktig grund för styrelsens möjligheter att kunna argumentera för resurser till folkbildningen.

Folkbildningens företrädare måste omedelbart

reagera och agera om man i något sammanhang upplever att de offentliga medel som ställs till folkbildningens förfogande används felaktigt. Felaktigheter ska minimeras. Fusk får inte förekomma och så långt jag kan överblicka är det glädjande nog ovanligt. Folkbildningen måste i dessa sammanhang eftersträva nolltolerans. Det förpliktigar för oss inom folkbildningen att kvalitetssäkra all vår verksamhet, i alla led.

Vi måste framförallt bli bättre på att berätta om allt bra inom folkbildningen. Vi kan bli bättre på att marknadsföra folkbildningen mot allmänhet och bidragsgivare samt bättre på att beskriva folkbildningens betydelse för människors utveckling och för civilsamhället.

Låt oss tillsammans inom folkbildningen fortsätta att förvalta det förtroende och det uppdrag vi fått av regering och riksdag. Folkbildningen ska fortsatt ta ansvar för att klokt hantera det samhällsstöd vi får. Folkhögskolor och studieförbund ska även i framtiden vara drivkrafter för lokal och regional mobilisering, utveckling och vara arenor där nya rörelser kan växa fram och ta form och därmed stärka demokratin i vårt samhälle.

Februari 2008

TORSTEN FRIBERG  
ordförande



# Folkbildningens uppdrag

I 2006 års folkbildningsproposition *Lära, växa, förändra* (2005/06:192) markerade regeringen som en principiell utgångspunkt följande:

”Folkbildningen är en omistlig del av det svenska samhället. Folkbildningens historia är en historia om kunskapens makt och vittnar om grupper och individers förmåga att genom folkbildningens organisationer av egen kraft hävda sin ställning i samhället. Utan folkbildningen hade folkrörelserna varit svagare och nått betydligt färre.”

Vidare skriver regeringen att principen att folkbildningens anordnare själva lägger fast målen för verksamheten ska gälla även i fortsättningen. Riksdagen beslutar om syftet med statens bidrag till folkbildningen.

Riksdagen har gett folkbildningen i uppdrag att:

- stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin;
- bidra till att göra det möjligt för människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen;
- bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället;
- bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Folkbildningen ska själv identifiera målgrupper som är relevanta.

Riksdagen har vidare fastställt sju verksamhetsområden för folkbildningen, vilka i särskilt hög grad utgör motiv för statens stöd:

## **1. Den gemensamma värdegrunden – alla människors lika värde och jämställdhet mellan könen**

Statens stöd till folkbildningen ska bidra till att grundläggande demokratiska värden som alla människors lika värde och jämställdhet mellan könen genomsyrar verksamhetens innehåll, former och organisation.

## **2. Det mångkulturella samhällets utmaningar**

Statens stöd till folkbildningen ska bidra till att dess organisationer medverkar till att människor med olika bakgrund möts, får ökad förståelse för varandra och utbyter erfarenheter sinsemellan så att utanförskap, segregering, konflikter och diskriminering motverkas.

## **3. Den demografiska utmaningen**

Statens stöd till folkbildningen ska bidra till att dess organisationer kan möta de demografiska förändringarna och engagera nya generationer utan att förlora de äldres engagemang.

## **4. Det livslånga lärandet**

Statens stöd till folkbildningen ska bidra till att studieförbund och folkhögskolor medverkar till att förverkliga möjligheten till ett livslångt lärande för

vuxna, till alternativa vägar för att nå gymnasiekompetens och vidare studier samt till yrkesutbildning.

## 5. Kulturen

Statens stöd till folkbildningen ska bidra till att dess organisationer kan vara en lokal och regional drivkraft för den folkliga kulturen.

## 6. Tillgängligheten och möjligheterna för personer med funktionshinder

Statens stöd till folkbildningen ska bidra till att dess organisationer är öppna för personer med funktionshinder och att alla deltagare erbjuds lika möjligheter till studier och att påverka utformningen av verksamheten.

## 7. Folkhälsa, hållbar utveckling och global rättvisa

Statens stöd till folkbildningen ska bidra till att dess organisationer medverkar till bättre folkhälsa, till hållbar utveckling och till global rättvisa genom att öka människors insikt om vikten av förändrade värderingar och levnadsvanor.

I olika avsnitt i propositionen betonas vidare:

”att ett systematiskt kvalitetsarbete med inriktning på såväl administration som verksamhetsformer och innehåll behöver utvecklas på alla nivåer inom folkbildningen.

Detta arbete bör givetvis utgå från folkbildningens egna mål och de kvalitetskriterier som man själv utvecklar, men samtidigt inbegripa en bred syn på kvalitetsbegreppet. Kvalitetsarbetet bör inte utföras av Folkbildningsrådet, utan av studieförbunden och folkhögskolorna själva. Det måste dock vara en prioriterad uppgift för rådet att medverka till att arbetet sker.

Grundläggande är naturligtvis att verksamheten bidrar till att förverkliga de syften som staten anger för sitt stöd till folkbildningen.

Förutom att fördela statsbidrag till folkhögskolor och studieförbund har rådet till uppgift att följa upp och utvärdera verksamheten. I detta ligger att i kvalitativa och kvantitativa termer

följa, beskriva och analysera den statsbidragsfinansierade verksamheten. Detta material utgör grunden för rådets återrapportering till regering och riksdag. Det utgör också underlag för rådets egen fördelning av statsbidrag och annan myndighetsutövning. Det är angeläget att rådet drar operativa slutsatser av den information som samlats in. Det handlar då om att väga samman kvalitativa bedömningar och kvantitativa data. Det är rimligt att rådets modeller för fördelning av statsbidraget inte uteslutande baseras på kvantitativa data, utan att värderande, kvalitativa element tillförs modellerna.

Långsiktigt gagnar en ökad fokusering av kvalitetsfrågorna i första hand folkbildningens egen inre utveckling. Det ger utgångspunkter för en systematisk omprövning och ytterst avveckling av verksamheter som inte är folkbildningsmässiga. Därmed skapas utrymme för nya aktiviteter.

En betydande förnyelse och omprioritering sker redan nu, i första hand inom enskilda avdelningar och folkhögskolor. Denna är dock inte alltid i första hand resultatet av ett systematiskt kvalitetsarbete utan det är snarare ekonomiska faktorer och efterfrågan från medlemsorganisationer och deltagare, som utövar stort inflytande över prioriteringarna.

Därför bör Folkbildningsrådet utarbeta metoder som möjliggör jämförelser i kvalitet mellan olika verksamheter.

Ett utvecklat kvalitetsarbete skulle vidare kunna förebygga t ex den typ av felaktigt utnyttjande av statsbidraget som av och till uppdragas i studiecirkelverksamheten.”

Som ett komplement till de beskrivningar av folkbildningen som återfinns i regeringens proposition har Folkbildningsrådet i sina egna dokument lyft fram det som är unikt för folkhögskolornas och studieförbundens verksamhet. Denna ska kännetecknas av att vara:

- fri och frivillig (deltagarna väljer själva att delta samt ämnen/kursen/aktiviteter);
- deltagarstyrd (inflytande över uppläggning och innehåll);

- formad av egna utbildningsplaner (icke läroplans- eller betygsstyrd);
- baserad på deltagarnas behov och erfarenheter från vardagslivet;
- ideologiskt och/eller innehållsmässigt profilerad (plats för särarter);
- mångsidig (i sitt verksamhets- och programutbud);
- flexibel (snabbt tillgodose nya utvecklingsbehov och nya former).

I Folkbildningens Framsyn ges en samlad bild av folkbildningens roll och uppgifter inför 2010-talet.

## Folkbildningens Framsyn

Folkbildningens Framsyn ger en samlad bild av folkbildningens roll och uppgifter inför nästa decennium sett med folkbildarnas ögon. Rapporten ska ses som en övergripande bild av folkbildningens samhällsroll och uppgifter. Den har i hög grad

fokus på ett antal konkreta samhällsområden. Inom dessa identifieras möjligheter för folkhögskolor och studieförbund att göra aktiva insatser, nu och i framtiden.

Det ska inte tolkas som att folkbildning är lösningen på alla samhällsproblem och inte heller att folkbildningens organisationer sitter inne med alla lösningar eller att varje enskild organisation är aktiv inom varje område. Men faktum är att på vart och ett av de områden som lyfts fram, finns det åtskilliga konkreta exempel där folkhögskolor och studieförbund gör ett betydelsefullt arbete.

Folkbildningens Framsyn kan inte heller spegla hela den mångfald som folkbildningen utgör på det lokala planet. En sammanfattande beskrivning tappar med nödvändighet många av de nyanser och den särprägel som en så omfattande verksamhet uppvisar. Men den visar ändå att det finns ett sammanhållande kitt som gör att vi kan tala om folkbildningens särart.

Folkbildningens Framsyn finns även i en kortversion samt i en version på engelska.



# Folkbildningsrådet

Folkbildningsrådet är en ideell förening bildad av Folkbildningsförbundet, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation (RIO).

Folkbildningsrådet har enligt stadgarna till uppgift att för medlemmarnas räkning fullgöra det som regering och riksdag kräver för att statsbidrag ska utgå till den verksamhet som bedrivs av studieförbund och folkhögskolor. Folkbildningsrådet svarar vidare för de uppgifter som medlemmarna uppdragit åt rådet att handlägga.

## Uppgifter

### Inom medlemsuppdraget

Folkbildningsrådet har till uppgift att för medlemmarnas räkning fullgöra det som regering och riksdag kräver för att statsbidrag ska utgå till den verksamhet som bedrivs av studieförbund och folkhögskolor.

På uppdrag av medlemmarna svarar rådet för central drift och utveckling av Folkbildningsnätet. Rådet ska vidare företräda sina medlemsorganisationer i European Association for Education of Adults (EAEA) och i International Council for Adult Education (ICAE).

Av RIO och Sveriges Kommuner och Landsting har Folkbildningsrådet fått ett särskilt uppdrag att svara för centrala informationsinsatser om folkhögskolornas kursutbud via Folkhögskolornas in-

formationstjänst, FIN. Vidare har RIO och SKL under 2007 beslutat att ge Folkbildningsrådet ett medlemsuppdrag som avser folkbildningspolitiskt arbete med EU-politiskt och internationellt perspektiv utifrån folkhögskolornas behov.

### Inom myndighetsuppdraget

Folkbildningsrådet har av riksdag och regering anförtrotts vissa myndighetsuppdrag. De innefattar:

- att företräda staten i förhållande till folkbildningen;
- att besluta om vilka studieförbund och folkhögskolor som ska få statsbidrag;
- att fördela statsbidraget mellan dessa;
- att lämna årsredovisning och budgetunderlag till regeringen enligt gällande föreskrifter;
- att kontinuerligt följa upp och utvärdera verksamheten i förhållande till de syften och villkor som föreskrivits för statsbidraget;
- att redovisa hur statsbidraget bidragit till att folkbildningens syften har uppnåtts;
- att i enlighet med regeringens riktlinjer lämna rapporter och resultatredovisning av folkbildningens verksamhet till regeringen;
- att återkalla statsbidrag som betalats ut till ett studieförbund eller en folkhögskola i det fall verksamheten inte är förenlig med statens syften med statsbidraget;
- att med utgångspunkt i rådets kvalitetsarbete göra mer långsiktiga bedömningar av existerande verksameters livskraft i förhållande till behovet av att skapa utrymme för nya verk-

samheter och att ge nya grupper möjligheter att bedriva statsbidragsberättigad folkbildningsverksamhet.

Genom sitt myndighets- och sektorsuppdrag svarar Folkbildningsrådet för folkbildningspolitisk bevakning i ett svenskt, nordiskt och internationellt perspektiv. Vidare har rådet en uppgift i att informera riksdagen, regeringen, myndigheter, andra organisationer, folkbildningens anordnare samt allmänheten om folkbildningens verksamhet och utveckling. Dessutom ska rådet upprätthålla kontinuerliga kontakter med andra samhällssektorer av betydelse för folkbildningen.

## Styr- och policydokument

### Styr- och policydokument från Folkbildningsrådet och dess medlemmar

- Folkbildningsrådets stadgar.
- Representantskapets beslut om organisation, arbetsformer och medlemsuppdrag.
- Statsbidragsvillkoren för folkhögskolor och studieförbund.
- Kriterier och fördelningsprinciper för statsbidrag till folkhögskolor och studieförbund.
- Styrdokument för Folkbildningsnätet och Folkhögskolornas informationstjänst.

### Styrdokument från staten

Som grund för den verksamhet som bedrivs inom Folkbildningsrådet gäller:

- Kulturutskottets betänkande 2005/06:KrU14 och riksdagens beslut 2006-05-31.
- Lära, växa, förändra. Folkbildningsproposition 2005/06:192.
- Förordning om statsbidrag till folkbildningen (1991:977 med ändring 1992:737, 1998:973, 2000:1451 och 2006:1499).
- Regeringens riktlinjer år 2007 med bilagt regleringsbrev för anslaget 25:1 Bidrag till folkbildningen.

- Förordningen om myndigheters årsredovisning (SFS 2000:605).

## Organisation

### Representantskapet

Representantskapet, som är Folkbildningsrådets högsta beslutande organ, består av tio ombud för Folkbildningsförbundet, fem ombud för Sveriges Kommuner och Landsting och fem ombud för Rörselefolkhögskolornas intresseorganisation. Representantskapet behandlar styrelsens och revisorernas berättelser och beslutar om ansvarsfrihet. Vidare fastställer det ekonomiska ramarna för Folkbildningsrådets budget och väljer vartannat år ordförande samt tar emot anmälan av styrelseledamöter och revisorer.

Representantskapet återupptog sitt ajournerade sammanträde den 7 februari. Bakgrunden till ajourneringen i november 2006 var att det vid denna tidpunkt fanns oklarheter om de särskilda uppdragen som föreslagits i folkbildningspropositionen samt om pågående diskussioner om hur statens stöd till idrottens ledar-, utbildnings- och folkbildningsverksamhet skulle utformas. Det fanns olika uppfattningar mellan medlemsorganisationerna om förväntningar och krav på Folkbildningsrådet samt om nivån på den ekonomiska ramen för rådets verksamhet 2007. Representantskapet antog styrelsens förslag till ram för Folkbildningsrådets budget efter votering och genom mötesordförandes utslagsröst.

Representantskapet höll sitt vårmöte den 23 april. Sammanträdet fastställde Folkbildningsrådets årsredovisning för 2006, godkände revisionsberättelsen och gav styrelsen ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret. Carola Gunnarsson valde att inte ställa upp för omval som ordförande för ytterligare en period. Vidare beslutade representantskapet att anta styrelsens förslag till reviderade stadgar där Landstingsförbundet ersatts med Sveriges Kommuner och Landsting. Detta med anledning av att Landstingsförbundet som organisation

upphör. Torsten Friberg valdes till ordförande för styrelsen för en period av två år. Anna-Britta Åkerlind, Jan-Sture Karlsson, Eva Arvidsson, Thomas Strand samt Gustav Wennberg anmälades som nya ledamöter. Sverker Ågren, Marie Linder och Walter Rönmark anmälades som ledamöter för en ny period. Samtliga ledamöter utsågs för en tid av två år.

Representantskapet höll sitt höstmöte den 8 november. Mötet fastställde ekonomisk ram för Folkbildningsrådets verksamhet 2008, inklusive Folkbildningsnätet, och ekonomisk ram för Folkhögskolornas informationstjänst.

### **Styrelsen**

Styrelsen har till och med den 23 april utgjorts av Carola Gunnarsson (ordförande), Marie Linder (vice ordförande), Rigmor Breidemalm, Kent Johansson, Walter Rönmark, Ewelina Tokarczyk, Ulf Sjösten, Majléne Westerlund Panke, Sverker Ågren och Tomas Östlund (personalrepresentant). Adjungerade ledamöter i styrelsen har varit Åke Gustavsson, ordförande i Folkbildningsförbundet, Ants Viirman, sektionschef, Landstingsförbundet samt Stina Sundberg, kanslichef, Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation.

Styrelsen har från och med den 23 april utgjorts av Torsten Friberg (ordförande), Marie Linder (vice ordförande), Anna-Britta Åkerlind, Jan-Sture Karlsson, Eva Arvidsson, Thomas Strand, Gustav Wennberg, Sverker Ågren, Walter Rönmark och Tomas Östlund (personalrepresentant). Adjungerade ledamöter i styrelsen har varit Åke Gustavsson, ordförande i Folkbildningsförbundet, Ants Viirman, seniorhandläggare, Sveriges Kommuner och Landsting samt Kent Johansson, ordförande i Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation.

Bo Sundqvist har varit styrelsens sekreterare.

Nio protokollförda styrelsesammanträden har hållits under året.

Bland de ärenden som styrelsen behandlat kan nämnas fördelning av allmänt statsbidrag till studieförbund och folkhögskolor. Vidare fördelades 206 miljoner kronor från AMS för folkhögskolornas utbildningar för deltagare inom aktivitetsga-

rantin (SAGA-anslaget), som efter halvårsskiftet övergick i formen av en jobb- och utvecklingsgaranti.

Styrelsen har tillsammans med medlemsorganisationerna vidareutvecklat Folkbildningsrådets arbetsformer. En gemensam styrelsekonferens med medlemsorganisationernas respektive styrelser infördes 2008. Syftet är att skapa en gemensam omvärldsanalys. Vidare beslöts att minska antalet medlemssamråd samt att anta en arbetsordning för rådets verksamhet.

Styrelsen har följt upp och utvärderat verksamhet inom studieförbund och folkhögskolor. En särskild beredningsgrupp med två styrelseledamöter och företrädare för medlemsorganisationerna har genomfört en översyn av villkor för statsbidrag till nya studieförbund och folkhögskolor.

Styrelsen har fortsatt arbetet med folkbildningens gemensamma kvalitetsarbete samt med den nationella utvärderingen av folkbildningen. Styrelsen har fördelat medel till gemensamt kvalitetsarbete inom folkhögskolorna.

Styrelsen har godkänt studieförbundet Ibn Rushd som mottagare av statsbidrag från 2008. Därutöver avslogs tre ansökningar om statsbidrag till nya folkhögskolor. Styrelsen har godkänt överlåtelse av statsbidrag till Föreningen Bergslagens folkhögskola från Landstinget Västmanland avseende Skinnskattebergs folkhögskola.

Styrelsen har lämnat sin årsredovisning och sitt budgetunderlag till regeringen. Därutöver har följande skrivelser och särskilda rapporter lämnats:

- Redovisning över kommunernas och landstingens bidrag till studieförbund och folkhögskolor 2006.
- Försöks- och utvecklingsverksamhet inom folkbildningen 2006.

Totalt har nio remissyttranden lämnats på olika utredningar och förfrågningar. Dessa redovisas under avsnittet Folkbildningspolitiska frågor.

### **Revisorer**

Ann-Christin Holgersson, förtroendevald revisor, nominerad av Rörelsefolkhögskolornas intresse-

organisation, Solveig Löfdahl, förtroendevald revisor, nominerad av Landstingsförbundet (till och med 23 april), Anders Larsson, förtroendevald revisor, Sveriges Kommuner och Landsting (från och med 23 april) samt Mats Blomgren, auktoriserad revisor, Öhrlings PricewaterhouseCoopers, nominerad av Folkbildningsförbundet.

#### **Samråd med medlemsorganisationerna**

Samspelet med rådets medlemmar sker, förutom vid representantskapets två årliga sammanträden, i form av adjungering av ledamöter till styrelsen, genom representation i berednings- och styrgrupper samt i kansliets arbetsgrupper. Enligt stadgarna ska särskilda samråd genomföras kring frågor som är av mer övergripande och principiell karaktär. Till denna typ av frågor hänförs främst verksamhetsplan och ekonomisk budgetram för Folkbildningsrådet samt förslag om budgetunderlag till regeringen. Under året har fyra samråd genomförts.

#### **Beredningsgrupp för utvärdering av styrelsens beredningsgruppers arbetsformer**

Carola Gunnarsson (ordförande), Sverker Ågren, Anders Gradin, Ants Viirman, Birgitta Nesterud, Per Olof Öhrn, Klas Sjögren, Leif Kindblom och Britten Månsson-Wallin med Bo Sundqvist som sekreterare.

Gruppen överlämnade sina förslag till styrelsen och representantskapet i april och avslutade därmed sitt arbete. Gruppen hade tre möten under året.

#### **Beredningsgrupp för nya riktlinjer för ansökan om statsbidrag till nya bidragsmottagare**

Marie Linder (ordförande), Jan-Sture Karlsson, Sven-Åke Pettersson, Hans Ålund och Carl-Olof Nilsson med Signild Håkansson som sekreterare.

Gruppen har under året haft tre sammanträden.

#### **Styrgrupp för medlemsuppdraget i EAEA/ICAE**

Andrine Lood, Kent Johansson, Carl-Olof Nilsson, Anders Selin, Maicen Ekman och Hans Ålund och Britten Månsson-Wallin med Björn Garefelt som sekreterare.

Gruppen har under året haft tre sammanträden.

#### **Styrgrupp kring folkhögskolornas folkbildningspolitiska arbete med europeiskt och internationellt perspektiv**

Susanne Andersson, Kent Johansson, Lena Lönnqvist, Carl-Olof Nilsson, Stina Sundberg, Annika Jansson, Leila Pekkala, Hans Ålund och Britten Månsson-Wallin med Björn Garefelt som sekreterare.

Gruppen har under året haft två sammanträden.

#### **Styrgrupp för Folkbildningsnätet (Fbn)**

Per Gustavsson, Johan Sandholm, Susanne Grundström, Helén Sjösvärd (till och med 19 november), Jan Lundén (från och med 19 november), Jeanette Borkovic (till och med 5 september), Bodil Alvarsdotter (från och med 5 september), Lars Gejpel (till och med 5 september), Claes Nilsson (från och med 5 september) och Björn Garefelt med Tore Persson som sekreterare.

Gruppen har under året haft fyra sammanträden.

#### **Styrgrupp för Folkhögskolornas informationstjänst (FIN)**

Eva Önneshöj (ordförande), Gösta Hassel, Roger Johansson, Birgitta Nesterud med Ingrid Brundin som sekreterare (till och med 20 augusti) och Katinka Öberg som sekreterare (från och med 20 augusti) samt Agneta Wallin som protokollsekreterare.

Gruppen har under året haft fyra sammanträden.



# Ökat stöd och höga förväntningar

Tjuohundrasju var ett ”bra” år för folkbildningen med ökat statligt stöd, nya syften och stora förväntningar på studieförbundens och folkhögskolornas verksamhet. Resultatredovisningen visar att verksamheten svarat upp mot förväntningarna.

I takt med att intresset för ideella sektorn ökar och allt fler offentliga tjänster genomförs av ideella organisationer och kooperativ är det viktigt att värna folkbildningens frihet och särpräglade uttrycksätt samt att samhällsuppdraget till folkbildningen utformas så att denna frihet kan bibehållas och att deltagarnas behov fortsatt styr verksamhetens innehåll.

Folkbildningsrådet har under 2007 haft i särskilt uppdrag att stimulera och utveckla folkbildningens insatser för internationell solidaritet och hållbar utveckling. Ett verksamhetsområde som i särskilt hög grad utgör motiv för statens stöd. Miljö, klimat, folkhälsa, hållbar utveckling och internationellt utvecklingssamarbete är verksamheter och perspektiv som genomsyrat folkbildningsverksamheten under decennierna och som idag upplevs viktigare än någonsin att arbeta med och att samla deltagare kring.

Det krävs en nytändning för de som arbetat länge med frågorna och kunskapsutveckling för nya anordnare. Folkbildningsrådet valde inom uppdraget att arbeta parallellt med eldsjälarna och med de som var nyfikna på att sätta igång.

Institutet för tillväxtpolitiska studier lämnar en rapport årligen om regionernas tillstånd. Det är huvudsakligen en beskrivning av den regionala till-

växtutvecklingen. Analysen visar att de regionala skillnaderna fortsätter att öka. Storstäderna växer, men det finns även små regioner som kan peka på en god utveckling av tillväxten.

Ett nytt inslag i rapporten 2007 är avsnittet om hållbar tillväxt. De vill beskriva hur regionerna kan bidra till att nå miljömålen.

Det finns en nära koppling mellan ekosystemet och människors välbefinnande. Grunden för välbefinnande beskrivs i relation till säkerhet, grundläggande tillgångar för liv, hälsa och goda relationer, dvs frihet av val och handlingar, samt möjlighet att uppnå det man vill göra och vara. Det finns en naturlig koppling mellan ekosystemet, människors välbefinnande och folkbildningens verksamhet.

Den demografiska utvecklingen i Sverige ställer nya krav på folkbildningen.

Åldersstrukturen är olika för studieförbund och folkhögskolor. Studieförbundens åldersgrupper följer i stort befolkningens med viss övervikt för deltagare som är över 25 år medan folkhögskolornas deltagare under 25 år utgör drygt hälften av deltagarna i de allmänna behörighetsgivande kurserna och nästan hälften av deltagarna i de särskilda kurserna. Deltagare över 65 år utgör 22 procent i studieförbundens verksamhet och deltagare över 60 år utgör 5 respektive 8 procent i folkhögskolornas långa kurser.

Verksamheten 2007 har svarat upp mot den demografiska utvecklingen och samtidigt mött ökade behov hos yngre att få behörighet för vidare studier och att utveckla sina intressen.

Den digitala användningen ökar inom alla samhällsområden vilket ställer stora krav på medborgarna att kunna använda ny teknik. Det finns stora kunskapsbehov att möta för att öka de digitala färdigheterna. Behovet finns i alla åldrar och samhällsgrupper.

Studieförbund och folkhögskolor har många riktade satsningar igång för att möta behoven hos enskilda deltagare, grupper och organisationer.

Det är en stor utmaning för folkbildningens organisationer själva liksom det är för deltagarna i verksamheten.

Folkbildningsrådet stimulerar och följer arbetet aktivt under 2007–2008 och kan redan nu konstatera att avdelade resurser inte räcker för att kunna ställa om samhället och nå alla som har behov av digital kompetensutveckling. Det räcker inte längre med datakurser utan det handlar om demokrati, personlig utveckling och inflytande på andra sätt och i nya digitala miljöer. Dagens teknikskifte är

troligtvis en betydligt större demokratisk utmaning än vad som varit fallet vid tidigare teknikskiften i samhället.

Folkbildningens verksamhet och resultat har hittills redovisats med kvantitativa uppgifter och en Sverigekarta har växt fram baserad på folkbildningens verksamhet. Nu ställs nya krav på återrapportering, kvalitet och utvärdering av verksamheten. Det är en gemensam angelägenhet för oss alla inom folkbildningen att få kvalitetsredovisning och nationell utvärdering att motsvara förväntningarna och utgöra tillräckligt underlag för återrapportering till anslagsgivarna. Vi lade grunden för detta arbete 2007 och kan med tillförsikt se framtiden an.

BRITTEN MÅNSSON-WALLIN  
generalsekreterare



# Verksamhet

## Statsbidragsfördelning

Enligt förordning om statsbidrag till folkbildningen § 2 syftar statens stöd till

- att stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin;
- bidra till att göra det möjligt för människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang delta i samhällsutvecklingen;
- bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället;
- bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Verksamheter inom de 7 områdena utgör i särskilt hög grad motiv för statens stöd (se sidan 6–7).

Folkbildningsrådet har fördelat ordinarie stats-

bidrag till studieförbund och folkhögskolor samt till rådets egen verksamhet enligt redovisningen på sidan 16. Från verksamhetsåret 2007 redovisas även hur bidragen fördelats på olika verksamhetsområden, vilka delvis återspeglar de områden som utpekats i förordningen och regeringens särskilda uppdrag till Folkbildningsrådet.

## Anslagsutvecklingen

### Anslagsutveckling 2004–2007

Nedan redovisas anslagsutvecklingen de senaste fyra åren. Anslaget har under perioden ökat genom pris- och löneomräkningar med 129 mkr eller i genomsnitt cirka 1,7 procent per år. Konsumentpris-

### Anslagsutvecklingen

År	A-post 1 <sup>1</sup> (mkr)	A-post 2 (mkr)	Totalt <sup>2,3</sup> (mkr)	Pris- och löneomräkning (%)	Anslags- höjning (%)	Kpi- förändringar (%)
2004	2 307	294	2 601	3,2		0,3
2005	2 338	298	2 636	1,4		0,9
2006	2 688		2 688	2,0		1,6
2007	3 079		3 079	1,5	13	3,5

1. Den särskilda utbildningsinsatsen inom folkhögskolan (A-post 2) upphörde under december 2005 och sammanfördes 2006 med det allmänna folkbildningsanslaget (A-post 1).

2. I allmänna folkbildningsanslaget (Anslagspost 1 åren 2004–2005 och i Totalt 2006–2007) ingår ej bidraget till Föreningen nordisk folkhögskola i Genève, då det ej fördelas av Folkbildningsrådet.

3. Under Anslagspost 1 år 2005 och under Totalt 2006 ingår även villkorade 1,5 mkr respektive 0,7 mkr avseende särskilda utbildningsinsatser för arbetslösa i Gävleborgs län.

index ökade under samma period med i genomsnitt cirka 1,6 procent per år. Engångshöjningen av

folkbildningsanslaget med 349 mkr mellan 2006 och 2007 motsvarar en ökning med 13 procent.

#### Fördelning av statsbidrag (belopp i tkr)

	2007	2006	2005
<b>Studieförbund</b>	<b>1 550 204</b>	<b>1 366 135</b>	<b>1 339 291</b>
Allmänt statsbidrag <sup>1</sup>	1 364 779	1 366 135	1 339 291
Förstärkningsbidrag för funktionshindrade och invandrare med brister i svenska språket	185 425		
<b>Folkhögskolor</b>	<b>1 492 848</b>	<b>1 304 345</b>	<b>1 279 510</b>
Allmänt statsbidrag <sup>2</sup>	1 301 521	1 163 261	874 427
Särskild utbildningsinsats <sup>3</sup>			267 849
Förstärkningsbidrag för funktionshindrade och invandrare med brister i svenska språket	146 607	131 840	128 877
Gemensamma utvecklingsinsatser		1 500	
Kvalitetsarbete	37 000		
Folkhögskolornas informationstjänst	6 820	6 150	6 060
Fortbildning för folkhögskolornas personal	900	880	870
Särskild utbildningssatsning Gävleborgs län		714	1 428
<b>Folkbildningsrådet</b>	<b>32 600</b>	<b>15 250</b>	<b>14 999</b>
Myndighetsuppdrag	23 450	15 150	14 889
Regeringsuppdrag	5 000		
Medlemsuppdrag	4 150	100	110
<b>Folkbildningsnätet</b>	<b>3 415</b>	<b>2 550</b>	<b>2 500</b>
<b>Summa fördelat statsbidrag</b>	<b>3 079 067</b>	<b>2 688 280</b>	<b>2 636 300</b>
Föreningen nordisk folkhögskola i Genève <sup>4</sup>	372	366	359
<b>Summa bidrag till folkbildningen (25:1)</b>	<b>3 079 439</b>	<b>2 688 646</b>	<b>2 636 659</b>

#### Anmärkningar:

1. Varav 5 000 tkr under 2007 utgör bidrag för utvecklingsarbete och organisation/administration till studieförbundet Ibn Rushd och Kulturens bildningsverksamhet. 2 750 tkr var under 2005 reserverat för studieförbundet Ibn Rushd för dess kvalificeringsperiod 2005–2006.
  2. Exklusive Förstärkningsbidrag för funktionshindrade och invandrare med brister i svenska språket med 146 607 tkr (2007), 131 840 tkr (2006) och 98 500 tkr (2005).
  3. Exklusive Förstärkningsbidrag för funktionshindrade och invandrare med brister i svenska språket med 30 300 tkr (2005).
  4. Fördelas ej av Folkbildningsrådet.
- Fördelningen till varje enskilt studieförbund och folkhögskola framgår av årsredovisningsdelen sidorna 68–72.

**Fördelning av anslag från Arbetsmarknadsstyrelsen för folkhögskolornas utbildningsinsatser inom aktivitets- samt jobb- och utvecklingsgarantin (tkr)**

	2007	2006	2005
Statsbidrag till folkhögskolor	196 955	158 724	167 866
Förstärkningsbidrag för funktionshindrade och invandrare med brister i svenska språket	4 448	4 923	5 152
Folkbildningsrådets administration och uppföljning	2 500	2 500	1 000
<b>Summa fördelat statsbidrag</b>	<b>203 903</b>	<b>166 147</b>	<b>174 018</b>

Fördelningen till enskild folkhögskola framgår av årsredovisningsdelen sidorna 73–74.

## Genomförda särskilda insatser

Folkbildningsrådet har fastställt nya gemensamma riktlinjer för ansökningar om statsbidrag till nya studieförbund och folkhögskolor samt övertagande av statsbidrag vid överlåtelse av befintlig folkhögskola till ny huvudman. De nya riktlinjerna gäller från och med 2008.

### **Ansökan om statsbidrag till nya folkhögskolor samt ansökan om övertagande av statsbidrag för befintlig folkhögskola vid nytt huvudmannaskap**

Folkbildningsrådet har behandlat tre ansökningar om statsbidrag till nya självständiga folkhögskolor, en ansökan från ny huvudman om fortsatt statsbidrag för en landstingsfolkhögskola i Västmanland.

Folkbildningsrådets styrelse avslag ansökningarna om statsbidrag till ny självständig folkhögskola från Intresseföreningen för folkhögskola i Lövestabruk, Föreningen Fredriksbergs folkhögskola samt Syndikalistiska folkhögskoleföreningen.

Styrelsen beviljade statsbidrag till Föreningen Bergslagens folkhögskola för fortsatt drift av nuvarande Skinnskattebergs folkhögskola i och med att Landstinget Västmanland frånträder huvudmannaskapet vid årsskiftet 2007/2008.

Styrelsen beslöt också att för andra året bevilja medel till Sjöviks folkhögskola respektive Göteborgs folkhögskola för den tvååriga försöksverk-

samheten med folkhögskoleverksamhet i filialform i samarbete med muslimska respektive romska organisationer. Verksamheten ska redovisas och följas upp i särskild ordning.

### **Gemensamt utvecklingsarbete vid folkhögskolorna**

Under 2006 avsattes totalt 2,5 mkr för projekt med inriktning på att utveckla metoder för kvalitetsarbete. Villkor fanns att utvecklingsarbetet genomfördes i samverkan mellan minst två folkhögskolor. Nio projekt, som involverat närmare 100 folkhögskolor, beviljades medel och har slutförts under 2007. För 2007 avsattes vidare inom ramen för folkhögskolornas statsbidrag 250 000 kr per skola för att utveckla kvalitetsarbetet. Vidare användes 3 mkr för gemensamma insatser i form av kompetensutveckling och skolledarnätverk.

### **Ansökan om statsbidrag till nya studieförbund**

Studieförbundet Ibn Rushd inlämnade i slutet av år 2004 en ansökan till Folkbildningsrådet om att bli ett statsbidragsberättigat studieförbund. Ansökan har prövats gentemot fastställda grundvillkor och förordningen om statsbidrag till studieförbunden. Ibn Rushds kvalificeringsperiod för att bli ett statsbidragsberättigat studieförbund har av styrelsen fastställts till åren 2005–2007. Folkbildningsrådet har tilldelat Ibn Rushd ett stöd om 3 mkr för verksamhetsåret 2007 till pedagogiskt och folkbild-

ningsmässigt utvecklingsarbete samt för organisation/administration. Ibn Rushd har under hösten 2007 ansökt om och av Folkbildningsrådets styrelse beviljats statsbidrag som studieförbund från och med verksamhetsåret 2008.

Kulturens bildningsverksamhet (Kulturens) inlämnade i februari 2006 en ansökan till Folkbildningsrådet om att få påbörja kvalificeringsperiod från och med 2007 för att bli ett statsbidragsberättigat studieförbund. Ansökan har prövats gentemot fastställda grundvillkor och förordningen om statsbidrag till studieförbunden. Kulturens prövningsperiod har av styrelsen fastställts till åren 2007–2008. Folkbildningsrådet har för verksamhetsåret 2007 tilldelat Kulturens 2 mkr i bidrag för pedagogiskt och folkbildningsmässigt utvecklingsarbete samt för organisation/administration.

#### **Påbyggnadsutbildningar vid Geijerskolan och Mora folkhögskola**

Folkbildningsrådet var under 2004 representerat i den samrådsgrupp som förberedde övergången av kommunal påbyggnadsutbildning till statlig finansiering. Den vanligaste lösningen blev övergång till KY-utbildning, men två folkhögskolor, Geijerskolan och Mora, beviljades statlig finansiering för att överta vissa kommunala utbildningar.

Regeringen har fortsatt uppdragit åt Folkbildningsrådet att utbetala totalt 3 853 tkr i statsbidrag till de båda folkhögskolorna för att genomföra utbildningarna under 2007. Enligt regeringens anvisningar har till Geijerskolan utbetalats 2 959 tkr och till Mora folkhögskola 894 tkr.

#### **Redovisning av kommun- och landstingsbidragen**

I regeringens riktlinjer för 2007 anges att Folkbildningsrådet ska redovisa kommunernas och landstingens bidrag till studieförbund respektive folkhögskolor. Bidragsutvecklingen redovisas i en särskild rapport.

Uppgifterna avseende de kommun- och landstings/regionbidrag som är relaterade till studieförbundens verksamhet är insamlade via länsbildningsförbunden. Folkbildningsrådet har via en

enkätundersökning inhämtat uppgifter om landstings/regionbidragen till folkhögskolorna.

Kommunernas stöd till studieförbunden har sedan 1991 minskat från 663 mkr till 402 mkr 2007, dvs med drygt 39 procent. Per invånare har de kommunala bidragen minskat från 77:48 kr till 43:80 kr.

Kommunbidragen storlek relaterat till statens bidrag har blivit allt lägre. År 1991 motsvarade kommunbidraget cirka 55 procent av statens bidrag till studieförbunden. År 2007 är motsvarande relation 26 procent. Under senaste femårsperioden har kommunernas andel minskat med drygt 8 procentenheter.

När det gäller landstingens/regionernas bidrag till folkhögskolornas verksamhet är bidragsförändringarna marginella. Däremot har landstings/regionbidragens storlek i relation till statsbidragen minskat från cirka 36 procent till 33 procent.

Både kommunernas och landstingens/regionernas minskade andelar i förhållande till statsbidragen beror i huvudsak på folkbildningsanslagets höjning med cirka 350 mkr år 2007.

Med anledning av redovisningen ovan är det angeläget att säkerställa det offentligas gemensamma ansvarstagande för finansiering av folkbildning i Sverige.

Från och med 2007 ingår inte SISU-Idrottsutbildarna i den verksamhet som Folkbildningsrådet lämnar statsbidrag till. Redovisade statsbidrag i rapporten exkluderar således SISU-Idrottsutbildarnas bidrag från och med 2007. Däremot föreligger en osäkerhetsfaktor vad gäller kommunernas och landstingens/regionernas bidrag till studieförbunden och SISU. Det är möjligt att bidragen till SISU ingår i deras redovisning och att jämförelserna mellan 2006 och 2007 ej är helt relevanta. Denna rutin kommer att utvecklas tills nästa år.

#### **Fördelning av särskilda medel från AMS för utbildning vid folkhögskolor**

Folkhögskolornas utbildningar av deltagare inom aktivitetsgarantin (SAGA) påbörjades under andra halvåret 2002. För 2007 avsatte AMS 180 mkr. Under året tillfördes ytterligare 26 mkr så att det

totala anslaget blev 206 mkr. Bidraget har använts för folkhögskolekurser på grundskolenivå eller i kärnämnen på gymnasienivå.

Från 1 juli ersattes aktivitetsgarantin av jobb- och utvecklingsgarantin. Genom ett tillägg till årets samarbetsavtal kunde Arbetsförmedlingarna använda sig av folkhögskolorna som en part i den nya garantin. Fokus har varit på jobbsökaraktiviteter med coaching, vägledning, arbetsmarknadsorientering, personlig marknadsföring mm. Kärnämnesstudier har inte längre ingått.

Totalt har under året 105 folkhögskolor bedrivit verksamhet inom SAGA och Folkhögskolesatsningen.

Fördelningen till varje enskild folkhögskola framgår av årsredovisningsdelen sidan 73–74.

## Resultatredovisning

### Studieförbunden

Studieförbundens rapportering baseras på den studerande gruppen. Ålder kategoriseras t ex utifrån den åldersgrupp övervägande antal deltagare tillhör. Är merparten av deltagarna invandrade, funktionshindrade eller arbetslösa hänförs gruppen till dessa kategorier under förutsättning att särskilda insatser gjorts för att möjliggöra verksamheten.

### Samlad verksamhet

De åtta studieförbunden arrangerade drygt 280 000 studiecirkel med 2 miljoner deltagare. Med hänsyn tagen till att deltagare ibland studerar i flera olika cirklar beräknas cirka 1,25 miljoner personer ha deltagit i studiecirkelverksamheten under 2007.

Tabell 1. De 8 studieförbundens samlade verksamhet

Studiecirkelverksamhet					
År	Cirklar	Deltagare	Män 42%	Kvinnor 58%	Studietimmar
2007	283 500	2 020 900	839 900	1 181 000	9 938 600
Förändring mot senaste år	8%	1%	4%	-2%	-4%
2006	263 800	2 010 800	808 600	1 202 200	10 308 400
2005	254 400	2 039 500	809 000	1 230 400	10 710 600
Annan folkbildningsverksamhet					
År	Arrangemang	Deltagare	Män 35%	Kvinnor 65%	Studietimmar
2007	54 800	647 200	223 800	423 400	1 133 700
Förändring mot senaste år	29%	33%	28%	36%	11%
2006	42 400	486 600	174 600	312 000	1 020 100
2005	38 700	474 000	179 500	294 600	987 700
Kulturprogram					
År	Arrangemang	Deltagare	Män 45%	Kvinnor 55%	Medverkande
2007	251 600	14 969 900	6 803 400	8 166 600	1 085 200
Förändring mot senaste år	5%	5%	-4%	13%	3%
2006	239 500	14 298 800	7 073 500	7 225 200	1 049 000
2005	221 300	13 452 900	–	–	1 004 500

Not. Tal är i de flesta tabeller avrundade till närmsta hundratal och procentandelar anges med en eller ingen decimal. SISU Idrottsutbildarnas verksamhet exkluderad. Könsupplad deltagarstatistik i Kulturprogram infördes verksamhetsår 2006.

Studieförbundens cirkelverksamhet räknat i antal genomförda studiecirkel öka med 8 procent, antalet deltagare med 1 procent. Ökningen i antalet studiecirkel motsvaras av en minskning i studietimmar och studietimmar i snitt per arrangemang. Studiecirkel har blivit kortare.

Annan folkbildningsverksamhet är en friare verksamhetsform, som bland annat används för att utveckla ny verksamhet, nå nya målgrupper eller låta deltagare prova på. Deltagare kan vara yngre än de 13 år som är gränsen för deltagande i cirkeln. Antal deltagare, sammankomster och studietimmar kan även vara färre än i cirkeln. Antal arrangemang ökade med 29 procent. Verksamheten i denna form har även den minskande snitttimmar – kortare arrangemang, men mycket marginellt jämfört med snitttimmar i cirkelverksamhet.

Drygt 250 000 kulturprogram genomfördes med nära 15 miljoner besökare och deltagare. Antal kulturprogram ökade med 5 procent.

I statistiken exkluderas SISU Idrottsutbildarna när jämförelser görs mot tidigare verksamhetsår. SISU som från 2007 inte längre erhåller statsbidrag fördelat av Folkbildningsrådet, svarade 2006 för ca 12 procent av deltagare och arrangemang och 9 procent av studietimmarna i studiecirkel. I verksamhetsformen Annan folkbildningsverksamhet svarade SISU för 43 procent av arrangemang, 37 procent av deltagare och 24 procent av studietimmar.

### Förändringar utifrån snittvärden

Från 2005 har studiecirkelarnas genomsnittliga omfattning minskat från 42 till 35 studietimmar. I jämförelse med det senaste verksamhetsåret är

minskningen 10 procent. Fler men kortare arrangemang rapporteras vilket också kan leda till ett ökat deltagarantal.

### Målgrupper

Studieförbundens riktade insatser med målgrupper framgår av tabell 3.

Invandrade deltagare och personer med funktionshinder är grupper som särskilt uppmärksammas i studieförbundens verksamhet. Tidigare har även arbetslösa utgjort målgrupp i bidragssammanhang. Rapporteringen sker i form av en gruppredovisning, där mer än hälften av gruppens deltagare ska vara att hänföra till målgruppen och särskilda insatser gjorts för att få verksamheten till stånd, innan cirkeln kan rapporteras som målgruppsverksamhet.

### Målgruppsverksamhet i studiecirkel

Den kategoriserade gruppredovisningen leder till en underskattning av antal målgruppsdeltagare. Arbetslösa, funktionshindrade och invandrade deltar som enskilda i studiecirkel utan att detta syns i redovisningen.

Drygt 21 procent av deltagarna i studiecirkel rapporteras som målgruppsdeltagare. Som invandrade rapporteras 13 procent av deltagarna och funktionshindrade 9 procent. Den tidigare målgruppen arbetslösa utgjorde 0,3 procent.

Verksamheten med arbetslösa genomförs i högre grad i andra arrangemangstyper än statsbidragsberättigad folkbildningsverksamhet. I folkbildning och uppdragsverksamhet sammantaget rapporterade studieförbunden 1 700 arrangemang med 16 700 arbetslösa deltagare varav 52 procent var

Tabell 2. Snittvärden för deltagare och studietimmar i cirkel

År	Studiecirkel	Deltagare	Studietimmar	Genomsnitt per cirkel		Förändring (%)
				Deltagare	Studietimmar	
2007	283 500	2 020 900	9 938 600	7,1	35,1	-10,2
2006	263 800	2 010 800	10 308 400	7,6	39,1	-7,1
2005	254 400	2 041 700	10 710 600	8	42,1	

Not. SISU Idrottsutbildarnas verksamhet exkluderad.

Tabell 3. Studiecirkelverksamhet med målgrupper

	Cirklar	Deltagare	Andel av deltagare (%)	Män	Kvinnor	Studietimmar
2007	283 500	2 020 900	100,0	839 900	1 181 000	9 938 600
varav arbetslösa	1 000	6 300	0,3	2 400	3 900	37 900
funktionshindrade	22 400	172 400	8,5	58 300	114 100	601 500
invandrade	41 200	259 300	12,8	126 100	133 200	1 768 300
2006	263 800	2 010 800	100,0	808 600	1 202 200	10 308 400
varav arbetslösa	1 700	11 300	0,6	4 900	6 400	76 800
funktionshindrade	21 600	165 900	8,3	55 200	110 700	652 500
invandrade	31 900	211 100	10,5	101 200	109 900	1 706 700
2005	254 400	2 039 500	100,0	809 000	1 230 400	10 710 600
varav arbetslösa	2 000	13 100	0,6	5 900	7 200	111 100
funktionshindrade	22 800	180 400	8,8	59 800	120 600	757 700
invandrade	29 800	209 300	10,3	100 800	108 600	1 764 300

Not. SISU Idrottsutbildarnas verksamhet exkluderad.

kvinnor och 48 procent var män. Rapporteringen i uppdragsverksamhet är frivillig, så siffrorna kan vara i underkant.

### Ämnesinriktning

Det estetiska ämnesområdet *Konst, musik och media* är fortsatt dominerande, med sina 61 procent

Tabell 4. Studiecirkelnas ämnesinriktning, studietimmar och andel per huvudämne

Huvudämne	2007		2006		2005	
	Studietimmar	Andel (%)	Studietimmar	Andel (%)	Studietimmar	Andel (%)
Konst, musik och media	6 039 200	60,8	6 254 200	60,7	6 387 600	59,6
Humaniora (språk, historia...)	1 373 500	13,8	1 378 900	13,4	1 408 300	13,1
Samhälls- och beteendevetenskap	604 100	6,1	658 100	6,4	716 200	6,7
Personliga tjänster <sup>1</sup>	410 000	4,1	430 200	4,2	460 300	4,3
Lantbruk, trädgård, skog och fiske	361 500	3,6	379 400	3,7	399 500	3,7
Data	236 200	2,4	249 500	2,4	284 300	2,7
Hälso- och sjukvård	175 400	1,8	181 100	1,8	213 500	2
Socialt arbete och omsorg	137 100	1,4	145 600	1,4	174 700	1,6
Företagsekonomi, handel o administration	105 100	1,1	96 900	0,9	104 100	1,0
Teknik och teknisk industri	126 800	1,3	150 000	1,5	165 700	1,5
Pedagogik och cirkelledarutbildning	59 200	0,6	72 400	0,7	76 000	0,7
Övriga	310 400	3,1	311 900	3,0	320 500	3,0
<b>Summa</b>	<b>9 938 500</b>	<b>100</b>	<b>10 308 200</b>	<b>100</b>	<b>10 710 700</b>	<b>100</b>

Not. Ämneskategorierna är en anpassning till svensk utbildningsnomenklatur (SUN), avsedd att göra studieförbundens verksamhet jämförbar med ämnesstudier i annan studieverksamhet. Denna ämnesindelning tillämpas med verksamhetsår 2004 som startår. Huvudämnet *Humaniora, språk och konst* där merparten av cirklar återfinns har för att bättre spegla studieförbundens verksamhet delats upp i estetisk inriktning (*Konst, musik och media*) och humaniora i övrigt (*Språk, historia, livsåskådning*). *Media* i kategorin *Konst, musik och media* omfattar i enlighet med SUN utbildningar inriktade mot tekniker och färdigheter för att framställa böcker, tidningar, radio- och TV-produktioner, film/videoproduktioner, musikinspelningar och grafiska produkter. Utbildningar i illustration, foto och datorgrafik ingår liksom formgivning av trycksaker. *Journalism och medievetenskap* hänförs däremot till huvudämnesområdet *Samhälls- och beteendevetenskap*.

1. I Ämnet *Personliga tjänster* inryms underämnena såsom *matlagning, turism, resor, friskvård, idrott, konsumentkunskap* m m.

Tabell 5. De 10 underämnena som samlar störst antal deltagare

Underämne	Deltagare	Andel (%)	Kvinnor	Män	Studtim	Cirklar
Improvisatorisk musik (rock, jazz etc)	164 200	8,1	17 500	146 700	2 026 500	39 800
Sång och musik i grupp	102 300	5,1	50 900	51 400	598 000	15 100
Körsång	100 000	4,9	68 400	31 600	291 700	7 900
Husdjursskötsel	75 000	3,7	58 300	16 700	243 000	9 000
Folklig dans	71 800	3,6	50 300	21 500	224 400	6 700
Annan utbildning i religion	60 800	3,0	33 800	27 000	229 200	7 100
Historia	59 600	2,9	36 000	23 600	210 100	7 300
Friskvård	53 100	2,6	40 400	12 700	150 200	6 200
Teater och dramatik (för scenframställning)	51 200	2,5	28 400	22 800	309 000	7 300
Måleri	45 200	2,2	36 800	8 400	202 900	6 100

av studietimmar i cirkel. Studierna inom området *Humaniora, språk, historia* svarade för 14 procent av studietimmarna medan området *Samhälls- och beteendevetenskap* minskar sin andel med 2 procent. *Personliga tjänster* (matlagning, turism, resor, friskvård, idrott, konsumentkunskap m m) tillsammans med *Lantbruk, trädgård, skog och fiske* var andra huvudämnesområden med stort deltagande.

En nedbrytning i ämnesområden visar *Musik-, teater- och dansverksamhetens* stora dominans. 660 000 deltagare, motsvarande 32 procent av totala deltagarantalet, ägnade sig åt verksamheter inom området.

I en annan detaljeringsnivå, är *Improvisatorisk musik* (rock, jazz etc) det enskilda underämne som samlar flest deltagare och med drygt 2 miljoner studietimmar mätt det enskilt största ämnet. I detta ämne genomfördes 20 procent av de totala cirkel-

timmarna och antalet deltagare ökade med 20 000 till 164 000.

#### Ämnesområden inom miljö-hälsa och internationella studier

I ämnen som avhandlar miljö och hälsa studerade 162 000 deltagare varav 67 procent var kvinnor och 33 procent män. I det största underämnet, *Friskvård*, studerade 53 100 deltagare i 150 200 studietimmar. Andra ämnen som studerades i stor omfattning var *Hälso- och sjukvård* 131 200 studietimmar, *Jakt, viltvård* 55 000 studietimmar och *Miljövärd* 16 900 studietimmar.

*Statsvetenskap/Internationella frågor* studerades av 7 660 deltagare jämnt fördelat mellan könen. *EU-kunskap* studerades av 600 deltagare med en dominans av män, 61 procent, och 39 procent kvinnor. Sammantaget bedrevs internationella studier i 53 460 studietimmar.

Tabell 6. Internationella studier

Ämne	Deltagare	Kvinnor (%)	Män (%)	Studietimmar	Cirklar
Statsvetenskap/Internationella frågor	7 660	52	48	50 000	1 170
EU-kunskap	600	39	61	3 450	90
<b>Summa</b>	<b>8 260</b>	<b>51</b>	<b>49</b>	<b>53 460</b>	<b>1 260</b>

Tabell 7. Deltagare i språkstudier

Ämne	Andel (%)			Antal deltagare		
	Deltagare	Kvinnor	Män	2007	2006	Differens
Engelska	22	69	31	35 000	37 800	-2 800
Svenska som främmande språk	17	58	42	25 700	22 800	2 900
Annan utbildning i främmande språk	12	52	48	19 100	16 000	3 100
Svenska	10	62	38	16 300	14 600	1 700
Spanska	10	65	35	16 200	17 600	-1 400
Italienska	7	68	32	11 700	12	-600
Modersmål andra än svenska	6	40	60	9 600	8 400	1 200
Franska	6	68	32	9 000	8 900	100
Tyska	2	60	40	3 800	4 100	-300
Teckenspråk	2	81	19	3 300	3 800	-500
<b>Summa</b>	<b>100</b>	<b>62</b>	<b>38</b>	<b>155 600</b>	<b>151 600</b>	<b>4 000</b>

Not. Andel deltagare anges som procentandel inom språkområdet, kvinnor och män anges med sina andelar inom respektive ämne.

### Data

72 190 deltagare studerade *Data* med allmän grundläggande inriktning. Kvinnor utgjorde 52 procent, män 48.

Åldersgruppen 13–24 år svarade för 5 procent av deltagandet, 25–65 år för 55 procent och deltagare äldre än 65 för 40 procent.

### Språk

Språkstudier samlar åtta procent av det totala deltagarantalet. Mest studerade språk är *Engelska* trots en minskning med 8 procentenheter mot föregående år. Därefter följer *Svenska som främmande språk*. Språkstudier totalt domineras till 62 procent

av kvinnor. Ett undantag utgör *Modersmål andra än svenska* med 60 procent män. Mer än tre tusen deltagare studerade *Teckenspråk*. Utöver rena språkcirklar bedrivs litteratur- och allmänt språkliga studier med sammantaget 55 000 deltagare varav nära 5 000 i *Skrivarcirklar*.

### Åldersgrupper

Deltagares ålder rapporteras utifrån majoritetsprincipen i tre åldersgrupper. Är övervägande delen av cirkeldeltagarna under 24 år rapporteras cirkeln i kategorin 13–24 år. Antal deltagare i olika åldersgrupper motsvarar nära sina andelar av befolkningen totalt. Ungdomsgruppen 13–24 år är ca 3

Tabell 8. Studiecirkeldeltagarnas ålder 2007

Ålder	Andel (%)		Antal				
	Inväsnare	Deltagare	Deltagare	Män	Kvinnor	Studietimmar	Cirklar
13–24 år	18	15	293 000	174 000	119 000	2 155 000	51 000
25–65 år	62	63	1 286 000	540 000	747 000	6 487 000	183 000
>65 år	20	22	441 000	126 000	315 000	1 296 000	50 000
<b>Summa</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>2 021 000</b>	<b>840 000</b>	<b>1 181 000</b>	<b>9 939 000</b>	<b>283 000</b>
Andel (%)				42	58		

Tabell 9. Kulturprogram fördelade på kulturverksamhetsform

	Antal program			Förändring senaste år	Antal deltagare	Andel (%)		Med- verkande
	2007	2006	2005			Kvinnor	Män	
Sång/musik	87 900	82 100	77 100	5 800	6 617 000	55	45	585 000
Föreläsning	86 700	81 200	77 300	5 500	2 983 000	54	46	129 000
Tvärkulturellt	18 600	16 100	14 000	2 500	954 000	56	44	73 000
Utställningar	15 500	16 500	13 700	-1 000	1 584 000	55	45	41 000
Dramatisk framställning	15 000	15 500	15 600	-500	1 348 000	53	47	139 000
Film/foto/bild	13 800	15 000	11 700	-1 200	616 000	54	46	19 000
Dans	6 800	6 300	5 500	500	631 000	55	45	87 000
Konst/konsthantverk	4 300	3 700	3 400	600	172 000	62	38	8 000
Litteratur	2 800	3 200	3 000	-400	66 000	58	42	4 000
<b>Totalt</b>	<b>251 400</b>	<b>239 600</b>	<b>221 300</b>	<b>11 800</b>	<b>14 971 000</b>	<b>55</b>	<b>45</b>	<b>1 085 000</b>

Not. SISU Idrottsutbildarnas verksamhet exkluderad.

procentenheter lägre och deltagare äldre än 65 år är 2 procentenheter högre. Ungdomsgruppens andel har ökat från 14 till 15 procent från förra året, med SISU Idrottsutbildarnas verksamhet exkluderad. Andelen män har ökat med 2 procentenheter.

### Kulturprogram

Studieförbunden bedrev en omfattande kulturverksamhet – dels i form av cirklar och annan folkbildningsverksamhet där deltagarna själva var utövarna, dels som arrangör av kulturprogram. Kulturprogramsverksamheten ökade med 5 procent mätt i antal program, vilket motsvarar en ökning med drygt 12 000 program. 15 miljoner deltagare tog del av 251 000 program. Som kulturordnare är studieförbunden fortsatt en viktig garant för det lokala kulturlivet.

Kulturverksamhetsformen *Sång och musik* samlade flest antal deltagare i flest antal program. Sång- och musikprogram framfördes vid 88 000 tillfällen. Mer än en miljon kulturutövare medverkade.

Nära tre miljoner människor lyssnade till *Föreläsningar*. Det vanligaste föreläsningssämnet mätt i antal kulturprogram var *Historia* med nära 12 500 program och 400 000 åhörare. Flest åhörare,

422 000 samlade ämnet *Annan utbildning i religion* i 8 000 föreläsningar. De verksamhetsformer som procentuellt ökade mest var *Konst/konsthantverk* och *Tvärkultur*. 190 föreläsningar med tema EU samlade 5 300 åhörare.

### Kulturarbetare i verksamheten

Studieförbundens kulturprogramsverksamhet satsar runt en halv miljon professionella eller semiprofessionella kulturarbetare årligen. Därutöver engageras ytterligare en halv miljon amatörculturutövare.

### Kultur i studiecirkelverksamheten

Studieförbunden möjliggör en vital studieverksamhet i kulturinriktade ämnen i samarbete med amatörculturföreningar; dans- och teaterföreningar, körer och fria grupper.

Det estetiska ämne som samlar störst antal deltagare, 164 000, är *Improvisatorisk musik* (rock, jazz etc). Kvinnor utgör här endast 10 procent av deltagarna, män 90 procent, till skillnad mot 58 procent av cirkeldeltagare totalt. Rockband ingår i denna statistik. 42 procent av de deltagande männen är under 25 år.

Tabell 10. Medverkande kulturutövare

	2007	2006	2005
<b>Kulturutövare</b>			
Bildkonstnärer/konsthantverkare	13 400	12 400	13 000
Författare	3 600	3 200	3 000
Musiker/sångare	330 200	313 100	308 500
Scenkonstnärer – dans	20 600	25 700	29 300
Scenkonstnärer – teater	66 800	62 600	59 600
Övriga kulturarbetare	77 200	54 900	57 900
Delsumma	511 800	471 900	471 300
<b>Amatörkulturutövare</b>			
Studieförbundens egna	85 500	69 800	74 900
Rörelseknutna grupper	78 400	102 400	99 300
Övriga medverkande	343 900	351 100	315 800
Delsumma	507 800	523 300	490 000
<b>Totalt</b>	<b>1 019 600</b>	<b>995 200</b>	<b>961 300</b>

Not. Värderna avrundade till hundratal. 66 000 medverkande finns rapporterade som medverkande utan att vara kulturutövare, därav differensen mot övrig statistik över medverkande.

Diagram 1. Deltagare i kulturprogram 2007

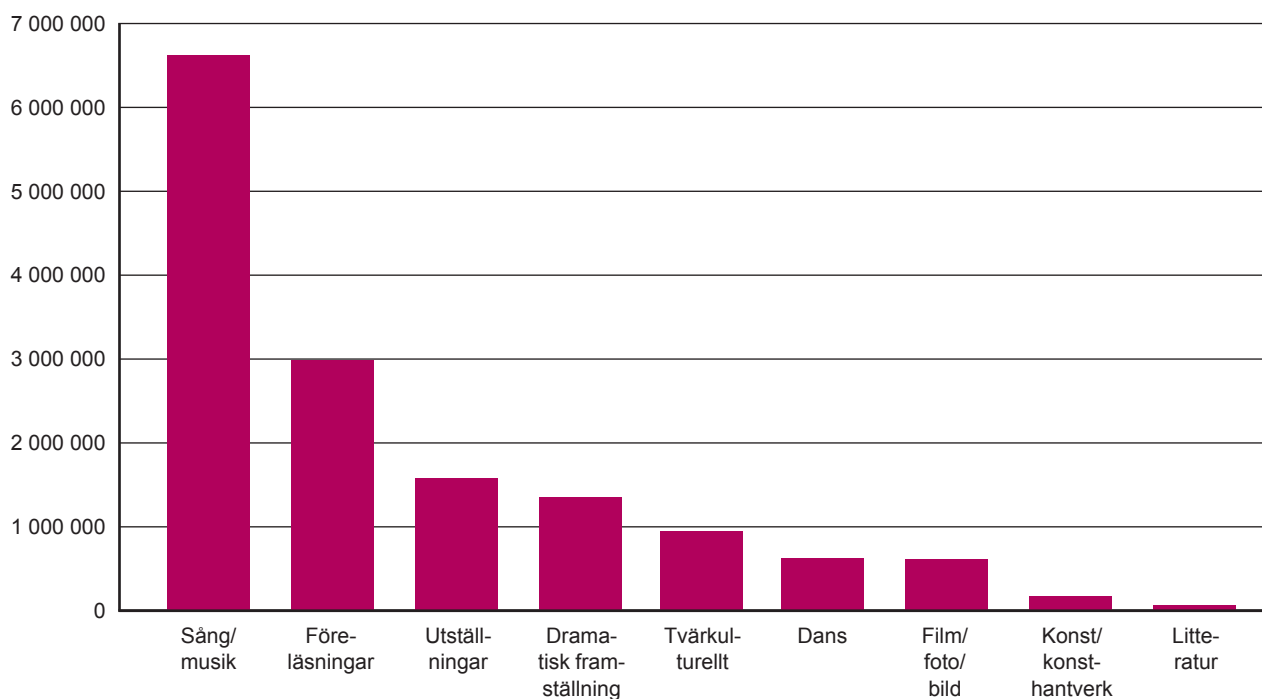
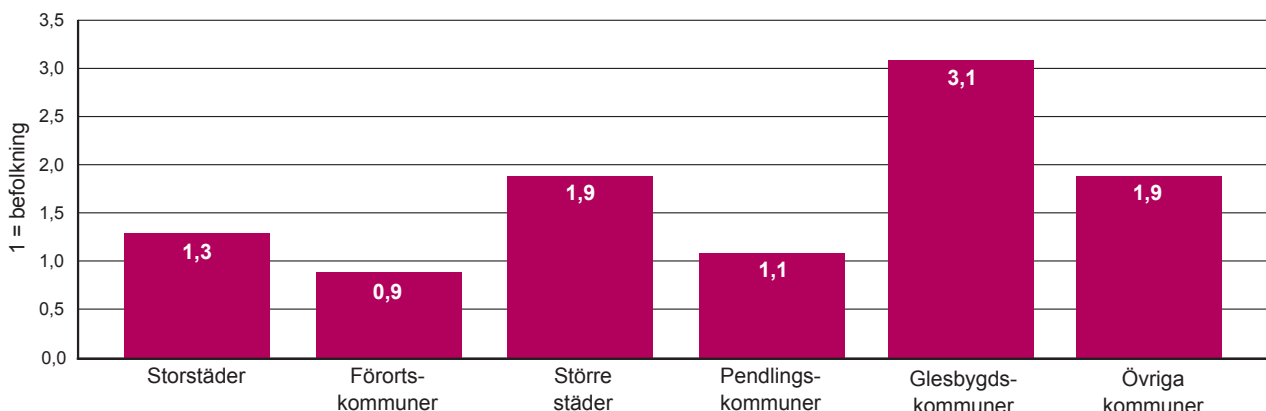


Diagram 2. Kulturprogrambesökare i relation till befolkning 2007



### Kultur i hela landet

Studieförbundens roll som anordnare av kultur i hela landet tydliggörs när statistiken betraktas utifrån Sveriges Kommuner och Landstings kommungruppsindelning<sup>1</sup>. I glesbygd, där tillgången till kulturscener och -institutioner är begränsad, deltar man nära tre gånger årligen per invånare i studieförbundens kulturprogram. I storstäder, förorts- och pendlingskommuner är siffran runt en gång per år.

### Cirkeldeltagande i olika kommuner och kommungrupper

I genomsnitt deltar motsvarande 41 procent av befolkningen i glesbygd i studiecirkel mot 22 procent för riket som helhet.

Västerbotten och Norrbotten utmärker sig med ett extraordinärt stort deltagande i relation till befolkning. I Norsjö, där kommunbidraget är 66 kr/invånare, är antalet studiecirkeldeltagare större än befolkningen, 127 procent av kommuninvånarna (97 procent 2006). Antalet cirkel har liksom på riksnivå ökat. I Norsjös fall minskar cirkelns om-

fattning från 30 till 20 studietimmar. Antalet cirkel ökar med 200 medan antalet studietimmar minskar med 1 600.

Måttet deltagare är som inledningsvis nämnts inte fråga om unika personer. Samma person kan delta i flera cirkel. De ca 2 miljonerna deltagare bedöms motsvara 1,25 miljoner personer, utifrån analysen av tidigare genomförda deltagarundersökningar. Från verksamhetsår 2008 startar rapportering på individnivå i studieförbundens cirkel- och annan folkbildningsverksamhet, vilket ger underlag för säkrare uppgifter om det faktiska antalet personer i verksamheten och deras ålder och kön.

Eskilstuna lämnar det högsta kommunbidraget, 139 kr/invånare, och har studiecirkeldeltagare motsvarande 24 procent av befolkningen. Genomsnittet för kommunbidrag i riket som helhet är 40 kr/invånare.

Lägst deltagande återfinns i förorts- och pendlingskommunerna till de tre storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö.

I särklass lägst deltagande har de kommuner i Stockholm som upphört med stöd till studieförbunden eller fördelar ett mycket blygsamt bidrag. Salem, som med fyra deltagare per hundra invånare har det lägsta deltagarsnittet i riket, är ett exempel på kommun som inte lämnar något generellt stöd till folkbildningen.

Pendlingskommuner som Nykvarn och Knivsta visar även de på ett lågt deltagande. En förklaring

1. Kommungruppsindelning från 1 januari 2005. Sveriges Kommuner och Landstings reviderade kommungruppsindelning. Indelningen har gjorts i nio grupper efter vissa strukturella egenskaper som bland annat befolkningsstorlek, pendlingsmönster och näringslivsstruktur. Se [www.skl.se](http://www.skl.se).

Diagram 3. Cirkeldeltagare i procent i relation till befolkning 2007



kan vara att befolkningen väljer att delta i studie- verksamhet i de närbelägna storstäder som erbjuder ett större studieutbud.

Sambandet mellan bidrag och deltagare i rela-

tion till kommuninvånare är inte rakt. Men en tyd- lig tendens är att kommuner med starkt stöd till folkbildningen också har en stor andel av befolk- ningen som deltar i verksamheten.

Tabell 11. Deltagare i cirkel och kommunbidrag i relation till invånare

10 högsta			...och lägsta deltagartal per invånare		
Kommun	Delt/inv (%)	Bidrag (kr/inv)	Kommun	Delt/inv (%)	Bidrag (kr/inv)
Norsjö	127	66	Salem	4	0
Arvidsjaur	123	66	Danderyd	5	0
Åsele	118	98	Nyckvarn	5	23
Storuman	113	45	Värmdö	5	10
Lycksele	86	50	Knivsta	6	4
Malå	76	90	Kävlinge	6	11
Robertsfors	75	57	Nacka	6	0
Jokkmokk	75	56	Lidingö	6	0
Pajala	74	77	Vaxholm	7	0
Överkalix	68	67	Håbo	7	24

10 högsta			...och lägsta kommunbidrag per invånare		
Kommun	Bidrag (kr/inv)	Delt/inv (%)	Kommun	Bidrag (kr/inv)	Delt/inv (%)
Eskilstuna	139	24	Salem	0	4
Arboga	103	28	Danderyd	0	5
Åsele	98	118	Nacka	0	6
Söderhamn	95	34	Lidingö	0	6
Vilhelmina	93	58	Vaxholm	0	7
Trelleborg	92	35	Täby	0	8
Dorotea	91	67	Solna	0	9
Malå	90	76	Vellinge	0	11
Gotland	88	26	Älvkarleby	0	15
Sorsele	87	61	Surahammar	0	15

Tabell 12. Studiecirkeldeltagare i storstad i relation till befolkning och kommunbidrag

Storstäder	Befolkning	Deltagare	Delt/inv (%)	Bidrag kr/Inv
Stockholm	782 900	165 500	21	41
Malmö	276 200	60 900	22	56
Göteborg	489 800	125 900	26	53

Not. Deltagare i cirkel utgjorde totalt 22 procent av landets invånare. Kommunbidraget totalt motsvarade 40 kr/invånare.

Stockholms kommunbidrag om 41 kr/invånare är en krona över snittet för riket totalt. Även Malmö och Göteborg ligger över snittet. En tillströmning av deltagare kan antas komma från krans/förortskommunerna.

## Folkhögskolorna

### Folkbildning och uppdragsutbildning

Den folkhögskoleverksamhet som Folkbildningsrådet beslutat att fördela statsbidrag till benämns i sammanställningen som folkbildning. Hit hör den långa behörighetsgivande *Allmänna kursen* med ett dominerande inslag av kärnämnen. Den *Särskilda kursen* utmärker sig genom ett stort inslag av ämnesprofil. Till de omfattande långkursverksamheterna har *Påbyggnadsutbildningar* tillkommit med riktade anslag.

*Korta kurser* inkluderar i statistiken förutom

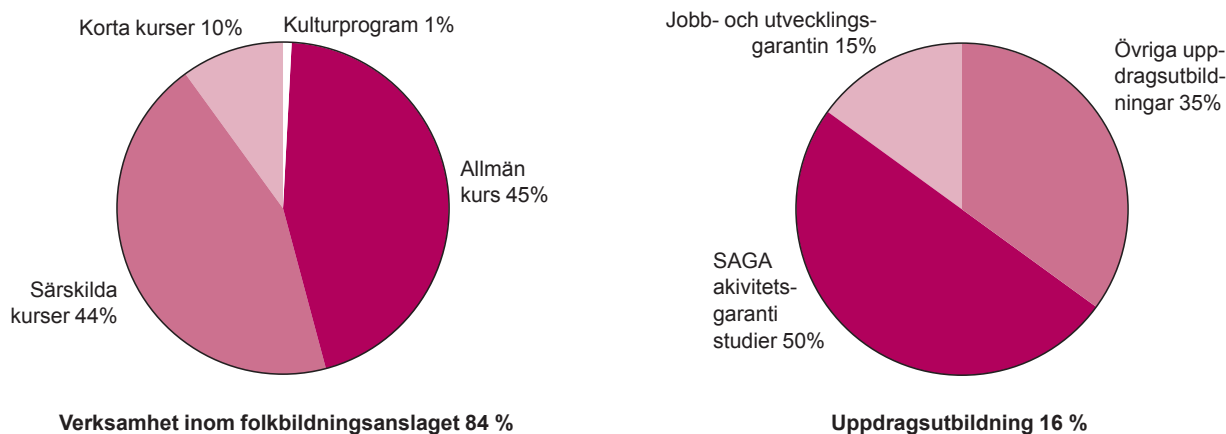
kortkurser även *Öppen folkbildningsverksamhet*.

*Kulturprogram* utgör den utåtriktade kulturprogramsverksamhet folkhögskolorna genomför för allmänheten. En mycket omfattande kulturverksamhet som inte presenteras i denna redovisning bedrivs med och för studerande.

Uppdragsutbildning kan till form och innehåll vara snarlik folkbildningsverksamheten, men finansieras av andra uppdragsgivare. Utbildningarna delas in i *Individuella gymnasieprogram*, *Kurser beställda av Länsarbetsnämnd/Arbetsförmedling*, *Kurser beställda av kommuner*, *Övriga uppdragsutbildningar*, *SAGA – studier inom aktivitetsgarantin* finansierat genom centralt avtal av AMS liksom *Jobb och utvecklingsgarantin* som startade vid halvårsskiftet 2007.

Verksamhetens omfattning uttrycks i deltagarveckor som är en produkt av antal deltagare och kursernas längd.

Diagram 3. Fördelningen mellan verksamhetsformer mätt i deltagarveckor



### Antal deltagare i långa kurser är stabilt

Mätt i deltagarveckor svarade de långa kurserna för 89 procent av den statsbidragsberättigade verksamheten och de korta kurserna för ca 10 procent.

Antal deltagare i de långa kurserna var i snitt 26 500 per termin, ca 200 fler än föregående år. *Allmänna kursen* hade 12 750 deltagare i ett terminssnitt. *Särskilda kurserna* 13 700, en ökning med 300. Deltagarveckorna i den *Allmänna kursen* minskade med 1,4 procent medan *Särskilda kurser* i stort sett bedrevs i oförändrad omfattning.

I de *Korta kurserna* ökade antal deltagarveckor med 3 procent. I detta sammanhang inräknas den friare verksamhetsformen *Öppen folkbildning*.

Ca 200 studerande deltog i genomsnitt per termin i folkhögskolans långa kurser i form av *Individuellt gymnasieprogram*. Deltagarnas hemkommuner betalade interkommunala ersättningar för skolornas undervisningskostnader.

Uppdragsutbildningarna svarade sammanlagt för cirka 16 procent av folkhögskolornas samlade verksamhet, vilket är 1 procentenhet lägre än före-

Tabell 13. Folkhögskolornas samlade verksamhet 2007

Kurstyp	Deltagarveckor			Deltagare		Kvinnor		Män	
	2007	2006	2005	Vt 07	Ht 07	Vt 07	Ht 07	Vt 07	Ht 07
Allmän kurs	426 100	432 200	233 900	12 800	12 700	8 000	8 100	4 700	4 600
Särskilda kurser	416 400	415 800	392 500	13 300	14 100	9 000	9 400	4 300	4 600
Särskild utbildningsinsats	–	–	248 900	–	–	–	–	–	–
Särsk utb.insats Gävleborg	–	400	1 200	–	–	–	–	–	–
Påbyggnadsutbildning	3 100	3 100	1 500	100	100	100	100	0	0
<b>Summa långa kurser</b>	<b>845 600</b>	<b>851 500</b>	<b>878 000</b>	<b>26 200</b>	<b>26 900</b>	<b>17 100</b>	<b>17 600</b>	<b>9 000</b>	<b>9 200</b>
<b>Summa korta kurser</b>	<b>100 500</b>	<b>97 300</b>	<b>100 500</b>	<b>75 600</b>	<b>85 000</b>	<b>43 300</b>	<b>48 700</b>	<b>32 300</b>	<b>36 300</b>
<b>Folkbildning kurser</b>	<b>946 100</b>	<b>948 800</b>	<b>978 500</b>	<b>101 800</b>	<b>111 900</b>	<b>60 400</b>	<b>66 300</b>	<b>41 300</b>	<b>45 500</b>
Kulturprogram	5 700	5 500	5 600	121 500	119 700	70 800	69 100	50 700	50 600
Indiv. gymnasieprogram	7 300	7 800	7 500	200	200	100	100	100	100
Kurser via LAN/Af	1 400	7 800	7 800	0	100	0	100	0	0
Kurser via kommuner	27 900	34 100	33 900	900	700	600	500	300	200
Övr uppdragsutbildningar	25 500	23 200	24 000	3 000	2 500	2 100	1 700	900	800
SAGA aktivitetsgarantistudier	90 600	98 500	103 100	5 600	2 400	2 800	1 200	2 900	1 200
Jobb- och utvecklingsgaranti	27 000	–	–	0	3 300	0	1 600	0	1 700
Ungdomsplatser-AMS	–	14 600	2 400						
<b>Summa uppdragsutbildning</b>	<b>179 700</b>	<b>186 000</b>	<b>178 700</b>	<b>9 700</b>	<b>9 200</b>	<b>5 600</b>	<b>5 200</b>	<b>4 200</b>	<b>4 000</b>
<b>Totalt</b>	<b>1 125 800</b>	<b>1 134 800</b>	<b>1 157 200</b>						
Andel inom folkbildningsanslaget	84%	83%	84%						
Andel Uppdragsutbildning	16%	17%	16%						

Not. Värden avrundade till hundratal.

Folkbildning avser verksamhet som finansieras via folkbildningsanslag fördelat av Folkbildningsrådet. Övriga utbildningar kan mycket väl bedrivas med folkbildningens metoder men skiljer sig från de förra i att de finansieras på annat sätt.

Ungdomsplatser-AMS, jobb- och utvecklingsgaranti och SAGA (studier inom aktivitetsgarantin) avser utbildningar finansierade via AMS. 2006 var sista året för Ungdomsplatser-AMS. I halvårsskiftet 2007 upphörde SAGA-verksamheten medan jobb- och utvecklingsgarantin tillkom.

Särskild utbildningsinsats i Gävleborgs län är ett statsbidrag riktat till verksamhet inom länet. Bidraget upphörde efter våren 2006.

Uppdragsverksamheten inom den kommunala vuxenutbildningen (tidigare presenterat som Kunskapslyftet på uppdrag av kommuner) inkluderas i Kurser via kommuner.

Ett kulturprogram motsvarar två deltagarveckor. Kulturprogram räknas i denna sammanställning inte in i summeringar av folkbildningsverksamhet.

gående år. *Studier inom aktivitetsgarantin*, samlade 8 000 deltagare. Antal deltagarveckor uppgick till ca 90 600, vilket motsvarar 50 procent av uppdragsverksamheten. *Jobb- och utvecklingsgarantin* tillkom under andra halvåret som ny AMS-finansierad kursform med inriktning mot jobbsökning och coachning. Verksamheten nådde 3 300 deltagare och omfattade 27 000 deltagarveckor.

*Kurser på uppdrag av kommuner* är näst största uppdragsverksamheten med 27 900 deltagarveckor. Inklusiva kurser inom *Individuella gymnasieprogrammet* deltog drygt 1 000 personer per termin i kurser på uppdrag av kommuner.

*Övriga uppdragsutbildningar*, vilka i regel avser kurser som genomförts på uppdrag av och finansierats via ersättningar från landsting, organisationer och föreningar, genomfördes med 25 200 deltagarveckor – en ökning med 11 procent. Här återfinns också *KY-utbildning vid folkhögskola*.

Folkhögskolorna arrangerade sammanlagt närmare 2 850 *Kulturprogram* riktade till allmänheten med totalt ca 241 200 deltagare, varav 101 000 var män 140 000 var kvinnor.

#### Deltagare med funktionshinder och invandrade

Deltagare födda utomlands/invandrade utgjorde 18 procent och deltagare med funktionshinder, in-

klusive dyslexi, utgjorde 19 procent av samtliga deltagare på de långa kurserna. Invandrade med brister i svenska språket för vilka riktade insatser gjorts utgjorde 13 procent. Gruppen invandrade med brister i svenska språket räknas inte in i kategorin språkliga funktionshinder.

I de korta kurserna utgjorde andelen funktionshindrade 8 procent av deltagarna.

Antal deltagare med funktionshinder visar en stor kontinuitet över åren. Många folkhögskolor har byggt upp verksamhet anpassad till deltagare med ett specifikt funktionshinder. På andra skolor söker sig deltagarna ovan till det ordinarie utbudet. Antalet studerande med psykiska och neuropsykiatriska funktionshinder har utgjort en ökande andel av deltagarna under ett antal år, men antalet tycks nu ha stabiliserats också vad gäller denna grupp.

#### Kursinriktning i långa kurser

De mest framträdande kursinriktningarna i *Allmän kurs* är *Allmän, bred inriktning* och *Allmän inriktning, dominerad av basämnena* (svenska, matematik, samhällskunskap och engelska). Denna kurs-typ kan även ha inslag av mer profilerade ämnen, då i mindre omfattning.

I de *Särskilda kurserna* är det estetiska ämnesområdet dominerande. Inkluderas *Information &*

Tabell 14. Deltagare med funktionshinder och invandrade deltagare med brister i det svenska språket för vilka förstärkta insatser möjliggjort deltagandet

	Vt 07	Ht 07	Vt 06	Ht 06	Vt 05	Ht 05
<b>Långa kurser</b>						
Funktionshinder	3 960	4 130	3 960	3 930	4 100	4 130
Språkliga funktionshinder	990	950	1 160	960	1 100	1 100
<b>Summa funktionshindrade</b>	<b>4 950</b>	<b>5 080</b>	<b>5 120</b>	<b>4 890</b>	<b>5 200</b>	<b>5 230</b>
Invandrade med brister i svenska språket	3 070	3 510	2 670	2 890	2 790	2 750
<b>Korta kurser</b>						
Funktionshinder	6 400	7 280	5 990	6 590	5 690	6 720
Språkliga funktionshinder	70	170	120	100	140	210
<b>Summa funktionshindrade</b>	<b>6 470</b>	<b>7 450</b>	<b>6 110</b>	<b>6 690</b>	<b>5 830</b>	<b>6 930</b>
Invandrade med brister i svenska språket	1 130	450	80	250	750	410

Not. Avrundat till närmsta tiotal

**Tabell 15. Deltagare med funktions- och språkliga hinder i långa Allmänna och Särskilda kurser**  
(inklusive Särskild utbildningsinsats tom 2005)

	Ht 2007	Ht 2006	Ht 2005
Rörelsehinder	336	273	324
Synskada	89	112	139
Hörselskada	99	81	89
Döv	83	64	99
Dövblind	43	17	19
Utvecklingsstörning	533	494	464
Hjärnskadad i vuxen ålder	124	109	153
Psyiskt funktionshinder	1 778	1 872	1 938
Medicinskt funktionshinder	582	607	563
Aspergers, DAMP m fl	459	299	340
Dyslexi	950	957	1 101
<b>Summa funktionshindrade</b>	<b>5 076</b>	<b>4 885</b>	<b>5 229</b>
Invandrade med brister i svenska	3 514	2 893	2 750
<b>Summa deltagare med funktions- och språkliga hinder</b>	<b>8 590</b>	<b>7 778</b>	<b>7 979</b>

**Tabell 16. Kursinriktningar i långa kurser omfattande minst fem tusen deltagarveckor – höstterminen**

Kursinriktning	Deltagarveckor		Antal deltagare 2007		
	2007	2006	Totalt	Kvinnor	Män
Allmän, bred ämnesinriktning	132 910	131 360	8 230	5 110	3 120
Allmän, dominerad av basämnena	42 500	43 280	2 640	1 650	990
Musik	28 590	28 390	1 890	970	920
Bild, form och målarkonst	23 830	24 630	1 490	1 120	370
Religion och livsåskådningsfrågor	18 100	17 940	1 470	910	570
Fritidsledarutbildning	14 610	15 300	820	440	390
Informationsverksamhet & mediautbildning	12 330	12 110	740	420	320
Scenisk konst (dans, film och teater)	11 640	10 940	690	470	230
Slöjd och konsthantverk	10 920	11 300	680	540	140
Friskvård	10 840	10 450	860	710	150
Språk Övrigt	8 850	8 800	580	460	120
Svenska	7 830	5 840	770	580	190
Estetiska ämnen Övrigt	7 360	7 280	450	310	150
Annan ledarutbildning inkl organisation	7 250	6 850	610	420	190
Beteendekunskap, humaniora Övrigt	6 270	5 550	480	370	110
Internationella frågor, Övrigt	6 080	7 200	400	320	80
Medicin, hälsa och sjukvård Övrigt	5 900	6 010	400	300	100
Samhällsfrågor, allmänt	5 220	5 220	550	380	170

Not. Värden hämtas från höstterminens verksamhet för att få ett mått på antal individer då samma deltagare ofta går både höst- och vårtermin. Avrundat till närmsta tiotal.

Tabell 17. Utbildningsbakgrund i långa kurser, terminsgenomsnitt 2007 samt procent av deltagare

Kurstyp	Deltagare	Kvinnor	Män	Ejgr	Mgr	Ejgy	M2gy	M3gy	Mhö
Allmän kurs	25 440	16 090	9 340	15	20	28	12	21	4
Särskilda kurser	27 360	18 420	8 940	4	5	8	11	55	17
Påbyggnadsutbildning	200	140	60	1	4	11	15	54	15
<b>Summa långa kurser</b>	<b>53 000</b>	<b>34 650</b>	<b>18 340</b>	<b>9</b>	<b>12</b>	<b>17</b>	<b>12</b>	<b>39</b>	<b>11</b>

Not. Avrundat till närmsta tiotal.

Ejgr = Ej grundskolekompetens

Mgr = Grundskolekompetens

Ejgy = Grundskolekompetens samt påbörjad gymnasieutbildning (ett år men ej två)

M2gy = Motsvarande 2-årig gymnasieutbildning

M3gy = Motsvarande 3-årig gymnasieutbildning

Mhö = Motsvarande högskoleutbildning

media svarar estetområdets 210 370 deltagarveckor för 25 procent av den totala långkursverksamheten. Största deltagarantal som enskilt ämne har *Musik* med 1 840 deltagare i snitt per halvår.

### Utbildningsbakgrund för deltagare i långa kurser

I den *Allmänna kursen* med behörighetsinriktning i kärnämnen hade 75 procent av deltagarna kortare utbildning än 3-årigt gymnasium och 63 procent kortare utbildning än 2-årigt gymnasium.

De *Särskilda kurserna* avviker från den bilden genom att 72 procent av deltagarna har en utbildningsbakgrund motsvarande 3-årigt gymnasium eller högre utbildning.

Av samtliga deltagare i långa kurser hade 51 procent av deltagarna kortare utbildning än 3-årigt gymnasium. Av dessa hade 39 procent grundskola eller kortare utbildning. 3-årigt gymnasium var med 39 procent den enskilt vanligaste utbildningsbakgrunden.

Tabell 18. Andel deltagare i procent i långa folkhögskolekurser efter kurstyp och ålder (höstterminen)

	-18	18-24	25-29	30-45	46-60	60+	Totalt
<b>2007</b>							
Allmän kurs	0,0	53,3	12,4	22,0	7,2	5,2	100
Särskilda kurser	1,5	48,8	12,9	19,1	9,9	7,8	100
Påbyggnadsutbildning	0,0	52,5	3,0	18,2	25,3	1,0	100
<b>Antal deltagare per åldersgrupp</b>	<b>209</b>	<b>13 663</b>	<b>3 393</b>	<b>5 485</b>	<b>2 331</b>	<b>1 756</b>	<b>26 837</b>
<b>2006</b>							
Allmän kurs	0,0	53,1	12,1	22,8	7,4	4,6	100
Särskilda kurser	1,0	50,7	13,5	19,0	10,2	5,5	100
Påbyggnadsutbildning	0,0	47,9	8,3	26,0	16,7	1,0	100
<b>Antal deltagare per åldersgrupp</b>	<b>133</b>	<b>13 593</b>	<b>3 351</b>	<b>5 473</b>	<b>2 327</b>	<b>1 317</b>	<b>26 194</b>
<b>2005</b>							
Allmän kurs	0,0	59,6	8,7	16,3	6,6	8,8	100
Särskilda kurser	0,8	51,7	13,8	19,5	8,9	5,3	100
Särskild utbildningsinsats	0,0	39,3	14,8	33,4	11,0	1,6	100
<b>Antal deltagare per åldersgrupp</b>	<b>98</b>	<b>14 113</b>	<b>3 559</b>	<b>6 279</b>	<b>2 468</b>	<b>1 464</b>	<b>27 981</b>

## Åldersfördelning

Av tabell 18 framgår att antal deltagare under 25 år utgör drygt hälften i de allmänna, behörighetsgivande kurserna. Andelen yngre deltagare i de långa kurserna minskar något de senaste åren. En ökande procentuell andel av deltagare över 60 år i den särskilda kursen motsvaras i en treårig jämförelse av minskning i den allmänna. Förändringen kan delvis sammanhånga med att definitionen av allmän kurs har förtydligats, vilket medfört att ett antal kurser har förts från allmän till de särskilda kurserna.

## SAGA – särskild utbildningsinsats inom aktivitetsgarantin

Sedan våren 2002 har folkhögskolan genomfört utbildningar för långtidsarbetslösa personer inom aktivitetsgarantin. Folkbildningsrådet fick genom ett centralt avtal med AMS ansvar för fördelningen av medel till studiernas genomförande. Syftet är att ge arbetslösa baskunskaper som erfordras för att kunna påbörja yrkesinriktade studier eller kunna återgå till arbetslivet. Utbildningar genomförs i se-

parata kurser eller som en integrerad del i de ordinarie allmänna kurserna. Den lokala arbetsförmedlingen ansvarar för rekrytering av deltagare.

Verksamheten, som 2007 bedrevs på 96 folkhögskolor, omfattade ca 91 000 deltagarveckor med ca 8 000 deltagare, jämnt fördelat mellan könen. Ungefär en fjärdedel av deltagarna studerade på grundskolenivå och tre fjärdedelar på gymnasienivå. Av deltagarna hade drygt 58 procent kortare utbildning än 2-årigt gymnasium. Deltagare med högst 2-årig gymnasieskola utgjorde 73 procent av totala deltagarantalet.

## Jobb- och utvecklingsgarantin

Halvårsskiftet 2007 övergick aktivitetsgarantin i jobb- och utvecklingsgarantin. Folkbildningsrådet fick genom ett centralt avtal med AMS ansvar för fördelning av medel till studiernas genomförande. Verksamheten bestod i coachning och jobbsökning och bedrevs vid 74 skolor. 3 300 personer deltog, varav 1 600 kvinnor, i en omfattning av 27 000 deltagarveckor.

Tabell 19. Eftergymnasial yrkesutbildning – deltagarveckor helår och deltagare halvårssnitt

	Typ av kursinriktning	Deltagarveckor	Deltagare	Kvinnor	Män
<i>minst två år</i>	Beteendekunskap, humaniora	23 696	609	308	301
	Estetiska ämnen	6 803	182	131	51
	Medicin, hälsa och sjukvård	3 485	90	71	20
	Samhällsvetenskap	5 373	138	78	61
	Språk	9 325	239	211	28
	<b>Summa</b>	<b>48 682</b>	<b>1 258</b>	<b>799</b>	<b>461</b>
<i>kortare än två år</i>	Beteendekunskap, humaniora	8 885	239	160	80
	Estetiska ämnen	677	17	14	4
	Företagsekonomi, handel och kontor	5 948	165	139	26
	Medicin, hälsa och sjukvård	9 185	251	152	99
	Samhällsvetenskap	440	9	8	1
	Språk	1 194	32	19	13
	Teknik	1 572	43	25	18
	Övriga ämnen	0	0	0	0
	<b>Summa</b>	<b>27 901</b>	<b>756</b>	<b>517</b>	<b>241</b>
	<b>Totalt</b>	<b>76 583</b>	<b>2 014</b>	<b>1 316</b>	<b>702</b>

### Yrkesutbildning i Folkhögskolan

Folkhögskolorna har fått en allt tydligare roll i förhållande till arbetsmarknaden. Förutom de omfattande uppdragen från AMS (aktivitetsgarantin m m) genomför folkhögskolorna renodlade yrkesutbildningar inom ramen för de ordinarie kurserna. Ett mindre antal av dessa genomförs på den gymnasiala nivån, t ex personlig assistent eller turistguide. Ett betydande antal är eftergymnasiala i fråga om inträdeskrav och innehåll. Största omfattningen har *Fritidsledarutbildningen*, men *Media*, *Scenisk konst* (dans, film och teater), *Kultur* och *Friskvård* är också betydande. På den eftergymnasiala nivån studerar i genomsnitt drygt 2 000 deltagare i dessa kurser.

Under 2007 bedrevs dessutom Kvalificerad yrkesutbildning (KY) vid ett tiotal folkhögskolor.

### Folkhögskoleverksamhetens geografiska spridning

De 148 folkhögskolorna genomför verksamhet med statsbidrag i 168 av landets 290 kommuner.

Folkhögskolorna bedriver allt mer av sin verksamhet, drygt 50 procent av de långa kurserna, i storstäder, förortskommuner och större städer. Under året var 17 procent av de långa kurserna förlagda till de tre storstäderna Stockholm, Malmö och Göteborg, 12 procent till förortskommuner och 23 procent i större städer. Utvecklingen gäller särskilt den allmänna kursen, medan den särskilda kursen, som oftare är förknippad med internat-

boende, har en något lägre andel i städerna.

Ökningen i städerna har skett både genom nyetablering och filialer och i några fall flyttning.

### Internationella frågor

*Internationella frågor* studerades av 500 deltagare per termin i långa kurser varav 90 specifikt ägnade sig åt EU-frågor. Männerna utgjorde 20 procent av deltagarna, kvinnorna 80 procent. Omfattningen var 14 017 deltagarveckor. I de korta kurserna deltog 2 500 personer i 90 kurser varav 40 procent män och 60 procent kvinnor.

### Miljö-hälsa

Inom ämnesområdet *miljö-hälsa* studerade 1 760 deltagare per termin i långa kurser under sammanlagt 47 000 deltagarveckor. 76 procent var kvinnor och 24 procent män. I 740 korta kurser deltog 15 700 personer, varav 67 procent kvinnor och 33 procent män.

### Data

Ämnesområdet *data* studerades i 4 300 deltagarveckor av 170 deltagare per termin i långa kurser. I de sju allmänna kurser som genomfördes var 90 procent av deltagarna kvinnor och 10 procent män.

I 1 380 korta kurser deltog 1 770 personer, varav 56 procent kvinnor och 44 procent män.

Datorer används som redskap i en mängd andra kursinriktningar, men omfattningen går ej att utläsa av statistiken.

Tabell 20. Deltagarveckor per kommungrupp 2007

	Allmän kurs	Särskilda kurser	Påbyggnadsutbildning	Andel av lång kurs (%)	Summa deltagarveckor
Storstäder	96 500	43 700		17	140 100
Förortskommuner	48 300	54 300		12	102 700
Större städer	101 300	93 600		23	194 900
Pendlingskommuner	19 900	25 400		5	45 400
Glesbygdskommuner	11 800	20 400		4	32 300
Övriga kommuner	148 300	178 900	3 100	39	330 200
<b>Summa</b>	<b>426 100</b>	<b>416 300</b>	<b>3 100</b>	<b>100</b>	<b>845 600</b>

## Uppföljning och utvärdering

Folkbildningsrådet ska följa upp och utvärdera studieförbundens och folkhögskolornas verksamhet i förhållande till de villkor som rådet föreskrivit för att statsbidrag ska utgå till verksamheten.

### Uppföljning

Kraven på utvärdering och resultatuppföljning har under senare år ökat inom många verksamheter i samhället och folkbildningen utgör inget undantag. Folkbildningspropositionen *Lära, växa, förändra* tydliggjorde behovet av ett systematiskt kvalitetsarbete och kvalitetsredovisning på samtliga nivåer inom folkbildningen.

Folkbildningsrådets styrelse konstaterade, efter uppföljning av verksamheten 2006, att det fanns brister i hur studieförbunden och folkhögskolorna dokumenterade och redovisade sitt uppföljnings-, utvärderings- och kvalitetsarbete. Formerna för en mer strukturerad uppföljning av verksamheten kopplat till statsbidragsvillkoren och det nya bidragssystemet har påbörjats under året. Kraven på bidragsmottagarnas uppföljning och kontroll av verksamheten har ökat. Studieförbund och folkhögskolor ska årligen, från och med 2007, lämna en kvalitetsredovisning till Folkbildningsrådet. Av kvalitetsredovisningen ska det bland annat framgå vilka uppföljnings-, utvärderings- och utvecklingsinsatser som genomförts och resultaten av dessa i relation till statens syften samt motiv för statsbidraget. En annan förändring är att personnummer ska redovisas för deltagare i studiecirkel samt i folkhögskolornas korta kurser från och med 2008. I folkhögskolornas långa kurser sker detta sedan ett antal år.

Folkbildningsrådet har haft möten med de statsbidragsberättigade studieförbundens förbundsledningar för återkoppling av den granskning som under året har gjorts avseende de krav som ställts enligt statsbidragsvillkoren. Vidare har uppföljningsbesök genomförts i 8 studieförbundsavdelningar. Inför besöken har verksamhetsplaner och

verksamhetsberättelser granskats. En genomförd enkät om planering och inriktning samt uppföljning, utvärdering och kvalitetssäkring av verksamheten, har legat till grund för diskussionerna vid besöken.

Under 2007 genomfördes ett flertal möten med de studieförbund som prövas för statsbidrag, Ibn Rushd och Kulturens bildningsverksamhet.

Representanter för Folkbildningsrådet har deltagit i studieförbundens stämmor för att följa förbundens planerade och genomförda verksamhet. Under 2007 har 5 av 8 studieförbund genomfört förbundsstämmor. Vidare har Folkbildningsrådet deltagit vid årsstämma i Ibn Rushd och konstituerande årsmöte i Kulturens bildningsverksamhet. Folkbildningsrådet har även deltagit i seminarier, kurser och konferenser som studieförbunden arrangerat. Dessa mötestillfällen har gett god inblick i studieförbundens verksamhet.

Folkbildningsrådet har genomfört uppföljningsbesök vid 6 folkhögskolor. Vid besöken har skolans målstyrnings- och uppföljningsarbete analyserats tillsammans med skollledning och ordförande. Vidare har samtal genomförts med representanter för olika personalgrupper samt studerande.

Folkbildningsrådet har medverkat vid ett antal möten, seminarier och konferenser anordnade av folkhögskolorna, deras intresseorganisationer eller deras huvudmän och därvid haft tillfälle att föra diskussioner om skolornas mål och uppföljningsarbete. Under året har frågor kring systematiskt kvalitetsarbete och redovisning varit i fokus.

### Särskilda insatser inom studieförbundsområdet

Från år 2007 gäller nya kriterier och fördelningsprinciper för statsbidraget till studieförbunden. Tidigare målgruppsbidrag har ersatts av ett förstärkningsbidrag som ska täcka merkostnader för deltagare med funktionshinder och för deltagare som invandrat och som har brister i svenska språket. Folkbildningsrådet har följt studieförbundens arbete med implementering av förstärkningsbidrag och medverkat vid utbildningstillfällen.

I fördelningsmodellen har kriterier för verksam-

het som berättigar till statsbidrag förtydligats. Detta gäller framför allt studieförbundets ansvar och anordnarroll. Vidare har verksamhetsformerna studiecirkel, kulturprogram och annan folkbildningsverksamhet tydligare definierats. Den nya fördelningsmodellen ställer ökade krav på såväl studieförbunden som Folkbildningsrådets uppföljning av verksamheten. Ytterligare en nyhet är kravet på introduktionsutbildning för studiecirkelledare.

Studieförbundens uppföljningsarbete 2007 har starkt präglats av fortsatta diskussioner kring studieförbundets ansvar och anordnarroll. Den särskilda internkontroll, som omfattar minst 5 procent av verksamheten, är ett led i studieförbundets arbete att säkra verksamhetens kvalitet. Såväl löpande som särskild internkontroll har utvecklats sedan 2004 då ett särskilt bidragsvillkor avseende detta infördes.

Samarbetet med Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, har utvecklats. Folkbildningsrådet har medverkat vid regionala konferenser kring studieförbundsfrågor i Norrbotten, Västerbotten, Örebro, Dalarna och Kronoberg. Folkbildningsrådet har även medverkat vid Sveriges kultur- och fritidschefer årsstämma. Vidare har riksdagens beslut att tilldela studieförbundet SISU Idrottsutbildarna statsbidrag i särskild ordning inneburit informationsinsatser gentemot kommuner och landsting.

### **Särskilda insatser inom folkhögskoleområdet**

Via webbformulär har Folkbildningsrådet samlat in uppgifter från folkhögskolorna om antalet lärare, antalet sökande, antalet studieavbrott samt om studieomdömen och utfärdade behörighetsintyg. Uppgifterna om studieavbrott har kompletterats med en fördjupad undersökning om hur stor andel av deltagarna som slutfört sina studier. Tillsammans med SCB har uppgifter om skolornas ekonomiska resultat inhämtats.

## **Utvärdering**

Med utgångspunkt i statens syfte med statsbidraget till folkbildningen ska verksamhet vid folkhögskolor och studieförbund utvärderas, främst med fokus på verksamhetens karaktär, resultat och dess effekter.

Flertalet utvärderingsprojekt har referensgrupper knutna till sig under projektperioden. Referensgrupperna träffas i genomsnitt 4 gånger per år. I referensgrupperna återfinns forskare, representanter för folkbildningen utsedda av medlemsorganisationerna samt andra sakkunniga inom utvärderingsområdet.

### **Utvärderingar som belyser hur syftet med statsbidraget uppnåtts**

Folkbildningsrådet har fått ett utökat ansvar av regeringen vad avser nationell utvärdering av folkbildningen. Arbetet med att utveckla och precisera områden för de nationella utvärderingarna har påbörjats. Vid slutet av 2007 förstärktes kansliet med en expert på utvärderingsfrågor vars huvuduppdrag är ta sig an det nationella utvärderingsuppdraget om hur syftet med statsbidraget uppnåtts. Som ett led i arbetet har rådet även inrättat en rådgivande expertgrupp som består av personer med såväl sektors-, forsknings- och utvärderingskompetens. Expertgruppens uppgift är att bland annat att planera nya utvärderingar samt bidra med analys av resultat.

### **Evidens och effekter i folkbildningen**

För att bättre kunna utvärdera syftet med statsbidraget och förbättra det systematiska kvalitetsarbetet har rådet påbörjat ett metodprojekt. Syftet är att finna möjliga indikatorer och/eller kännetecken för folkbildningen.

### **Studieförbundens rockmusikverksamhet**

Rockmusiken inom studieförbunden är en stor verksamhet som rör många människor. I studien problematiseras några av de frågor som finns: Hur

kommer det sig att egentligen att studieförbunden tagit sig an rockmusiken? Varför har vi band i studiecirklar? Varför är det så få tjejer som deltar i dessa cirklar? Det finns idag lite forskning på området. SOU-rapporten "Rockmusik som folkbildning" är i princip den enda forskning som gjorts kring folkbildningens rockmusikverksamhet. De organisatörer, verksamhetsutvecklare och musik-konsulenter som arbetar med studieförbundens rockverksamhet behöver mer kunskap om detta område. Centrala begrepp i denna utvärdering är begreppen "kulturupplevelser" och "eget skapande", dvs det som ingår i statens tredje syfte med stödet till folkbildningen. Studien avslutas i början av 2008.

#### **Folkbildningens villkor och möjligheter på lokal nivå – folkbildningens roll och uppgifter som lokal utvecklingskraft.**

Treåriga forskningsprojekt, som genomförs av forskare från Dalarnas forskningsråd och Linköpings Universitet, som avslutat sitt andra år och kommit med ytterligare en delrapport. Rapportens första, teoretiska del, presenterar de begrepp som kommer att bli viktiga för den fortsatta studien – vad är lokal utveckling och vilket syfte fyller de många olika lokala utvecklingsgrupper som finns samt under vilka förutsättningar agerar dessa?

I rapportens andra del presenteras resultatet från de fältstudier som gjorts på fem platser – tre orter i Dalarna, bostadsområdena Holma-Kroksbäck i Malmö och Bergsjön i Göteborg.

Folkbildningen, studieförbunden och folkhögskolorna, men också deras medlemsorganisationer, har i dagsläget en liten roll för utvecklingsprocesserna på de orter som studerats. På vissa platser finns dock folkbildningen med i särskilda satsningar för att stärka den lokala utvecklingen. På andra finns folkbildningen, och/eller det föreningsliv som folkbildningen stödjer, med som en indirekt skapare av processer som kan vara utvecklande för bygden.

Ingen av de intresseföreningar som studien mött i Dalarnas tre orter har direkta kopplingar till någon av folkbildningens aktörer. Verksamheten

har startat då människor i bygden, med liknande åsikter och goda kontakter, sett behovet av en lokal aktör för utvecklingsfrågor. Det är möjligt att folkbildningen på andra sätt bidragit till att skapa möten och samtal som indirekt bidragit till utvecklingsarbetet. I samtliga bygder som besökts pågår eller har det genomförts studiecirklar – cirklar som utgjort mötesplatser för bygdens folk. I Folkbildningsrådets utvärdering av studiecirkelverksamheten för år 2004 framkom att många som deltar i cirklar ser den sociala samvaron och mötena med andra och nya människor som en av de främsta anledningarna till att de anmäler sig till cirkeln.

Under 2007 har forskarna genomfört nya intervjuer som kommer att ge förutsättningar att bättre besvara de frågeställningar som finns i projektet.

Flera av forskarna har också deltagit i internationella konferenser och där ytterligare kunnat problematisera frågor runt lokal mobilisering. Tre rapporter publicerades inom ramen för projektet under 2007 (ej inom Folkbildningsrådets ram):

- Folkbildningens roll för lokalt utvecklingsarbete på landsbygden.
- Lokal utveckling i storstad. Vad händer i förorten?
- Folkbildning i Bergsjön – en lokal kraft.

Slutrapporter klara i början av 2009.

#### **Att leva som man lär – om folkbildningens interna demokrati**

Projektets syfte är att kartlägga, definiera och inventera det interna demokratiarbetet inom folkbildningen. Detta har gjorts genom att sammanställa och analysera intervjuer med förtroendevalda, verksamhetsledare, lärare, cirkelledare och deltagare i några studieförbund och folkhögskolor. Rapporten, som var klar i början av 2007, har utgjort grund för ett fortsatt arbete med interndemokrati inom folkbildningen. Rapporten innehåller beskrivningar och problematiseringar av olika synsätt på vad ett internt demokratiarbete innebär. Under våren genomfördes ett seminarium med företrädare från folkbildningen där användningsområdet för rapporten diskuterades och gemensamma arbetsmetoder arbetades fram.

### **IT-mönster i folkbildningen**

Projektet är en uppföljning av den studie som genomfördes 2003 och innebär en kartläggning och analys av nuläge och förutsättningar för folkbildningen att använda modern informationsteknik.

I studien görs jämförelser mellan resultaten från 2003 och 2006 för att kunna se och diskutera folkbildningens utveckling på området. Studien belyser folkbildningsorganisationernas sätt att använda tekniken inom såväl administration som pedagogiska processer och kommunikation.

Som komplement görs en intervjuundersökning av cirkelledare som deltagit i utbildningar/projekt anordnade av Centrum för flexibelt lärande (CFL).

De föregående kartläggningarna visade en skillnad mellan studieförbunden och folkhögskolorna när det gäller hur man använder den nya tekniken i det pedagogiska arbetet. Folkhögskolornas pedagoger och kursdeltagare använde den nya tekniken mer eller mindre regelmässigt enligt rektorernas bedömning. Inom studieförbunden användes däremot IT i relativt liten utsträckning enligt avdelningarnas verksamhetsledare. Denna klyfta har inte minskat. Det är fortfarande stor skillnad på hur å ena sidan lärare och kursdeltagare på folkhögskolorna använder IT i lärandet och, å andra sidan, hur studieförbundens cirkeldeltagare och cirkelledare använder sig av IT i cirkelverksamheten. I vissa fall har skillnaden till och med ökat, t ex när det gäller deltagarnas IT-användning.

En förklaring till dessa skillnader är de olika arbetsformer som finns för respektive cirkelledare och lärare vid folkhögskolan.

Verksamhetsledarnas inställning till det flexibla lärandet i det pedagogiska arbetet är överlag positiv. Detta gäller för både folkhögskolor och studieförbund.

Rapport klar hösten 2007.

### **Utvärdering av implementeringen av en ny fördelningsmodell för statsbidraget till studieförbunden**

Linköpings universitet genomför ett treårigt forskningsprojekt med syfte att studera hur en ny fördelningsmodell för statsbidraget till studieförbunden

kvantitativt och kvalitativt påverkar studieförbundens verksamhet. Projektet ska belysa diskussioner och prioriteringar inom studieförbunden med anledning av den nya fördelningsmodellen.

Under 2007 har intervjuer med studieförbundens ledningar genomförts. Vidare har ytterligare statistik och dokument samlats in och analyserats.

Rapport klar sommaren 2008.

### **Ibn Rushds väg till statsbidragsberättigat studieförbund**

Linköpings universitet har genomfört ett tvåårigt forskningsprojekt med syfte att studera processen när ett nytt studieförbund prövas för statsbidrag samt vilka effekter detta får för Ibn Rushd och statsbidragsberättigade studieförbund som de tidigare samarbetat med.

Under 2006–2007 har forskarna följt Ibn Rushds verksamhet centralt och lokalt genom eget deltagande i viss verksamhet, intervjuer och genom studier av dokument.

Rapport klar hösten 2007.

### **Studieförbundens och folkhögskolornas roll i civilsamhället samt deras koppling till folkörelserna.**

När ansökningar från nya bidragsmottagare prövas av Folkbildningsrådet eller när organisatoriska förändringar prövas, lägger rådet stor vikt vid stiftarnas motiv och roll i studieförbund och folkhögskolor. Studieförbunden och folkhögskolorna kan uppfattas som medlemsorganisationernas respektive huvudmännens utförarorganisationer och som sådana, delar av det civila samhället.

Studien som genomförs av högskolan Ersta-Sköndal ska belysa folkbildningens organisationer och deras relationer till sina stiftare, huvudmän och medlemmar.

Rapport klar 2008.

Den *nationella kvalitetsredovisningen för folkbildningen* utgör en del i utvärdering av folkbildningspropositionens sju kvalitetsområden.

Utvärderingen gällande *folkbildningens roll för hållbar utveckling* påbörjas 2008.

Utvärderingen av *studiecirkeldeltagare* har flyttats fram ett år. Planering sker under 2008 för att genomföras i form av enkäter och intervjuer under 2009.

Även studien om *folkbildning och ungdomsperspektiv på IT* påbörjas 2008.

## Utvärderingar utifrån särskilda uppdrag

### IKT och folkbildningens identitet och organisation

Projektet genomförs tillsammans med Linköpings universitet och KK-stiftelsens forskningsprogram LearnIT.

Syftet med projektet är att övergripande undersöka IT:s roll i folkbildningsorganisationernas sätt att utveckla sin verksamhet. Den centrala forskningsfrågan är: Hur formas IT-strategier, nätverk och identitet i samspel med varandra?

Rapport klar i början av 2008.

### Verksamhet finansierad via AMS

Folkbildningsrådet har under 2007 gjort två uppföljningar av verksamheten. Dels en omfattande uppföljningsstudie av vårens SAGA-verksamhet under våren 2007 genom enkäter och intervjuer med deltagare, anställda på folkhögskolor och arbetsförmedlingar; dels en uppföljning av höstens Folkhögskoleinsatser inom jobb- och utvecklingsgarantin.

### Arbetslinjen inom folkhögskolesatsningen – uppföljning av SAGA 2007

Folkbildningsrådet vill med denna uppföljningsrapport av verksamheten våren 2007 ge en bild av hur den nya inriktningen påverkat verksamheten men även följa upp hur SAGA-verksamheten förändrat sysselsättningen för deltagare från åren 2005 och 2006.

Rapporten består av följande delar:

- En kvalitativ uppföljning av vilken påverkan den nya inriktningen med tydligare fokus på arbetslinjen har på kurserna samt hur verk-

samheten upplevs av personal, deltagare och handläggare på arbetsförmedlingarna.

- En kvantitativ uppföljning av vad samtliga deltagare vid SAGA-verksamheten våren 2006 har som sysselsättning våren 2007 (1 år efter genomgången kurs).
- En kvantitativ uppföljning av vad samtliga deltagare som gick en SAGA-kurs under 2005 hade som sysselsättning ett år innan respektive ett år efter avslutad kurs.

Den bild av SAGA-verksamheten som framkommit tyder på att den överlag fungerar bra och att det samtidigt ständigt sker en utveckling på olika områden för att förbättra verksamheten ytterligare. Utvecklingen mot ett tydligare arbetsfokus tycks ha pågått under en längre tid men i viss mån intensifierats under våren 2007, dvs efter det att delvis nya utgångspunkter för SAGA-verksamheten fastslogs. Detta gäller framför allt förändringar relaterade till jobbsökaraktiviteter (förlängd praktik och ökad jobbcoachning).

### Arbetslinjen inom jobb- och utvecklingsgarantin – en uppföljning av folkhögskoleinsatserna hösten 2007

Som en uppföljning av vårens rapport genomfördes under senare delen av hösten en uppföljning av Folkhögskoleinsatserna inom jobb- och utvecklingsgarantin. Dessa nya insatser sattes i relation till SAGA-verksamheten. Syftet var att ta reda på vad det nya programmet i praktiken inneburit för folkhögskolornas arbete med arbetsmarknadsinsatser.

En bedömning gjordes att folkhögskolorna inom ramen för SAGA och insatserna inom jobb- och utvecklingsgarantin på många sätt har utvecklat former för att bedriva arbetsmarknadsinsatser. En viktig framgångsfaktor i arbetet är det utökade samarbetet med Arbetsförmedling och näringsliv. Hela 89 procent av skolorna uppger att samarbetet med Arbetsförmedlingen fungerat mycket eller ganska bra. Utvärderarna bedömer det vara viktigt att även fortsättningsvis utveckla samarbetet för att

folkhögskolorna ska kunna vara en framgångsrik aktör inom arbetsmarknadsområdet. Enligt utvärderarna har folkhögskolorna den flexibilitet och anpassningsförmåga som ger goda förutsättningar för att lyckas med detta.

## Systematiskt kvalitetsarbete

Folkbildningsrådet ska med utgångspunkt i folkbildningspropositionens krav på förstärkt kvalitetsarbete inom folkbildningen utarbeta och förankra gemensamma ramar för ett sådant arbete. Kvalitetsarbetet ska utföras av studieförbunden och folkhögskolorna.

Folkbildningsrådet har under året lagt stor kraft vid att utveckla och förankra ett system för kvalitetsredovisning av studieförbundens och folkhögskolornas verksamhet som är anpassat till folkbildningens arbetsätt.

Folkbildningsrådet har under året arrangerat och deltagit i möten och konferenser där frågor med bäring på kvalitetsarbetet behandlats. På Folkbildningsrådets stora nationella konferens under hösten gavs stort utrymme att diskutera kvalitetsarbete.

Under våren presenterades de första översiktliga anvisningarna för kvalitetsredovisningen.

I september antogs de slutliga anvisningarna och frågeområdena av Folkbildningsrådets styrelse. Samtliga folkhögskolor och studieförbund har lämnat sina redovisningar till Folkbildningsrådet. Analys och redovisning av inlämnat material har sammanställts i en särskild rapport – Nationell kvalitetsredovisning för folkbildningen 2007.

### Folkhögskolornas kvalitetsarbete

Folkbildningsrådet har avsatt totalt 40 mkr för folkhögskolornas kvalitetsarbete 2007. Varje folkhögskola har inom ramen för detta anslag tilldelats 250 000 kr för att utveckla och implementera modeller för kvalitetsarbete och kvalitetsredovisning. 3 mkr avsattes för gemensamma utbildningsinsatser i form av kompetensutveckling, erfarenhets-

utbyte m m inom kvalitetsområdet. Totalt har 92 procent av folkhögskolorna och 1 267 personer deltagit i utbildningarna.

En referensgrupp med företrädare för folkhögskolorna har under året haft 4 möten där samtal om kvalitetsredovisning och kvalitetskriterier förts.

Tre mentorer har genomfört två omgångar möten/utbildningar med samtliga rektorsnätverk. Bland annat har utbildningsdagar riktade till skolledare och kvalitetsansvariga genomförts.

I en tidigare gemensam satsning har nio gemensamma projekt för att utveckla metoder för kvalitetsarbete slutredovisat sina arbeten. Ca 125 folkhögskolor har deltagit i projekten.

### Studieförbundens kvalitetsarbete

Folkbildningsrådet har under året följt studieförbundens arbete med att utveckla ett systematiskt kvalitetsarbete. Vid fyra tillfällen har samtliga studieförbunds samlats av rådet. Folkbildningsrådet har deltagit i ett av Etikdelegationens (Folkbildningsförbundet) seminarier.

Kvalitetsarbetet har också varit ett tema för de lokala uppföljningsbesök som genomförts under året.

### Kvalitetsmått

Som en del av arbetet med att utveckla gemensamma kvalitetsmått för folkbildningen har Folkbildningsrådet gett uppdrag till en forskare från förvaltningshögskolan i Göteborg, att genom en metodutvecklingsstudie ge teoretiska och metodologiska underlag för kommande ställningstaganden. I arbetet med att utveckla kvalitetsmått har också en referensgrupp tillsatts med företrädare från medlemmarna.

## Samlad bedömning

Folkbildningen, genom studieförbunden och folkhögskolorna, uppvisar fortsatt en imponerande verksamhet med stor mångfald i verksamhetsformer och innehåll. Redovisningen visar att i stort

sett alla grupper i samhället deltar i någon form.

Efter riksdags- och regeringsbeslut har Folkbildningsrådets roll förtydligats vad gäller ansvar för att på nationell nivå redovisa hur statsbidraget bidragit till att folkbildningens syften uppnåts. Ett särskilt ansvarsområde, nationell utvärdering, har skapats samtidigt som en expertgrupp har knutits till Folkbildningsrådet. Expertgruppens uppgift är bland annat att delta i planeringen av utvärderingar samt att ta del i arbetet med att analysera resultaten. Utfallet av detta arbete tillsammans med den nationella kvalitetsredovisningen och en utveckling av verksamhetsstatistiken, kommer att utgöra en viktig del av kommande års samlade bedömning av folkbildningens effekter.

### **Prioriterade grupper**

Folkbildningen når deltagare med funktionshinder och deltagare födda utomlands med brister i svenska språket. Både inom studieförbund och folkhögskolor görs extra insatser för dessa grupper. Vid fördelning av statsanslagen har folkbildningen beslutat att rikta medel till de prioriterade grupperna. Under 2007 avsattes 331 mkr ur folkbildningsanslaget för de pedagogiska merkostnader som studieförbunden (185 mkr) och folkhögskolorna (146 mkr) har för dessa målgrupper. Det motsvarar närmare 11 procent av anslaget till folkbildningen. Dessa förstärkningar syftar till att undanröja studiehinder och de möjliggör studieförbundens och folkhögskolornas riktade insatser till utbildningsmässigt, socialt och kulturellt missgynnade personer. Dessa målgrupper utgör 21 procent av deltagarna inom studieförbundens verksamhet. Av deltagarna i folkhögskolans långa kurser utgjorde deltagare med funktionshinder, dyslektiker inräknat, 19 procent av samtliga deltagare. Deltagare födda utomlands med brister i svenska språket utgjorde därutöver 13 procent.

### **Påverka sin livssituation**

2006 presenterades en folkhögskoleuppföljning gjord av Statistiska centralbyrån (SCB, UF 38 SM 0601) grundad på ca 3 000 elevers svar tre år efter avslutade folkhögskolestudier. Studien visade att

90 procent ansåg att de hade fått bättre självförtroende av att studera på folkhögskola. Nästan lika många menade att utbildningen fått dem att i större utsträckning ta egna initiativ och gjort dem mer positiva till studier.

Liknande erfarenheter kommer till uttryck i den stora deltagarundersökningen i studiecirkel inom studieförbunden som genomfördes 2005. Där framkommer hur studiecirkelns metod för inläring inte enbart lett till ökad kunskap, utan även till ökat självförtroende, att våga ta ansvar, engagera sig i någon förening eller till fortsatta studier. Många invandrare som studerat svenska, tycker att deras kunskaper gett dem möjlighet att ta sig vidare i livet.

### **Minska utbildningsklyftor**

Folkbildningen når personer med kort formell utbildning och verksamhet som syftar till att utjämna utbildningsklyftor och höja utbildningsnivån i samhället är av stor omfattning.

Deltagarundersökningen visar att mer än hälften av deltagarna hade kort formell utbildning, i detta fall mindre än 3 års gymnasiestudier.

Årets sammanställning av utbildningsbakgrunden för studerande vid folkhögskolor visar att 75 procent av dem som gick i långa kurser med inriktning på behörighet i kärnämnen (Allmän kurs) hade 2-årigt gymnasium som högsta tidigare utbildning. 63 procent hade grundskola som högsta utbildning. Dessa långkurser utgör hälften av folkhögskolans verksamhet mätt i deltagarveckor.

SCB:s undersökning visar att det, under hela treårsperioden efter studier vid folkhögskola, var omkring 40 procent av både kvinnorna och männen som någon gång studerat vidare på högskola.

### **Stärka och utveckla demokratin**

Djupintervjuer i deltagarundersökningen visar hur deltagare genom sitt cirkelengagemang fått kunskaper, mod och inspiration att vända sig utåt i samhället och ta nya initiativ som samhällsmedborgare. Deltagande i cirkel gav mod att föra diskussioner även i andra sammanhang.

Andra exempel ur undersökningen visar hur

jämställdhetsarbete gav plats för kvinnor att göra sina röster hörda. Deras arbetssätt och gemensamma agerande förändrade deras möjligheter att påverka, vilket gav förändringar även i andra sammanhang utanför cirkeln.

Folkhögskolorna etablerar sig i allt större utsträckning i storstädernas förorter. Härigenom kan folkhögskolan genom sitt kursutbud bryta många människors utanförskap, samtidigt som skolan blir en aktiv part i ett lokalt samhällsarbete.

SCB:s undersökning om folkhögskoleutbildning visade att drygt 70 procent ansåg att de blivit mer engagerade i samhällsfrågor.

### **Bredda kulturintresset**

Studieförbunden genomförde under 2007 mer än 250 000 kulturprogram med 15 miljoner deltagare och närmare 1,1 miljoner medverkande. I glesbygd, där tillgången till kulturscener och -institutioner är begränsad, deltar tre gånger motsvarande befolkningens mängd årligen i studieförbundens kulturprogram. Vidare genomförs en omfattande studieverksamhet i samarbete med amatörkulturföreningar, dans- och teaterföreningar, körer och fria grupper. Estetområdet svarade för 61 procent av studietimmarna i cirkel. Musik-, teater- och dansverksamheten samlade sammantaget 32 procent av samtliga deltagare. Studieförbunden befäster fortsatt sin ställning som garant för kultur i hela landet.

Folkhögskolorna arrangerade sammanlagt 2 800 kulturprogram riktade till allmänheten med totalt ca 240 000 deltagare. Inom Folkhögskolans profilerade kurser är det estetiska ämnesområdet dominerande. Estetområdet svarar för 25 procent av deltagarveckorna i den totala långkursverksamheten. I den redovisade statistiken presenteras endast den kulturprogramsverksamhet som folkhögskolorna genomför för externa deltagare. Den mest omfattande kulturverksamheten är en del i den ordinarie verksamheten, med egna musik- och teateruppsättningar, elevutställningar etc.

SCB:s undersökning visade att nästan 80 procent av deltagarna ansåg att folkhögskoleutbildningen gjort dem mer intresserade av kulturella frågor.

### **Statsbidragsfördelning**

Folkbildningsrådet arbetar kontinuerligt med att utveckla metoder för fördelning av statsbidrag till studieförbund och folkhögskolor. Dels genom en mer systematisk insamling av data och genom formella utvärderingar, dels genom förstärkt uppföljning av studieförbundens och folkhögskolornas internkontroller och uppföljningsarbete. Detta arbete kommer ytterligare att förstärkas de kommande åren genom arbetet med en nationell utvärdering, vilken ska visa hur statsbidraget bidragit till att folkbildningens syften har uppnåtts.

### **Uppfyller statens syften för stöd**

Studieförbund och folkhögskolor spelar en mycket viktig roll för ett brett och varierat lokalt kulturliv och bidrar tveklöst till att de kulturpolitiska målen nås. De fortsatt minskande kommunbidragen till studieförbunden riskerar dock deras lokala närvaro.

Utifrån ovan förda resonemang, de i verksamhetsberättelsen redovisade uppgifterna om folkbildningens omfattning och verksamhet, samt studieförbundens och folkhögskolornas enskilda redovisningar, bedömer Folkbildningsrådet att verksamheten i studieförbund och folkhögskolor väl uppfyller statens syften med bidraget till folkbildningen.

## **Folkbildningspolitiska frågor**

Folkbildningsrådet svarar för folkbildningspolitisk bevakning i ett svenskt, nordiskt och internationellt perspektiv. Vidare har rådet en uppgift i att informera riksdagen, regeringen, myndigheter, andra organisationer, folkbildningens anordnare samt allmänheten om folkbildningens verksamhet och utveckling. Rådet ska även upprätthålla kontinuerliga kontakter med andra samhällssektorer av betydelse för folkbildningen. Folkbildningsrådet ska årligen lämna treårigt budgetunderlag till regeringen.

Folkbildningsrådet ska, i myndighets ställe och med sitt sektorsansvar för folkbildningen som grund, framföra rådets uppfattningar i nationella sammanhang och inom EU. Det sker bland annat när rådet anmodas att lämna remissyttranden inom berörda utredningsområden.

Genom kontakter med universitet, högskolor, myndigheter och organisationer ska rådet verka för att folkbildningsforskningen får större utrymme och uppmärksamhet.

## Genomförda insatser

Kansliet har i sitt arbete prioriterat frågor som följer av Folkbildningsrådets uppdrag och som rådet i övrigt bedömt angelägna att allmänt bevaka och för att främja folkbildningens verksamheter.

Den folkbildningspolitiska bevakningen har främst varit inriktad på kontakter med riksdagen, regeringen, kommittéer och olika myndigheter. Vidare har remisser och särskilda uppdrag, som lämnats till Folkbildningsrådet, besvarats.

Med den folkbildningspolitiska bevakningen som grund har rådet framfört folkbildningens problembeskrivningar och lämnat ett budgetunderlag till regeringen för perioden 2008–2010.

Folkbildningsrådet har bevakat och framfört folkbildningens intressen i samband med utredningen om ny myndighetsstruktur för skolan. Folkbildningsrådet har framfört att rådet är berett att ta över ansvaret för de utvecklingsinsatser riktade till folkbildningen som för närvarande hanteras inom ramen för Nationellt centrum för flexibelt lärande (CFL). Folkbildningsrådet har föreslagit att de medel som för närvarande är knutna till CFL för utveckling av folkbildningens flexibla lärande överförs till rådet för användning i detta syfte.

Folkbildningsrådet har även framfört till regeringen att rådet är beredd att ta över Tolk- och översättarinstitutets uppgifter inom folkbildningens område, vid beslut om att lägga ner myndigheten.

Vidare har Folkbildningsrådet medverkat i förberedelserna och genomförandet av den nationella Kunskapsveckan.

## Remissyttranden

Folkbildningsrådet har under 2007 yttrat sig över följande remisser och skrivelser:

<b>SOU 2007:79</b>	Tre nya skolmyndigheter.
<b>Ds 2006:24</b>	Förbättrad tolkservice. Språktest för tolkar, nationellt register, service, statistik.
<b>Utbildningsdepartementet</b>	Lärarexamen – förslag till författningsändringar med anledning av en ny utbildnings- och examensstruktur för den högre utbildningen.  Förslag till ändrade regler för tillträde till högre utbildning och promemorian <i>Förslag om ändring i högskolelagen</i> .  Förslag till svensk UNESCO-strategi 2007–2013. Promemorian <i>Bidrag vid korttidsstudier</i> .
<b>EU</b>	Konsultation angående EU-kommissionens förslag till ett system för meritöverföring inom yrkesutbildningen (ECVET).  Samråd i EU om skolans utveckling – Skolor för 2000-talet.
<b>Högskoleverket</b>	Förslag till föreskrifter om områdesbehörigheter.

## Internationellt perspektiv

Folkbildningsrådet ska inom det internationella området medverka till att öka kunskapen om folkbildning som metod i utvecklingssamarbetet och med studieförbund och folkhögskolor som genomförare av utvecklingsprojekt. Rådet ska också delta i internationella möten och konferenser som behandlar folkbildningsfrågor.

Det internationella arbetet har huvudsakligen varit inriktat på myndighetsrelaterade uppdrag och frågor samt att företräda medlemmarna i European Association for the Education of Adults (EAEA), International Council for Adult Education (ICAE) och Nordiska folkhögskolerådet (NFR).

Global rättvisa och hållbar utveckling anges i förordningen (1991:977) om statsbidrag till folkbildningen bland de verksamhetsområden som i särskilt hög grad utgör motiv för statens stöd.

Folkbildningsrådet har därtill haft ett särskilt regeringsuppdrag under 2007 att stimulera och utveckla folkbildningens insatser för internationell solidaritet och hållbar utveckling.

## Genomförda insatser

### Norden/Europa

Folkbildningsrådet har under året särskilt följt utbildningsfrågorna i EU och det nya programmet för livslångt lärande 2007–2013. Folkbildningsrådet deltog i Internationella programkontorets lanseringskonferens för programmet.

EU-kommissionen antog i oktober 2006 policydokumentet *It is never too late to learn* om vuxnas lärande med insatser från bland annat EAEA och dess medlemmar. Folkbildningsrådet bidrog med synpunkter under processen. Detta dokument har legat till grund för den handlingsplan för vuxnas lärande som kommissionen antagit under året.

Folkbildningsrådet har deltagit i seminarium anordnat av Utbildningsdepartementet kring EU:s utbildningsprogram.

Folkbildningsrådet har deltagit i Utbildningsdepartementets arbetsgrupp för EU-frågor inom utbildningsområdet.

Folkbildningsrådet medverkade i paneldiskussion på Internationella Programkontorets konferens *Det gör skillnad* som vände sig till folkbildare och vuxenutbildare. Konferensen fokuserade på EU:s utbildningsprogram för livslångt lärande och Nordiska Ministerrådets program Nordplus.

Folkbildningsrådet har deltagit i Statsrådsberedningens samråd kring den svenska uppföljningen av Lissabonstrategin.

Folkbildningsrådet deltog i EAEA:s generalförsamling i Riga samt i den anslutande konferensen *Lika möjligheter för alla* som EAEA samarrangerade med NVL, Nordiskt nätverk för vuxnas lärande.

Folkbildningsrådet har deltagit i EUCIC-LLL:s (European Civil Society Platform for Lifelong Learning) generalförsamling i Bryssel. EAEA är medlemsorganisation.

Folkbildningsrådet deltog i ett gemensamt möte

mellan nordiska och baltiska intresseorganisationer för studieförbunden i Tallinn.

Folkbildningsrådet deltog på Internationella programkontorets lanseringskonferens för Nordplus 2008–2011. Det kommande Nordplus-programmet omfattar de baltiska länderna.

Folkbildningsrådet har inom ramen för Nordiskt nätverk för vuxnas lärande (NVL) medverkat i en nordisk expertgrupp kring kvalitetsfrågor samt i en informationsgrupp kring utbyte av webbplatsinformation.

Folkbildningsrådet har deltagit i de årligen arrangerade nordiska mötena med Nordiska Folkhögskolerådet och informationskontoren för folkhögskolorna.

### Internationellt/globalt

Folkbildningsrådet deltog i ICAE:s generalförsamling i Nairobi och medverkade på den åtföljande världskonferensen. UNESCO kommer att inbjuda till en global vuxenutbildningskonferens, CONFINTEA VI, i Brasilien 2009. Folkbildningsrådet har verkat för att ICAEA ska ha fortsatt statligt finansiellt stöd från Sverige via Sida, vilket bland annat ökar förutsättningarna för organisationen att spela en aktiv roll inför konferensen. Frågan om stöd från biståndsmyndigheter i Norden till ICAE behandlades på ett möte med biståndsmyndigheterna där Folkbildningsrådet deltog.

Rådet har informerat om *ICAE Academy of Lifelong Learning Advocacy* som ägt rum i Montevideo, Uruguay, och som vänder sig till deltagare från hela världen.

Folkbildningsrådet medverkade på ett demokratiseminarium kring flexibel folkbildning som stöd till transnationella demokratinätverk. Seminariet vände sig till folkhögskolor och studieförbund och arrangerades av CFL i samverkan med Folkbildningsrådet.

Folkbildningsrådet deltog på Global Utmaningskonferens *Globalisation and Equality* i Åre och på Globaliseringsrådets upptaktskonferens i Stockholm.

Folkbildningsrådet har tagit emot besök av nationella, nordiska och internationella grupper från

EU- länder, Sydafrika och Kina och informerat om svensk folkbildning och Folkbildningsrådets arbete.

## Information

Målet för Folkbildningsrådets informationsarbete är att utifrån rådets myndighetsroll ta vara på kunskaper om folkbildningens verksamhet och resultat, samt att i rätt tid, rätt sammanhang och rätt form sprida den vidare till Folkbildningsrådets målgrupper.

Folkbildningsrådet ska informera om sin uppföljnings- och utvärderingsverksamhet och resultat av folkbildningsforskning.

Rådet ska vidare informera om folkbildningspolitiska frågor, styrelsens beslut och om rådets övriga verksamhet.

Webbplatsen [www.folkbildning.se](http://www.folkbildning.se) ska utvecklas som primärt redskap för att nå rådets mål med genomförda informationsinsatser.

Folkbildningsrådet ska medverka vid för folkbildningen viktiga seminarier och konferenser samt vid behov arrangera egna konferenser. Vidare ska rådet ta emot studiebesök.

## Genomförda insatser

Rådet har under året fortsatt utvecklingsarbetet inom informationsverksamheten. En kommunikationsstrateg har anställts som ska ansvara för rådets kommunikation. En kommunikationsstrategi har börjat utformas.

En utvärdering av rådets grafiska profil har genomförts. En ny grundprofil för rådets styrdokument har fastslagits för de kommande tre åren.

Ca 65 nyhetsmeddelanden under vinjetten Folkbildningsrådet informerar, FBR-info, har spridit information om styrelsens beslut, om innehåll i politiska beslut, utredningar, myndighetsbeslut, Folkbildningsrådets remissvar etc, vilka haft betydelse för studieförbundens och folkhögskolornas

verksamhet. Minskningen av antalet nyhetsmeddelanden jämfört med 2006 (-35 st) beror på att rådet fått ändrat uppdrag från sina medlemsorganisationer vad gäller informationsinsatser.

Folkbildningsrådets verksamhetsplan för 2007, samt årsredovisning för 2006 har distribuerats till ett hundratal myndigheter och organisationer. Vidare har fickfoldern Fakta om folkbildning 2007, med kortfattad fakta och statistiksammanställningar om folkbildningen, sänts ut till främst studieförbunden och folkhögskolorna.

Översättningar med information om folkbildning på främmande språk har producerats till Folkbildningsrådet webbplats.

Även PowerPoint-presentationer på svenska och engelska om Folkbildningsrådet och svensk folkbildning har tagits fram.

### **[www.folkbildning.se](http://www.folkbildning.se)**

På Folkbildningsrådets webbplats, [www.folkbildning.se](http://www.folkbildning.se), har information av allmänt intresse publicerats eller varit tillgänglig som faktablad. Löpande uppdateringar av Folkhögskole- och Studieförbundshjälpredan har gjorts.

Webbplatsen har under 2007 i genomsnitt haft 47 700 besökare per månad, vilket är en ökning med 19 procent jämfört med 2006

Ett annat mått på webbplatsens användning är de 13 000 nedladdningar av dokument i form av filer som görs i snitt per månad, oförändrat antal jämfört med föregående år. Det är främst Folkbildning i fickformat, skriften Kommunerna och studieförbunden, Folkbildningens Framsyn, rådets Verksamhetsplan och Årsredovisning som har laddats ner.

### **”Lära, växa, förändra”**

I oktober arrangerade Folkbildningsrådet en nationell folkbildningskonferens *Lära, växa, förändra* för målgruppen ledningsnivån hos folkbildningens olika aktörer – folkhögskolor, studieförbund och länsbildningsförbund. Syftet med konferensen var att ur olika aspekter belysa statens syften med folkbildningsanslaget och ge ökad kunskap om och inspiration kring de sju verksamhetsområden som ligger till grund för statens stöd till folkbildningen.

På konferensen deltog 360 personer och bland medverkande inspiratörer fanns statsråd, representanter från departement, intressanta debattörer och specialister. Deltagarna hade också möjlighet till erfarenhetsutbyte i olika samtalsgrupper och alla bidrog med att dokumentera sin nästa utmaning.

På Folkbildningsnätets pedagogiska resurssidor öppnades inför konferensen en speciell temasida som innehåller inspirationsmaterial kring konferensens verksamhetsområden och som efter konferensen kompletterades med mer underlag och glimtar från medverkande. En uppföljningsenkät via webben genomfördes efter konferensen.

## Representation, medlems- och partnerskap

Folkbildningsrådet har direkt eller indirekt representerats i följande organ:

- Svenska Institutet, Visbyprogrammet, Anna-Carin Bylund;
- Tolk- och översättarinstitutets styrelse (TÖI), Anna-Carin Bylund;
- Styrelsen för Centrala studiestödsnämnden, Signild Håkansson;
- Rådet för folkbildningsfrågor vid Linköpings universitet, Signild Håkansson;
- Referensgrupp till yrkeshögskoleutredningen, Signild Håkansson;
- Referensgrupp för forskningsprojektet IKT och folkbildningens identitet och organisation vid Linköpings universitet (ingår i KK-stiftelsens forskningsprogram LearnIT), Björn Garefelt och Anne-Christine Utterström;
- Folkbildningens planeringsråd vid Nationellt centrum för flexibelt lärande (CFL), Björn Garefelt;
- Styrelsen för Internationella Programkontoret, Britten Månsson-Wallin;
- Utrikesdepartementets EU-arbetsgrupp, Britten Månsson-Wallin;
- Styrgrupp för Global utmaning, Britten Månsson-Wallin;

- Finanskommitté i ICAE, Britten Månsson-Wallin;
- Styrelsen för Längmanska kulturfonden, Britten Månsson-Wallin.

## Särskilda uppdrag från regeringen

### Deltagarnas rättsliga ställning

Regeringen har i sina riktlinjer till Folkbildningsrådet gett rådet i uppdrag att utreda och initiera en överenskommelse mellan folkbildningens anordnare i syfte att stärka deltagarnas rättsliga ställning.

Folkbildningsrådet har genom ett utredningsarbete identifierat situationer som kan vara av stor betydelse för enskilda deltagare i folkbildningsverksamhet och där dessa är utelämnade till skolledningens eller verksamhetsanordnarens bedömning. Andra frågor som funnits viktiga är möjligheter till information, överklagande/rättelse och mekanismer för tvistlösning i särskilda fall. Särskilt fokus har lagts på förebyggande åtgärder avseende de områden som omfattas av gällande diskrimineringslagstiftning.

En referensgrupp bestående av företrädare för studieförbund och folkhögskolor har bidragit till arbetet. Vidare har ett tiotal seminarier/möten med studerande vid folkhögskolor genomförts under året.

Efter beslut i styrelsen januari 2008 genomförs ett remissförfarande inom folkbildningen av förslaget till överenskommelse.

Uppdraget återrapporteras till regeringen under 2008.

### Internationell solidaritet och hållbar utveckling

Regeringen har uppdragit åt Folkbildningsrådet att under 2007 särskilt stimulera och utveckla folk-

bildningens insatser rörande internationell solidaritet och samhällets omställning till en hållbar utveckling.

Arbetet har bedrivits i projektform och utgjort en del av Folkbildningsrådets långsiktiga arbete kring frågorna. Utgångspunkten har varit tidigare insatser, bl a rapporter kring folkbildningens insatser för hållbar utveckling, om folkbildningens internationella kontaktnät, Folkbildningens Framsyn liksom den nationella folkbildningskonferensen 2005 på temat hållbar utveckling.

Under 2007 har Folkbildningsrådet drivit ett pilotprojekt riktat till två olika målgrupper inom studieförbund och folkhögskolor – erfarna eldsjälar som sedan länge arbetar med projekt eller verksamhet inom området samt nyfikna personer och organisationer som håller på att utveckla förhållningssätt och verksamheter. Syftet har varit att stimulera båda grupperna på olika sätt att utveckla sitt arbete och erbjuda dem fysiska och virtuella mötesplatser. Ur erfarenheterna har även kommit ett koncept för hur ledare i en organisation kan involvera båda grupperna i ett förändringsarbete, där deras olika roller respekteras samtidigt som man ökar kontaktytorna mellan dem.

Insatser för att sprida information och fördjupa diskussionen bland folkhögskolor och studieförbund om hållbar utveckling och global rättvisa har genomförts. Detta har skett bland annat genom mindre och större möten och föreläsningar på folkhögskolor och studieförbund, uppmuntran av erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling, en särskild temasida på Folkbildningsrådets pedagogiska resurssidor och genom en personligt hållen blogg. Områdena var även teman på Folkbildningsrådets nationella folkbildningskonferens.

Dessutom har områdena särskilt uppmärksammats i sammanställningen av studieförbundens och folkhögskolornas kvalitetsredovisningar och under de årligen återkommande lokala uppföljningsbesöken.

Aktiviteterna slutfördes med en gemensam inspirationsdag för de tre målgrupperna. En idéskrift med konkreta exempel från folkbildningen och en beskrivning av eldsjälsträffar som verktyg för

verksamhetsutveckling på område har sammanställts. I framtiden kommer kvalitetsredovisningarna och den nationella utvärderingen 2009 vara viktiga instrument för att följa och fördjupa utvecklingen inom verksamhetsområdet.

## Den digitala klyftan

Regeringen har uppdragit åt Folkbildningsrådet att under 2007 och 2008 genomföra särskilda insatser i syfte att förbättra förutsättningarna för äldre och andra berörda grupper att använda den moderna tekniken.

Folkbildningsrådets insatser relaterade till regeringsuppdraget har främst inriktats på att stödja och stimulera folkbildningens insatser för digital delaktighet på alla nivåer genom att erbjuda studieförbunden och folkhögskolorna gemensamma fysiska och virtuella mötesplatser för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling. En projektledare har arbetat med uppdraget med stöd av en referensgrupp bestående av företrädare för studieförbundens och folkhögskolornas intresseorganisationer samt Utbildningsradion.

En nationell idékonferens, *Demokrati och digital delaktighet – om folkbildningen och den digitala klyftan*, genomfördes i maj med ca 120 deltagare. Konferensen riktade sig främst till ledningsnivån i studieförbund och folkhögskolor. Syftet var att lägga en grund för och inspirera till fortsatta diskussioner och utvecklingsinsatser lokalt och regionalt inom folkbildningen.

Idéskriften *Nätets utveckling och folkbildningens möjligheter* har publicerats under året. Syftet med skriften har varit att stimulera en strategisk diskussion i folkhögskolor och studieförbund om vad utvecklingen av Internet innebär för folkbildningsarbetet. Skriften låg till grund för ett av temaseminarierna på den nationella folkbildningskonferensen *Lära, växa, förändra* i oktober. *Nätets utveckling och folkbildningens möjligheter* var också temat för tre regionala seminarier med ca 80 deltagare i samarbete med länsbildningsförbunden i Skåne, Västra Götaland och Norrbotten.

En temasida, *Demokrati och digital delaktighet*, har utvecklats på Folkbildningsnätets pedagogiska resurssidor, vilken bland annat innehåller konferensdokumentation och uppgifter om utvecklingsarbete i studieförbund och folkhögskolor. Via Folkbildningsnätet har de som arbetar inom området också möjlighet till erfarenhetsutbyte i olika virtuella konferenser.

Folkbildningsrådet har svarat på Integrations- och jämställdhetsdepartementets nationella kartläggning om pågående aktiviteter för att minska den digitala klyftan.

Samarbete med länsbildningsförbunden och Utbildningsradion kring insatser för digital delaktighet har inletts inför nya satsningar 2008.

Folkbildningsrådets utvärderingsrapport *Folkbildningens IT-mönster* har publicerats under året.

Samverkan har ägt rum inom olika områden med Nationellt centrum för flexibelt lärande (CFL), som har regeringens uppdrag att stödja det flexibla lärandet i folkbildningen. Det sker bland annat genom fortbildning, stöd till lokala projekt och till utveckling av Folkbildningsnätet. Vidare har Folkbildningsrådet och CFL samarrangerat en nationell konferens och temaseminarier riktade till folkbildningens organisationer. Folkbildningen finns representerad i CFL:s planeringsråd för folkbildningen samt i myndighetens styrelse.

Samarbetet med CFL kring insatser för att motverka den digitala klyftan har under året inneburit utveckling av ett särskilt pedagogiskt fortbildningsmaterial för cirkelledare och folkhögskollärare med fokus på denna problematik samt utbildning av kursledare. 37 lokala utvecklingsprojekt i studieförbund och folkhögskolor för metodutveckling kopplat till den digitala klyftan har startats med medel från CFL.

## Medlemsuppdrag

Folkbildningsrådet har tre särskilda medlemsuppdrag: Folkbildningsnätet, Folkhögskolans informationstjänst och Folkhögskola i EU och internationellt.

De två sistnämnda är endast på uppdrag av RIO och SKL.

## Folkbildningsnätet

Folkbildningsnätet består av ett gemensamt nätbaserat konferenssystem och pedagogiskt verktyg samt av Pedagogiska resurser som är en webbplats med digitala lärresurser. Folkbildningsnätet är öppet för alla folkbildningsorganisationer och för alla verksamma inom folkbildningen. Det administreras centralt av Folkbildningsrådet på uppdrag av dess medlemmar. Till stöd för arbetet finns en särskild styrgrupp med företrädare för medlemsorganisationerna.

### Syftet med Folkbildningsnätet är att:

- erbjuda en teknisk plattform för öppet och flexibelt lärande;
- stödja den pedagogiska utvecklingen av det öppna och flexibla lärandet inom folkbildningen;
- erbjuda pedagogiska resurser på internet;
- erbjuda en gemensam mötesplats för alla folkbildare;
- erbjuda enskilda användare inom folkbildningen en möjlighet att via Folkbildningsnätet lära sig hantera de möjligheter som modern datakommunikation ger;
- erbjuda folkhögskolor, studieförbund och andra organisationer inom folkbildningen möjlighet att skapa interna konferensmiljöer.

Folkbildningsnätet spelar en allt viktigare roll inom folkbildningen och bidrar bland annat till utvecklingen av det flexibla lärandet, till samarbetet inom och mellan organisationer, till IT-bildningen på folkhögskolor och studieförbund etc. Nätet används också som resurs för internationella projekt knutna till någon folkhögskola eller studieförbund samt för några sameuropeiska projekt kring vuxenpedagogik.

### Genomförda insatser FirstClass-systemet

Användningen av Folkbildningsnätets FirstClass-

system, [www.folkbildning.net](http://www.folkbildning.net), har under året återigen ökat. Antalet aktiva användare fortsätter att öka i takt med att de lär sig utnyttja systemets olika möjligheter. Antalet användare var vid årets slut drygt 30 300, en uppgång med drygt 500 jämfört med 2006. Antalet ordinarie virtuella konferenser uppgick till över 38 500, en uppgång med ca 2 500 jämfört med 2006.

Under 2007 genomfördes 11 grundkurser för sammanlagt 48 blivande lokala administratörer av Folkbildningsnätet, 31 män och 17 kvinnor.

I december fanns det sammanlagt 447 användare med så kallad lokaladmin-behörighet på folkhögskolor och studieförbund.

### **Genomförda insatser Pedagogiska Resurser**

Folkbildningsnätets Pedagogiska Resurser, [www.resurs.folkbildning.net](http://www.resurs.folkbildning.net), har under året ökat antalet användare från i genomsnitt 60 000 användare per månad till drygt 80 000 användare, en ökning på mer än 30 procent.

Användandet av Folkbildningsnätets webbvideokonferens har tagit ordentlig fart. Många testar och allt fler blir regelbundna användare. Videomaten är en inspelningsfunktion för bild och ljud som utvecklats under året. Med Videomaten kan man med sin webbvideokamera och mikrofon spela in sig själv för korta meddelanden eller kanske lite längre föredragningar.

En redaktionskommitté på sex personer från folkhögskolor och studieförbund har tillsammans med redaktörerna arbetat med Resurssidorna.

### **Utvecklingsmedel**

Folkbildningsnätet har beviljats 2 miljoner kronor i utvecklingsmedel från Nationellt centrum för flexibelt lärande. Utvecklingsinsatserna har inriktats på att implementera UR:s digitaliserade tv- och radioprogram på Pedagogiska resurssidorna.

Utökade insatser för att sprida användandet av Folkbildningsnätet har genomförts, bl a genom särskilda resurspersoner och genom att utbilda studieförbundsrepresentanter för att öka kunskapen och användningen av Pedagogiska resurser.

Vidare har riktade insatser mot bibliotekarier vid folkhögskolor genomförts.

För att introducera den pedagogiska metoden Digitalt berättande har en temasida på Resurssidorna skapats. Vidare har medel används för att förbättra funktionaliteten för Folkbildningsnätets webbvideokonferens.

## **Folkhögskolornas informationstjänst (FIN)**

FIN är folkhögskolornas gemensamma informationstjänst och ansvarar för den samlade informationen om landets alla folkhögskolor. Till stöd för arbetet finns en särskild styrgrupp med företrädare för medlemsorganisationerna Sveriges Kommuner och Landsting och Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation.

### **FIN:s mål är:**

- att öka kunskapen i samhället om folkhögskolan som studieform;
- att ge en översiktlig och objektivt utformad information om folkhögskolan till presumtiva kursdeltagare och vidareinformatörer;
- att bevaka för folkhögskolan viktiga studie- och yrkesvägledningsfrågor;
- att följa informations- och kommunikationsteknikens utveckling i relation till verksamhetsområdet;
- att fortlöpande utveckla marknadsföringen av folkhögskolan i olika media;
- att samverka med andra utbildningsanordnare och ansvariga myndigheter i informationsfrågor;
- att stimulera folkhögskolorna till lokal och regional samverkan kring marknadsföring och andra gemensamma projekt;
- att svara för olika produktions-, marknadsförings- och studievägledningsinsatser.

### **Genomförda insatser**

#### **[www.folkhogskola.nu](http://www.folkhogskola.nu)**

Webbplatsen [www.folkhogskola.nu](http://www.folkhogskola.nu) har uppgraderats tekniskt vilket innebär att den fått ett nytt programmeringsspråk och publiceringsverktyg.

Syftet med utvecklingen var att förenkla publiceringen på webbplatsen och ge FIN utökad frihet att producera nytt innehåll och utveckla informationen. Under 2007 har webbplatsen i genomsnitt haft ca 137 300 besökare per månad. Det är en ökning jämfört med föregående år, då antalet var 118 000 besökare per månad.

Flest besökare noterades under mars, då antalet uppgick till 174 600 besök.

FIN fortsatte, tillsammans med andra myndigheter, sitt samarbete med Skolverket för att bland annat vidareutveckla den nationella utbildningsportalen [www.utbildningsinfo.se](http://www.utbildningsinfo.se).

### Trycksaksproduktion

Under verksamhetsåret har FIN producerat följande trycksaker: Folkhögskolekatalog i 85 000 exemplar, Sommarkurskatalog i 25 000 exemplar, affisch i 8 000 exemplar, ett informationsblad om studiestöd för folkhögskolestuderande och 90 000 vykort.

### Reklamkampanj

Enligt FIN:s treåriga plan för kampanjarbetet genomfördes i mars en affischkampanj i Stockholmsområdet – på tunnelbanan, pendeltåg och tvärbanan. Samtidigt distribuerades gratisvykort via restauranger, butiker och caféer. Den treåriga satsningen på en reklamkampanj startades som komplement till FIN:s återkommande kommunikationsinsatser i olika media.

Utvärderingar av reklamkampanj och trycksaker har genomförts.

### Informationskonferens

Den årliga informationskonferensen för folkhögskolornas informationsansvariga hölls på Nürnberghuset i Stockholm, torsdagen den 4 oktober. Konferensen samlade 120 deltagare. Seminarierna fokuserade på webbproduktion och marknadsföring på Internet. FIN medverkade också vid den årliga konferensen i oktober för folkhögskolornas studie- och yrkesvägledare där man bland annat diskuterade digitala lösningar för vägledning och bemötande.

### Mässor

FIN deltog vid SACO:s årliga utbildningsmessa i Stockholm i november och höll två seminarier om folkhögskolan. FIN har också deltagit vid mässor och konferenser där landets studie- och yrkesvägledare samlats.

### 1 000 vägar till kunskap

FIN har representerat Folkbildningsrådet i Utbildningsradions och Utbildnings- och kulturdepartementets referensgrupp som samordnat planeringen av den nationella vuxenutbildningskampanjen 1 000 vägar till kunskap, vilken genomfördes under en vecka i oktober. FIN har också deltagit i Valideringsdelegationens referensgrupp för vägledningsfrågor.

## Folkhögskola i EU och internationellt

En styrgrupp kring folkhögskolornas folkbildningspolitiska arbete med europeiskt och internationellt perspektiv tillsattes under året inom ramen för ett nytt medlemsuppdrag från folkhögskolornas intresseorganisationer. Syftet med uppdraget är att främja och företräda folkhögskolans intressen på nordisk, europeisk och global nivå samt att främja folkhögskolors internationella aktiviteter och samverkan mellan folkhögskolor. Uppdraget gäller inledningsvis under treårsperioden 2008–2010.

## Produktioner

Under 2007 har Folkbildningsrådet producerat följande material:

- Verksamhetsplan 2007.
- Årsredovisning 2006.
- Budgetunderlag 2008–2010.
- Folkbildning i fickformat 2007.
- Nätets utveckling och folkbildningens möjligheter.
- Samverkan mellan folkhögskola och arbetsförmedling.

- Utvärdering av Ungdomsplatser-AMS.
- Interndemokrati, eller att leva som man lär.
- Arbetslinjen inom folkhögskolesatsningen – uppföljning av SAGA 2007.
- Arbetslinjen inom jobb- och utvecklingsgarantin – uppföljning av folkhögskoleinsatserna hösten 2007.
- Folkbildningens IT-mönster – en uppföljning.

## Konferenser och seminarier

Datum	Benämning	Målgrupp	Deltagare
22 maj	Idékonferens Demokrati och digital delaktighet	Ledningsnivå och personal inom folkbildning	120
4 oktober	FIN:s info konferens	Folkhögskoleinformatörer	120
23–24 oktober	Nationell folkbildningskonferens Lära, växa, förändra	Ledningsnivå folkhögskolor och studieförbund	360
20 november	Regionalt seminarium (samarbete med länsbildningsförbund) Nätets utveckling och folkbildningens möjligheter	Ledningsnivå och personal inom folkbildning	25
22 november	Regionalt seminarium (samarbete med länsbildningsförbund) Nätets utveckling och folkbildningens möjligheter	Ledningsnivå och personal inom folkbildning	25
26 november	Regionalt seminarium (samarbete med länsbildningsförbund) Nätets utveckling och folkbildningens möjligheter	Ledningsnivå och personal inom folkbildning	30

## Kansli

Kansliets arbete genomförs utifrån de uppdrag som Folkbildningsrådet tilldelats av rådets medlemmar och av staten.

### Genomförda insatser

2007 ställdes nya krav på Folkbildningsrådet som myndighet vilket tydliggjordes i folkbildningspropositionen, den nya förordningen för folkbildning och i riktlinjerna till folkbildningsrådet. Därutöver gav regeringen rådet tre särskilda regeringsuppdrag, varav två skulle redovisas efter ett år.

Mot bakgrund av dessa nya krav och förväntningar genomförde Folkbildningsrådet under våren en kansliorganisationsutredning med stöd av en organisationskonsult. Utredningen ledde till en ny kansliorganisation med en tydlig uppdelning mellan myndighetsuppgifterna och mellan dessa och medlemsuppgifterna.

Den nya kansliorganisationen trädde i kraft efter sommaren med syftet att öka tydligheten i uppdragen och att stärka kompetensen i genomförandet, men också för att utveckla ledning och uppföljning av kansliets totala verksamhet.

Som ett led i den nya kansliorganisationen har kansliet förstärkts med sex nya tjänster. I rekryteringsprocessen har Manpower anlåtats.

Under året har också arbetet med att söka större och för uppgifterna bättre anpassade kanslilokaler påbörjats. Målet är att 2008 kunna flytta in i nya lokaler.

Som ett led i Folkbildningsrådets eget kvalitetsarbete har en forskare bistått med material och utbildning för medarbetarna samt varit en kritisk samtalspart vid framtagande av plan för kvalitetsarbetets genomförande.

Kansliet har gjort en riskanalys av myndighetsuppgifternas genomförande. Samma modell som Kammarkollegiet utarbetat till andra myndigheter har använts. Som stöd i arbetet har en av Kammarkollegiets tidigare experter på området anlåtats.

Vidare har behandlingen av remisser, ansök-

ningar från nya bidragsmottagare och granskningsfrågor krävt stor arbetsinsats av kansliet. Därutöver har Folkbildningsrådet bistått regeringskansliet och olika utredningar med material och uppgifter om folkbildningen.

Folkbildningsrådet har under 2007 haft tre särskilda regeringsuppdrag – deltagarnas rättsliga ställning, hållbar utveckling och internationell solidaritet samt digitala klyftan. För dessa uppdrag har särskilda projektledare anställts.

Under första halvåret 2007 har Folkbildningsrådet fortsatt haft uppdrag av regeringen och AMS att fördela statsbidrag till folkhögskoleutbildning för personer inom aktivitetsgarantin. Andra halvåret övergick uppdraget till att fördela statsbidrag till folkhögskolornas insatser inom jobb- och utvecklingsgarantin. För dessa centrala insatser har Folkbildningsrådet haft en projektledare anställd och därutöver köpt tjänster för uppföljning och utvärdering av verksamheten.

Tre interna kansligrupper med speciella uppdrag har verkat under året – för jämställdhetsarbetet, för kompetensutveckling samt för hälso- och arbetsmiljöarbetet. Jämställdhetsperspektivet har beaktats vid rekrytering av nya medarbetare och i utvecklingen av lönesättning och anställningsvillkor.

Kompetensutvecklingsgruppen har lämnat förslag till gemensam kompetensutveckling på kansliet. Under 2007 har anställda haft följande gemensamma områden för kompetensutveckling: den demografiska utmaningen och hälsofrågor. Kompetensområdena har huvudsakligen behandlats i seminarieform och genom studiebesök. Kansliet har även genomfört studieresor till Sydafrika och Kina för att besöka folkbildningsprojekt och utvecklingssamarbete i olika former. Besöken har främst varit kopplade till lokal utveckling och internationell solidaritet.

Folkbildningsrådet har, som ett resultat av hälsoarbetet, blivit hälsodiplomerat genom Korpen.

## Personal

Folkbildningsrådets kansli har under 2007 haft personal motsvarande 13,6 årsanställda. Rekrytering av nya medarbetare påbörjades under våren och slutfördes i november, vilket innebär att kansliet i slutet på året har totalt 17 medarbetare, varav två tjänster som även ger service till Folkbildningsförbundet och Rörelsefolk högskolornas intresseorganisation (RIO).

För två av de särskilda regeringsuppdragen har två projektledare visstidsanställts. För det tredje uppdraget köptes tjänst av juridisk konsult.

Folkhögskolornas informationstjänst (FIN) har haft 3,9 årsanställda. FIN:s verksamhet är finansierad av folkhögskolorna.

Folkbildningsnätet har haft en anställd administratör samt köpt tjänster från folkhögskolor och studieförbund för arbetet med resurssidorna.

Genomsnittsåldern bland de anställda under 2007 var 44,9 år för kvinnorna och 56 år för männen. Personalomsättningen var 5 procent.

Kanslipersonalens sjukfrånvaro under 2007 i relation till totalt antal arbetade timmar var 1,7 procent.

## Folkbildningsrådets kansli

### Ledning

Britten Månsson-Wallin, *generalsekreterare*  
Bo Sundqvist, *folkbildningspolitiska frågor*  
Björn Garefelt, *omvärldsbevakning*

### Enheten för kommunikation och administration

Lotta Ragelius, *personalansvarig*  
Annika af Trolle, *kommunikationsansvarig*  
(fr o m 2007-08-13)  
Ingrid Brundin, *produktionsansvarig*  
(fr o m 2007-09-01)  
Linda Lindqvist, *ekonomiadministration*  
(fr o m 2007-09-01)  
Annika Blom, *reception och växel*  
Karin Friborg, *service*

### **Enheten för bidragsfördelning**

Signild Håkansson, *statsbidrag till folkhögskolor och studieförbund*

Anna-Carin Bylund, *statsbidrag till folkhögskolor och studieförbund*

Paul Norén, *ekonom*

### **Enheten för verksamhetsuppföljning och kvalitetsarbete**

Anne-Christine Utterström, *verksamhetsuppföljning och kvalitetsarbete*

Tomas Östlund, *verksamhetsuppföljning – statistik*

Carmela Guida, *uppföljning – kvalitet*

(fr o m 2007-08-15)

Gunnar Falkeby, *uppföljning – ekonomi*

(fr o m 2007-09-01)

### **Nationell utvärdering**

Jan-Eric Degerblad, *nationell utvärdering*

(fr o m 2007-11-05)

### **Projekt**

Anna Nilsson, *projektledare Folkbildningskonferens* (2007-03-12 till 2007-10-31)

### **Särskilda regeringsuppdrag**

Pernilla Johansson, *projektledare Hållbar utveckling och internationell solidaritet*

(fr o m 2007-04-26)

Brita Bodén, *projektledare Digitala klyftan*

(2007-05-01 till 2007-10-31)

Anna Nilsson, *projektledare Digitala klyftan*

(fr o m 2007-11-01)

Folkbildningsrådet har köpt projektledartjänst till uppdraget om de studerandes rättsliga ställning.

### **Folkhögskolornas informationstjänst**

Ingrid Brundin, *informationsansvarig* (t o m 2007-08-31)

Katinka Öberg, *informationsansvarig* (fr o m 2007-08-20)

Carina Lindblad, *informationsassistent* (tjänstledig t o m 2007-04-09)

Ylva Werlinder, *informatör*

Agneta Wallin, *studie- och yrkesvägledare*

Ingemar Grubbström, *kontorist*

(vikarie t o m 2007-04-30)

### **Folkbildningsnätet:**

Tore Persson, *nätadministratör/informatör*

(t o m 2007-12-31).

### **Köpta tjänster**

Kansliet har under året köpt tjänster för bland annat statistik- och verksamhetsrapportering (1,2 mkr), utvärderings-, uppföljnings- och informationsverksamhet (3 mkr), IT-projekt Digitala studiematerial (1 mkr), Folkbildningsnätet (0,7 mkr), SAGA och folkhögskoleinsatsen inom jobb- och utvecklingsgarantin (1 mkr), regeringsuppdragen (0,9 mkr) samt för folkhögskolornas kvalitetsutvecklingsprojekt (1,9 mkr).



# Folkbildningsrådets årsredovisning för 2007

Organisationsnummer 802015-8690

## Förvaltningsberättelse

### Information om verksamheten

#### Folkbildningsrådets syfte och ändamål

Folkbildningsrådet är en ideell förening bildad 1991 av Folkbildningsförbundet, Landstingsförbundet och Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation (RIO). Folkbildningsrådet har enligt stadgarna till uppgift att för medlemmarnas räkning fullgöra det som regering och riksdag kräver för att statsbidrag ska utgå till den verksamhet som bedrivs av studieförbund och folkhögskolor.

Folkbildningsrådet svarar vidare för de uppgifter som medlemmarna uppdragit åt rådet att handlägga.

#### Folkbildningsrådets verksamhet

Folkbildningsrådet har av sina medlemmar – Folkbildningsförbundet, Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation (RIO) och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) – anförtrotts uppgifterna att:

- svara för drift och utveckling av Folkbildningsnätet;
- företräda medlemsorganisationerna i European Association for Education of Adults (EAEA) och i International Council for Adult Education (ICAE).

Av RIO och SKL har rådet fått i uppdrag att:

- svara för centrala informationsinsatser om

folkhögskolornas kursutbud via Folkhögskolornas informationstjänst (FIN);

- arbeta folkbildningspolitiskt med EU-politiskt och internationellt perspektiv utifrån folkhögskolornas behov.

Staten har anförtrott Folkbildningsrådet myndighetsuppgifter i *Förordning (1991:977) om statsbidrag till folkbildning*. Vidare ger regeringen årliga riktlinjer till Folkbildningsrådet.

Efter riksdagsbeslut 2006 om syfte och motiv för stödet till folkbildningen har regeringen gett Folkbildningsrådet nya myndighetsuppdrag. Ökade insatser förväntas inom områdena uppföljning, systematiskt kvalitetsarbete och utvärdering samt på att göra mer långsiktiga bedömningar av existerande verksamheters livskraft i förhållande till behovet av att skapa utrymme för nya verksamheter. För finansiering av de utökade insatserna har budgeten förstärkts med ca 8 mkr.

Under 2007 har Folkbildningsrådet av regeringen även tilldelats särskilda uppdrag. Dessa är att initiera en överenskommelse mellan folkbildningens anordnare i syfte att stärka deltagarnas rättsliga ställning samt att stimulera och utveckla folkbildningens insatser rörande internationell solidaritet och samhällets omställning till en hållbar utveckling. Vidare ska Folkbildningsrådet under 2007 och 2008 genomföra särskilda insatser i syfte att förbättra förutsättningarna för äldre och andra berörda grupper att använda den moderna tekniken. För uppdragen har 5 mkr avsatts utöver rådets re-

surser för de ordinarie myndighetsuppdragen.

Medlemsorganisationerna RIO och SKL har till Folkbildningsrådet avdelat 3 mkr respektive 1 mkr ur folkhögskolornas andel av statsbidraget för den gemensamma insatsen att utveckla metoder för kvalitetsarbete vid folkhögskolorna samt för uppdraget Folkhögskola EU och internationellt.

Detta har sammantaget ökat kostnaderna med 17 mkr jämfört med 2006.

## Resultat och ställning

### Kommentarer till resultatutvecklingen

Folkbildningsrådets verksamhet är till största delen finansierad genom medel ur folkbildningsanslaget. Folkbildningsrådets medlemmar fastställer uttagets storlek vid representantskapets årliga höstmöte.

De projekt inom IT-området som Folkbildningsrådet genomför finansieras genom bidrag från Nationellt centrum för flexibelt lärande (CFL). Därutöver sker en mindre finansiering via försäljning av tjänster och uthyrning av lokaler.

Folkbildningsrådet ska inom budgeten och på ett kostnadseffektivt sätt genomföra verksamheten i enlighet med verksamhetsplanen.

Årets ekonomiska resultat före ränteintäkter är 5 001 tkr. En analys av Folkbildningsrådets verksamhet visar att intäkterna sammanfaller väl med budget. Cirka 1,8 mkr av reserverade CFL- och räntemedel har planenligt upplöst för att finansiera IT-projekt och Folkbildningsnätet.

Kostnadsutfallet för Folkbildningsrådets myndighetsuppdrag ligger 2,6 mkr under budget. Anledningen är att budgetprocessen bordlades i november 2006 av representantskapet för att återupptas och avslutas under 2007 i februari. Konsekvensen blev att planerade kansliförstärkningar genomfördes 4–6 månader senare. Av samma orsak blev även regeringsuppdragen senarelagda och hälften av avsatta 5 mkr har förbrukats. Två av uppdragen avslutas under februari 2008 och det tvååriga uppdraget avslutas i februari 2009.

Även verksamheten inom aktivitetsgarantin,

som Folkbildningsrådet efter överenskommelse med AMS har administrerat och följt upp, har bidragit till överskottet.

Kostnaden för verksamheten inom Folkhögskolornas informationstjänst sammanfaller i stort med budgetramen 6,8 mkr.

Driften av Folkbildningsnätet, det elektroniska konferenssystemet och pedagogiska verktyget för folkhögskolor och studieförbund, har genomförts inom ramen för budgeten (3,4 mkr). Därutöver har utveckling av Folkbildningsnätet finansierats med stöd av räntemedel samt projektmedel från CFL (totalt 1,2 mkr).

### Flerårsöversikt

Folkbildningsrådets och Folkhögskolornas informationstjänsts nettokostnader samt Folkbildningsnätets driftskostnader för de fem senaste åren redovisas. Vidare redovisas resultatet (överskott) av verksamheten samt tillkommande ränteintäkter.

Belopp i mkr	2007	2006	2005	2004	2003
Folkbildningsrådet	30,1	17,8	15,4	14,1	12,8
Folkbildningsnätet	3,4	2,6	2,5	2,4	2,3
Folkhögskolornas informationstjänst	6,8	6,2	6,2	5,9	5,8
Resultat verksamhet	5,0	0,6	0,5	0,1	1,4
Resultat ränteintäkter	0,2	0,3	0,1	0,2	0,3

### Eget kapital

Det egna kapitalet är indelat i balanserat kapital, resultatutjämningsreserv, ändamålsbestämda medel och årets resultat.

Representantskapsmötet har tidigare fastställt en ekonomisk långtidsplan för Folkbildningsrådet. Sammanfattningsvis innebar det att eventuella överskottsmedel läggs i en resultatutjämningsreserv för att kapa budgettoppar. 2007 års representantskap avsatte 0,5 mkr för detta ändamål varefter resultatutjämningsreserven uppgick till 1,7 mkr.

För genomförande av beslutade utvärderingsinsatser avsattes 0,5 mkr vilket innebär att 1,7 mkr finns ändamålsavsatta för utvärdering.

## Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Verksamheten har som huvuduppgift att fördela de statliga bidragen till studieförbund och folkhögskolor. Folkbildningsrådet rekviderar kvartalsvis statsanslaget via Kammarkollegiet. Folkbildningsrådet överför bidragen till studieförbunden samma dag som de disponeras av rådet. Utbetalningen till folkhögskolorna sker oftast en dag senare, vilket ger cirka 100 tkr i räntetäkter. Dessa intäkter tillskjuts folkhögskolornas statsbidrag. Med hänsyn till de övriga bidrag som Folkbildningsrådet disponerat har varje utbetalningstillfälle i genomsnitt omfattat cirka 750 mkr (715 mkr år 2006).

Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna erhöll inga statsbidrag via Folkbildningsrådet år 2007 enligt regeringens beslut.

Inför 2007 tillfördes folkbildningsanslaget 349 mkr. Anslagshöjningen var 489 mkr, men 140 mkr var i regeringens regleringsbrev destinerade för SISU Idrottsutbildarna.

Pris- och löneomräkningen för folkbildningsanslaget var 1,56 procent eller cirka 41 mkr. Föregående år var motsvarande omräkning 2 procent.

Folkbildningsrådet har under 2007 fått i uppdrag av Arbetsmarknadsstyrelsen att med ett särskilt statsanslag fördela bidrag till folkhögskolor för utbildningar inom aktivitetsgarantin samt jobb och utvecklingsgarantin. Efter tilläggsanslag kunde slutligt cirka 204 mkr fördelas till folkhögskolorna. 2006 fördelades 166 mkr. Folkbildningsrådets administrativa merkostnader finansierades inom ramen för anslaget. Verksamheten är avslutad och kommer ej att fortsätta 2008.

## Förvaltning och organisation

Folkbildningsrådets beslutande organ utgörs av representantskapet och styrelsen.

Representantskapet, som är Folkbildningsrådets högsta beslutande organ, består av tio ombud för Folkbildningsförbundet, fem ombud för SKL och fem ombud för RIO. Representantskapet behandlar styrelsens och revisorernas berättelser och beslutar om ansvarsfrihet samt fastställer Folkbildnings-

rådets uttag ur folkbildningsanslaget för finansieringen av rådets verksamhet. Vidare väljer representantskapet vartannat år ordförande samt utser styrelse och revisorer.

Höstens ajournerade representantskap 2006 återupptogs i februari 2007 varvid Folkbildningsrådets anslagsuttag för 2007 års medlems-, myndighets- och regeringssuppdrag kunde fastställas.

Styrelsen består av ordförande jämte åtta ordinarie ledamöter. RIO, Folkbildningsförbundet samt SKL utser därutöver en adjungerade ledamot vardera. Nio styrelsesammanträden har genomförts under året. Styrelsen har under året haft två beredningsgrupper samt fyra styrgrupper – en grupp för varje medlemsuppdrag.

Carola Gunnarsson ställde inte upp för omval till ordförande. Vid vårens representantskap valdes Torsten Friberg till ny ordförande.

Samspelet med rådets medlemmar sker i form av adjungering av ledamöter till styrelsen samt representation i berednings- och referensgrupper. Enligt stadgarna ska särskilda samråd genomföras kring frågor som är av mer övergripande och principiell karaktär. Hit hör frågor om verksamhetsplan och budgetram för Folkbildningsrådet samt förslag på budgetunderlag till regeringen. Under året har fyra samråd hållits.

Medlemmarna nominerar vardera en revisor. En av dessa ska vara auktoriserad revisor.

För genomförande av verksamheten är ett kansli inrättat. Antalet anställda uppgår till ca 20 helårstjänster, varav fyra arbetar med Folkhögskolornas informationstjänst, en med Folkbildningsnätet samt två med de särskilda regeringssuppdragen. En generalsekreterare leder arbetet på kansliet och ansvarar för att styrelsens beslut verkställs.

## Dispositionsförslag

Styrelsen föreslår att för den utvärderingsverksamhet som slutförts under 2007, och för vilken medel sedan tidigare finns avsatta, upplösa 250 tkr. Vidare föreslår styrelsen att 400 tkr avsätts för den utvärderingsverksamhet som budgeterats men ej

slutförts 2007. Det innebär att posten ändamålsavsatta medel för genomförande av kvarstående utvärderingsprojekt ökar från 1 650 tkr till 1 800 tkr.

Kostnaden för slutrapportering av den verksamhet som genomförts inom ramen för folkhögskolornas utbildningsinsatser inom aktivitets- samt jobb- och utvecklingsgarantin. Kostnaden 200 tkr finansieras inom ramen för den ersättning som Folkbildningsrådet erhållit via AMS.

För slutförande av de särskilda regeringsuppdragen bedömer styrelsen kostnaderna till 150 tkr för frågorna kring deltagarnas rättsliga ställning, 500 tkr för internationell solidaritet och hållbar utveckling samt 2 212 tkr till Digitala klyftan. Huvuddelen av de resurser som avsätts för Digitala klyftan används för projekt och fortbildning i studieförbund och folkhögskolor.

Den av tidigare representantskap fastställda ekonomiska långtidsplanen innebär att eventuella överskottsmedel placeras i resultatutjämningsreserven som föreslås förstärkas med 1 500 tkr mot bakgrund av att Folkbildningsrådets budget är underbalanserad med motsvarande belopp 2008.

Avslutningsvis föreslår styrelsen i linje med tidigare beslut kring ekonomisk långtidsplan att balanserat eget kapital tillförs 500 tkr.

## Sammanfattning av styrelsens dispositionsförslag

---

### Till representantskapets förfogande utöver eget kapital:

Ändamålsbestämda medel under eget kapital	1 650 tkr
Resultatutjämningsreserv	1 700 tkr
Årets resultat	5 212 tkr
<b>Summa</b>	<b>8 562 tkr</b>

### Styrelsen föreslår att medlen disponeras enligt följande:

Ändamålsavsättning för budgeterad ej slutförd verksamhet	
Utvärderingar enligt plan	1 800 tkr
Slutrapport AMS-verksamheten	200 tkr
Deltagarnas rättsliga ställning	150 tkr
Internationell solidaritet och hållbar utveckling	500 tkr
Digitala klyftan	2 212 tkr
Resultatutjämningsreserv	3 200 tkr
Eget kapital	500 tkr
<b>Summa</b>	<b>8 562 tkr</b>

---

## Resultaträkning (tkr)

	Not	2007	2006
<b>Transfereringar</b>			
Statens anslag 25:1 Bidrag till folkbildningen	1	3 079 067	2 688 280
Anslag från Arbetsmarknadsstyrelsen	2	203 903	194 620
Statens anslag 25:21 Påbyggnadsutbildningar	3	3 853	3 853
<b>Summa anslag</b>		<b>3 286 823</b>	<b>2 886 753</b>
Statsbidrag till studieförbund och folkhögskolor	4	-3 036 232	-2 664 330
AMS-bidrag för folkhögskoleutbildningar inom aktivitets- samt jobb- och utvecklingsgarantin	2	-201 403	-191 470
Bidrag för påbyggnadsutbildningar	3	-3 853	-3 853
<b>Summa bidrag</b>		<b>-3 241 488</b>	<b>-2 859 653</b>
<b>Saldo före egen verksamhet</b>	5	<b>45 335</b>	<b>27 100</b>
<b>Kostnader för egen verksamhet</b>			
Folkbildningsrådet	6	-30 100	-17 830
Folkbildningsnätet	7	-3 415	-2 550
Folkhögskolornas informationstjänst	8	-6 819	-6 150
<b>Saldo före externfinansierad verksamhet</b>		<b>5 001</b>	<b>570</b>
<b>Externfinansierad verksamhet</b>			
Intäkter	9	612	894
Kostnader		-612	-844
<b>Saldo före ränteintäkter</b>		<b>5 001</b>	<b>620</b>
Ränteintäkter		1 633	1 497
Fördelade räntemedel	10	-1 422	-1 167
<b>Årets överskott</b>		<b>5 212</b>	<b>950</b>

## Balansräkning (tkr)

	Not	2007-12-31	2006-12-31
<b>Tillgångar</b>			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Maskiner och inventarier	11	331	224
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Kortfristiga fordringar	12	98	268
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	13	708	862
Kassa och bank		69 715	42 361
<b>Summa tillgångar</b>		<b>70 852</b>	<b>43 715</b>
<b>Eget kapital och skulder</b>			
EGET KAPITAL			
	14		
Balanserat kapital		3 837	3 837
Resultatutjämningsreserv		1 700	1 200
Ändamålsbestämda medel		1 650	1 200
Årets resultat		5 212	950
		12 399	7 187
AVSÄTTNINGAR			
	15	626	626
KORTFRISTIGA SKULDER			
Skulder avseende statsanslag	16	43 984	25 439
Skulder avseende IT-anslag	17	4 866	5 499
Räntemedel	18	2 422	1 167
Leverantörsskulder		2 063	2 025
Övriga kortfristiga skulder		358	269
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19	4 134	1 503
<b>Summa eget kapital och skulder</b>		<b>70 852</b>	<b>43 715</b>
Ställda panter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

## Noter (belopp i tkr)

### Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen. Det innebär bl a att reserveringar och avsättningar för verksamhet som är budgeterad men ej slutförd sker i samband med disposition av

överskottsmedel. Sådan avsättning sker till ändamålsbestämda medel under det egna kapitalet genom representantskapets beslut.

#### Not 1. Anslag 25:1 Bidrag till folkbildningen

	2007	2006
Bidrag till folkbildningen	3 219 067	2 688 280
Överföring till anslag 25:12 (Sisu Idrottsutbildarna)	- 140 000	
	<b>3 079 067</b>	<b>2 688 280</b>

#### Not 2. Anslag från AMS till folkhögskoleutbildningar inom aktivitets- samt jobb- och utvecklingsgarantin

	2007	2006
<b>Intäkter</b>		
Anslag från AMS för aktivitets- samt jobb- och utvecklingsgarantin	203 903	166 146
Anslag för Ungdomsplatser-AMS		28 474
	<b>203 903</b>	<b>194 620</b>
<b>Kostnader</b>		
Bidrag för 117 235 dv á 1 680 kr (95 617 dv á 1 660 kr)	196 955	158 724
Förstärkningsbidrag för funktionshindrade och invandrare med brister i svenska språket	4 448	4 922
Bidrag för Ungdomsplatser-AMS 16 747 dv á 1 630 kr		27 297
Förstärkningsbidrag för funktionshindrade (Ungdomsplatser-AMS)		527
	<b>201 403</b>	<b>191 470</b>

#### Not 3. Anslag 25:21 Påbyggnadsutbildningar

	2007	2006
<b>Intäkter</b> Post 6: Statsbidrag till folkbildningen	3 853	3 853
<b>Kostnader</b> Bidrag Geijerskolan och Mora folkhögskola 3 065 dv (3 125 dv)	3 853	3 853

#### Not 4. Statsbidrag till studieförbund och folkhögskolor

	2007	2006
Allmänt bidrag, studieförbund	1 550 204	1 366 135
Allmänt bidrag, folkhögskolor <sup>1</sup>	1 486 028	1 297 481
Bidrag folkhögskolor, särskild satsning arbetslösa Gävleborgs län 414 dv		714
	<b>3 036 232</b>	<b>2 664 330</b>

1. Inkluderar 900 tkr (2007) och 880 tkr (2006) för personalfortbildningsinsatser, 1 500 tkr (2006) för gemensamma utvecklingsinsatser.

**Not 5. Saldo före egen verksamhet**

	2007	2006
<i>Uttag ur statens anslag 25:1 bidrag till folkbildningen för finansiering av:</i>		
Folkbildningsrådets myndighetsuppdrag	23 450	15 100
Regeringens särskilda uppdrag till Folkbildningsrådet	5 000	
Internationellt medlemsuppdrag	150	150
Folkbildningsnätet	2 550	2 550
<i>Uttag ur folkhögskolornas andel av statens anslag 25:1 bidrag till folkbildningen för finansiering av:</i>		
Folkhögskolornas informationstjänst	6 820	6 150
Folkbildningsnätet	865	
Kvalitetsutveckling inom folkhögskolan	3 000	
Internationell bevakning för folkhögskolan	1 000	
Ersättning från AMS för administration och uppföljning folkhögskoletutbildningar inom aktivitets- samt jobb- och utvecklingsgarantin	2 500	3 150
	<b>45 335</b>	<b>27 100</b>

<b>Not 6. Folkbildningsrådet</b>	2007	2007	2006
	Utfall	Budget	Utfall

**Intäkter myndighetsuppdrag**

Sålda tjänster	1 116	1 300	1 279
Upplösning reserverade medel	–		691
	<b>1 116</b>	<b>1 300</b>	<b>1 970</b>

**Kostnader myndighetsuppdrag**

Beslutande och beredande organ och till styrelsen förfogande	3 446	3 880	3 299
Statsbidrag och resultatredovisning	2 331	2 400	1 731
Utvärderingsplan	4 262	4 710	3 527
Uppföljning	3 219	4 000	2 235
Folkbildningspolitisk bevakning	1 426	1 530	1 279
Information	2 392	2 180	1 467
Kansli (ledning och administration)	5 275	6 250	4 021
	<b>22 351</b>	<b>24 950</b>	<b>17 560</b>

**Kostnader - intäkter**

För konferensverksamhet vidarefakturerade kostnader ingår	900		471
---	-----	--	-----

**Kostnader regeringsuppdraguppdrag**

Studeranderättsliga frågor	750	900
Digitala klyftan	824	2 100
Hållbar utveckling – internationell solidaritet	907	2 000
	<b>2 481</b>	<b>5 000</b>

*Not 6 fortsätter på nästa sida.*

<b>Not 6 forts.</b>	<b>2007</b>	<b>2007</b>	<b>2006</b>
	<b>Utfall</b>	<b>Budget</b>	<b>Utfall</b>
<b>Kostnader medlemsuppdrag</b>			
Företräda folkhögskolor och studieförbund internationellt	118	150	166
Kvalitetsutveckling inom folkhögskolan		3 000	
förbrukat under 2007	2 607		
reserverats för användning 2008	393		
Internationell bevakning för folkhögskolan		1 000	
förbrukat under 2007	55		
reserverats för användning 2008	945		
	<b>4 118</b>	<b>4 150</b>	<b>166</b>
<b>Folkhögskoleutbildningar inom aktivitets- samt jobb- och utvecklingsgarantin</b>			
Kostnader för administration och uppföljning	<b>2 266</b>	<b>1 800</b>	<b>2 074</b>
<b>Summa Not 6</b>	<b>30 100</b>	<b>34 600</b>	<b>17 830</b>

<b>Not 7. Folkbildningsnätet</b>	<b>2007</b>	<b>2007</b>	<b>2006</b>
	<b>Utfall</b>	<b>Budget</b>	<b>Utfall</b>
<b>Intäkter</b>			
Utvecklingsbidrag från CFL	830	2 000	1 685
Upplösning reserverade medel	1 196	1 585	
	<b>2 026</b>	<b>3 585</b>	<b>1 685</b>
<b>Kostnader konferenssystem och resurssidor</b>			
Drift	2 819	3 345	1 833
Utveckling	830	2 000	739
Kansli, kontor och personal	1 792	1 655	1 663
	<b>5 441</b>	<b>7 000</b>	<b>4 235</b>
<b>Kostnader - intäkter</b>	<b>3 415</b>	<b>3 415</b>	<b>2 550</b>

<b>Not 8. Folkhögskolornas informationstjänst</b>	<b>2007</b>	<b>2007</b>	<b>2006</b>
	<b>Utfall</b>	<b>Budget</b>	<b>Utfall</b>
<b>Intäkter</b> Upplösning reserverade medel			<b>31</b>
<b>Kostnader verksamhet</b>			
Information	3 524	3 520	3 044
Kansli, kontor och personal	3 295	3 300	3 137
	<b>6 819</b>	<b>6 820</b>	<b>6 181</b>
<b>Kostnader - intäkter</b>	<b>6 819</b>	<b>6 820</b>	<b>6 150</b>
För konferensverksamhet vidarefakturerade kostnader ingår	42		50

<b>Not 9. Externfinansierad verksamhet</b>	<b>2007</b>	<b>2006</b>
<b>Intäkter</b>		
CFL, projektmedel Digitala studiematerial	612	894
	<b>612</b>	<b>894</b>
<b>Kostnader</b>		
Digitala studiematerial	612	844
	<b>612</b>	<b>844</b>
<b>Kostnader - intäkter</b>	<b>-</b>	<b>-50</b>

<b>Not 10. Fördelade räntemedel</b>	<b>2007</b>	<b>2006</b>
Folkhögskolans verksamhet	497	142
Studieförbundens verksamhet	-	25
IT-verksamhet	193	107
SAGA-verksamhet	732	893
	<b>1 422</b>	<b>1 167</b>

Räntemedlen har beräknats utifrån respektive verksamhets genomsnittliga inestående anslag varje månad.

<b>Not 11. Maskiner och inventarier</b>	<b>2007</b>	<b>2006</b>
Ingående anskaffningsvärde	2 330	2 196
Utrangerat under året	-576	-49
Inköp under året	404	183
<i>Utgående ackumulerade anskaffningsvärden</i>	<i>2 158</i>	<i>2 330</i>
Ingående avskrivningar	-2 106	-1 854
Utrangerat under året	576	49
Årets avskrivningar	-297	-301
<i>Utgående ackumulerade anskaffningsvärden</i>	<i>-1 827</i>	<i>-2 106</i>
<b>Utgående värde</b>	<b>331</b>	<b>224</b>

Maskiner och inventarier avskrivs på tre år. Datorer som används som utvecklingsverktyg avskrivs vid inköp.

<b>Not 12. Kortfristiga fordringar</b> (upptagna till det belopp som efter individuell prövning förväntas bli betalt)	<b>2007</b>	<b>2006</b>
Kundfordringar samt övriga mindre fordringar	98	268
	<b>98</b>	<b>268</b>

**Not 13. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter**

	2007	2006
Hyror lokaler och maskiner	537	482
Telefonabonnemang, datalicenser och serverutrymme	20	131
Premie- och årsavgifter	94	82
Övriga förutbetalda kostnader	57	167
	<b>708</b>	<b>862</b>

**Not 14. Eget kapital**

	Ändamålsbestämda medel			Resultat	Resultat- utjämnings- reserv	Balanserat kapital	Summa
	Utvärder- ingsplan	Statistik- databas	Summa				
<b>Ingående balans 1 jan</b>	1 100	100	<b>1 200</b>	<b>950</b>	<b>1 200</b>	<b>3 837</b>	<b>7 187</b>
Avsatt till balanserat kapital						0	0
Avsatt till resultatutjämningsreserv				-500	500		0
Avsatt till ändamålsbestämda medel	450		450	-450			0
Årets resultat				5 212			5 212
<b>Utgående balans 31 dec</b>	1 550	100	<b>1 650</b>	<b>5 212</b>	<b>1 700</b>	<b>3 837</b>	<b>12 399</b>

Avsättningarna är fastställda av representantskapets vårsammanträde 2007.

**Not 15. Avsättningar av SPP-allokerade medel**

	2007	2006
Ingående värde	626	626
Använda medel för kompetensutveckling		
<b>Utgående värde</b>	<b>626</b>	<b>626</b>

Reserverade medel för kompetensutveckling av och pensionslösningar för kanslipersonal.

**Not 16. Skulder avseende statsanslag**

	2007	2006
Ej fördelat, folkhögskolor och studieförbund	3 793	351
Försöksverksamhet och utvecklingsarbete vid fhsk	1 543	1 295
Aktivitetsgarantimedel (SAGA) och Ungdomsplatser-AMS	38 648	23 793
	<b>43 984</b>	<b>25 439</b>

<b>Not 17. Skulder avseende IT-anslag</b>	<b>2007</b>	<b>2006</b>
KK-stiftelsen (IT-projekt)	–	1 241
CFL (Folkbildningsnätet och IT-projekt)	4 866	4 258
	<b>4 866</b>	<b>5 499</b>

<b>Not 18. Räntemedel</b>	<b>2007</b>	<b>2006</b>
<b>Ingående saldo 1 jan</b>	<b>1 167</b>	<b>1 484</b>
Andel av ränteintäkter under verksamhetsåret	1 422	1 167
Fördelat under verksamhetsåret	-167	-1 484
<b>Utgående saldo 31 dec</b>	<b>2 422</b>	<b>1 167</b>

<b>Not 19. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter</b>	<b>2007</b>	<b>2006</b>
Löner, sociala avgifter och löneskatter	1 089	702
Avtalade statistikbearbetningar, utvärderings- och IT-uppdrag	1 083	233
Beräknat upparbetat revisionsarvode	71	75
Övriga diverse upplupna kostnader	1 891	493
	<b>4 134</b>	<b>1 503</b>

#### **Personaluppgifter**

*Medeltal antal anställda FBR, FIN, Folkbildningsnätet och regeringsuppdragen*

Kvinnor	14,6	10,0
Män	5,2	6,0
	<b>19,8</b>	<b>16,0</b>

*Löner och arvoden*

Arvoden till ordinarie och adjungerade styrelseledamöter	234	148
Arvoden till ledamöter i arbets-, referens- och beredningsgrupper	262	127
Lön/arvode till uppdragstagare	419	180
Lön anställda FBR, FIN, Folkbildningsnätet och 2007 regeringsuppdragen	9 109	6 618
	<b>10 024</b>	<b>7 073</b>

Sociala avgifter enligt lag och avtal	3 228	2 569
Pensionskostnader för anställda	1 609	1 233

Pensionspremier betalas ej för förtroendevalda.

## Sjukfrånvaro

---

Den sammanlagda sjukfrånvaron under året är 675 timmar (675 timmar för kvinnor och 0 timmar för män). Föregående år var sjukfrånvaron 737 timmar (654 timmar för kvinnor och 83 för män). Ingen långtidssjukfrånvaro under året.

Sammanlagd ordinarie arbetstid är 39 070 timmar (26 836 timmar för kvinnor och 12 234 timmar för män). Föregående år var ordinarie arbetstid 32 980 timmar (21 340 timmar för kvinnor och 11 640 för män).

Sjukfrånvaron i relation till totalt antal arbetade timmar är 1,7 procent (2,5 procent för kvinnor och 0 procent för män). Motsvarande värden för föregående år 2,2 procent (3,1 procent för kvinnor och 0,7 procent för män).

## Anställningsvillkor

---

Generalsekreterarens anställningsvillkor följer avtal om allmänna bestämmelser för tjänstemän upprättat mellan HTF och

Arbetsgivaralliansen med undantag av arbetsgivarens uppsägningstid, som är 24 månader.

Stockholm 21 februari 2008

Torsten Friberg  
ordförande

Eva Arvidsson

Jan-Sture Karlsson

Marie Linder

Walter Rönmark

Thomas Strand

Gustav Wennberg

Sverker Ågren

Anna-Britta Åkerlind

Tomas Östlund  
personalrepresentant

Britten Månsson-Wallin  
generalsekreterare

Vår revisionsberättelse har avgivits 22 februari 2008

Ann-Christin Holgersson

Anders Larsson

Mats Blomgren  
auktoriserad revisor



# Revisionsberättelse

## Till representantskapet i Folkbildningsrådet

Org nr 802015-8690

Vi har granskat årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens förvaltning i Folkbildningsrådet för år 2007. Det är styrelsen som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionsmed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsbokslutet inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla upp-

skattningar som styrelsen gjort när den upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen. Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot har handlat i strid med årsredovisningslagen eller föreningens stadgar. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger därmed en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Styrelsens ledamöter har enligt vår bedömning inte handlat i strid med föreningens stadgar.

Vi tillstyrker att representantskapet beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 22 februari 2008

Ann-Christin Holgersson

Anders Larsson

Mats Blomgren

Auktoriserad revisor

Öhrlings PricewaterhouseCoopers



# Bilagor

## Fastställt allmänt statsbidrag till de 8 studieförbunden 2007 (kr)

Studieförbund	Grund	Kultur	Förstärkning funkt hindr	Förstärkning invandrare	Verksamhet	Summa <sup>1</sup>
Arbetarnas Bildningsförbund	293 368 700	37 522 700	23 947 800	36 482 000	78 692 500	470 013 700
Studieförbundet Bilda	47 244 400	19 825 200	2 814 700	7 833 700	17 791 300	95 509 300
Folkuniversitetet	62 056 100	13 376 300	4 713 500	6 643 700	17 732 300	104 521 900
Studieförbundet Medborgarskolan	73 796 200	10 044 100	3 422 700	2 546 400	23 396 400	113 205 800
Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet	57 220 700	9 059 200	5 814 400	5 249 800	14 379 300	91 723 400
Sensus studieförbund	99 694 300	24 194 600	3 213 300	7 999 300	30 095 100	165 196 600
Studiefrämjandet	115 511 200	21 362 400	10 205 500	7 229 100	41 517 600	195 825 800
Studieförbundet Vuxenskolan	178 230 800	19 135 900	7 676 300	49 632 400	54 532 100	309 207 500
Summa	927 122 400	154 520 400	61 808 200	123 616 400	278 136 600	1 545 204 000
Bidrag för utvecklingsarbete och organisation/administration:						
Studieförbundet Ibn Rushd						3 000 000
Kulturens bildningsverksamhet						2 000 000
<b>Totalt</b>						<b>1 550 204 000</b>

1. Folkbildningsrådet har på uppdrag av studieförbunden genomfört en administrativ avgiftsoverföring med 8,5 mkr från statsbidragsutbetalningarna till intresseorganisationen Folkbildningsförbundet. Respektive studieförbund erlägger en avgift i relation till sin andel av statsbidraget. Studieförbunden ska redovisa den administrativa överföringen som en kostnad medan Folkbildningsförbundet redovisar den som en intäkt från medlemmarna.

En motsvarande överföring har gjorts med 4,3 mkr från de 6 studieförbund som samverkar i det gemensamma dataarbetet (GUSTAV).

## Fastställt allmänt statsbidrag till de 148 folkhögskolorna 2007 (kr)

Folkhögskola	Bas	Utveckling o profilering	Kvalitets- utveckling	Volym	Grund- schablon	Extra för- stärkning	Summa
Albins (f d Örenäs)	500 000	290 000	250 000	4 857 900	94 200		5 992 100
Alma	500 000	290 000	250 000	5 667 800	190 400	118 000	7 016 200
Arbetarrörelsen	500 000	290 000	250 000	6 556 000	460 100	621 900	8 678 000
Axevalla	500 000	290 000	250 000	6 780 100	396 700	232 000	8 448 800
Billströmska	500 000	290 000	250 000	6 788 400	371 800	169 000	8 369 200
Birka	500 000	290 000	250 000	9 754 300	249 600	563 400	11 607 300
Birkagården	500 000	290 000	250 000	12 095 900	544 300		13 680 200
Blekinge län	500 000	290 000	250 000	7 125 300	97 800		8 263 100
Bollnäs	500 000	290 000	250 000	10 426 600	386 800	105 000	11 958 400
Bona	500 000	290 000	250 000	6 721 000	517 900	358 800	8 637 700
Bosön	500 000	290 000	250 000	9 964 600	194 800		11 199 400
Botkyrka	500 000	290 000	250 000	4 950 000	617 300	274 200	6 881 500
Braheskolan	500 000	290 000	250 000	11 250 300	4 700		12 295 000
Brunnsvik	500 000	290 000	250 000	11 200 800	250 700	338 500	12 830 000
Bäckedal	500 000	290 000	250 000	3 829 400	47 700		4 917 100
Dalkarlså	500 000	290 000	250 000	5 223 600	378 100	550 200	7 191 900
Dalsland	500 000	290 000	250 000	7 099 100	200 900	403 100	8 743 100
Edelvik	500 000	290 000	250 000	5 527 500	394 100	1 335 800	8 297 400
Eskilstuna	500 000	290 000	250 000	9 466 900	526 400	12 300	11 045 600
Eslöv	500 000	290 000	250 000	8 991 100	403 300	464 200	10 898 600
Fellingsbro	500 000	290 000	250 000	10 168 100	626 000	1 724 300	13 558 400
FiA-Angered	500 000	290 000	250 000	4 950 000	561 700		6 551 700
Finska	500 000	290 000	250 000	5 333 600	789 400		7 163 000
Fornby	500 000	290 000	250 000	8 302 300	119 600	623 300	10 085 200
Forsa	500 000	290 000	250 000	7 269 600	293 500	800 300	9 403 400
Framnäs	500 000	290 000	250 000	9 611 300	388 000	1 088 400	12 127 700
Fridhem	500 000	290 000	250 000	12 021 600	891 600		13 953 200
Fristad	500 000	290 000	250 000	8 096 000	946 100	2 691 400	12 773 500
Furuboda	500 000	290 000	250 000	4 950 000	576 900	4 703 000	11 269 900
Färnebo	500 000	290 000	250 000	5 412 000			6 452 000
Gamleby	500 000	290 000	250 000	7 991 500	416 400	456 500	9 904 400
Geijerskolan	500 000	290 000	250 000	5 575 600	85 300	-32 000	6 668 900
Glimåkra	500 000	290 000	250 000	9 178 100	614 800	1 164 200	11 997 100
Glokala	500 000	290 000	250 000	4 812 500	330 400		6 182 900
Gotland	500 000	290 000	250 000	8 377 900	175 100	131 100	9 724 100
Grebbestad	500 000	290 000	250 000	5 471 100	117 500	144 300	6 772 900
Grimslöv	500 000	290 000	250 000	6 602 800	111 200		7 754 000
Göteborg	500 000	290 000	250 000	12 634 900	1 193 800	2 878 300	17 747 000

Folkhögskola	Bas	Utveckling o profilering	Kvalitets- utveckling	Volym	Grund- schablon	Extra för- stärkning	Summa
Göteborg (romer)		200 000		1 650 000	174 600		2 024 600
Hagaberg	500 000	290 000	250 000	9 119 000	575 300	591 800	11 326 100
Hampnäs	500 000	290 000	250 000	5 825 900	209 400	512 700	7 588 000
Helliden	500 000	290 000	250 000	6 462 500	261 600	352 400	8 116 500
Helsjön	500 000	290 000	250 000	6 476 300	267 700	94 600	7 878 600
Hjo	500 000	290 000	250 000	7 734 400	459 900	986 000	10 220 300
Hjälmared	500 000	290 000	250 000	8 102 900	405 400	710 100	10 258 400
Hola	500 000	290 000	250 000	7 056 500	204 500	408 500	8 709 500
Hvilan	500 000	290 000	250 000	9 649 800	606 500		11 296 300
Hyllie Park	500 000	290 000	250 000	4 950 000	254 500		6 244 500
Hålland	500 000	290 000	250 000	7 246 200	167 100		8 453 300
Hällefors	500 000	290 000	250 000	4 884 000	206 100		6 130 100
Härnösand	500 000	290 000	250 000	11 394 600	703 600	1 895 100	15 033 300
Hästsporten	500 000	290 000	250 000	5 742 000	132 800	20 200	6 935 000
Högalid	500 000	290 000	250 000	7 073 000	398 600	567 100	9 078 700
Ingesund	500 000	290 000	250 000	8 061 600	345 500	199 800	9 646 900
Jakobsberg	500 000	290 000	250 000	11 083 900	799 000	181 000	13 103 900
Jämshög	500 000	290 000	250 000	7 895 300	310 900	531 400	9 777 600
Kaggeholm	500 000	290 000	250 000	11 000 000	508 300	366 400	12 914 700
Kalix	500 000	290 000	250 000	8 707 900	105 300	342 500	10 195 700
Karlskoga	500 000	290 000	250 000	10 983 500	656 800	319 800	13 000 100
Katrineberg	500 000	290 000	250 000	10 261 600	188 900	503 700	11 994 200
Kjesäter	500 000	290 000	250 000	6 334 600	360 300	617 400	8 352 300
Klarälvdalen	500 000	290 000	250 000	7 121 100	627 200	1 542 400	10 330 700
Kristinehamn	500 000	290 000	250 000	8 915 500	835 700	2 654 800	13 446 000
Kvarnby	500 000	290 000	250 000	7 218 800	341 700	766 900	9 367 400
Kvinnofhsk	500 000	290 000	250 000	8 186 800	848 400	139 100	10 214 300
Kyrkerud	500 000	290 000	250 000	4 950 000	318 700	238 100	6 546 800
Kävesta	500 000	290 000	250 000	7 365 900	236 200	11 900	8 654 000
Leksand	500 000	290 000	250 000	7 873 300	374 600		9 287 900
Lidingö	500 000	290 000	250 000	8 386 100	369 200	1 015 000	10 810 300
Liljeholmen	500 000	290 000	250 000	11 742 500	375 500		13 158 000
Lillsved	500 000	290 000	250 000	8 791 800	230 500	492 300	10 554 600
Litorina	500 000	290 000	250 000	4 950 000	296 100		6 286 100
Ljungskile	500 000	290 000	250 000	13 389 800	631 000	885 400	15 946 200
Lunnevad	500 000	290 000	250 000	7 737 100	171 600	614 000	9 562 700
Långbro	500 000	290 000	250 000	5 841 000	457 100		7 338 100
Långholmen	500 000	290 000	250 000	7 680 700	830 700	247 800	9 799 200
Löftadalen	500 000	290 000	250 000	6 745 800	402 800	1 356 800	9 545 400
Malmfälten	500 000	290 000	250 000	8 151 000	298 700	188 300	9 678 000
Malmö	500 000	290 000	250 000	6 490 000	395 500	643 200	8 568 700
Malung	500 000	290 000	250 000	5 930 400	26 100	39 200	7 035 700

Folkhögskola	Bas	Utveckling o profilering	Kvalitets- utveckling	Volym	Grund- schablon	Extra för- stärkning	Summa
Mariannelund	500 000	290 000	250 000	7 048 300	386 600	510 700	8 985 600
Marieborg	500 000	290 000	250 000	11 774 100	1 033 100	916 600	14 763 800
Markaryd	500 000	290 000	250 000	6 888 800	271 400		8 200 200
Medlefors	500 000	290 000	250 000	11 488 100	348 000	262 100	13 138 200
Mellansel	500 000	290 000	250 000	7 514 400	491 600	971 300	10 017 300
MKFC – Stockholm	500 000	290 000	250 000	6 989 100	1 194 500		9 223 600
Mo Gård	500 000	290 000	250 000	4 400 000	553 000	3 826 400	9 819 400
Molkom	500 000	290 000	250 000	9 084 600	411 700	856 700	11 393 000
Mora	500 000	290 000	250 000	7 943 400	120 800		9 104 200
Mullsjö	500 000	290 000	250 000	9 814 800	135 600	421 200	11 411 600
Nordens Biskops-Arnö	500 000	290 000	250 000	8 223 900	133 700		9 397 600
Nordiska	500 000	290 000	250 000	10 672 800	77 100	216 100	12 006 000
Nordv Skåne	500 000	290 000	250 000	10 334 500	683 600	1 052 700	13 110 800
Nyköping	500 000	290 000	250 000	6 446 000	495 400		7 981 400
Oskarshamn	500 000	290 000	250 000	7 843 000	374 600	634 000	9 891 600
PRO	500 000	290 000	250 000	5 693 900	256 400		6 990 300
Runö	500 000	290 000	250 000	10 791 000	662 500		12 493 500
Röda Korset	500 000	290 000	250 000	6 462 500	681 000		8 183 500
S:t Sigfrid	500 000	290 000	250 000	9 279 900	802 100		11 122 000
S:ta Birgitta	500 000	290 000	250 000	4 950 000	413 600		6 403 600
S:ta Maria	500 000	290 000	250 000	4 950 000	750 800		6 740 800
Sigtuna	500 000	290 000	250 000	9 472 400	541 700	1 150 100	12 204 200
Sjövik	500 000	290 000	250 000	11 187 000	279 900	321 500	12 828 400
Sjövik (muslimer)		200 000		1 650 000	200 200		2 050 200
Skarpnäck	500 000	290 000	250 000	5 926 300	553 700	1 186 000	8 706 000
Skeppsholmen	500 000	290 000	250 000	5 636 100	271 400	27 900	6 975 400
Skinnskatteberg	500 000	290 000	250 000	6 358 000	263 900		7 661 900
Skurup	500 000	290 000	250 000	11 537 600	765 600		13 343 200
Solvik	500 000	290 000	250 000	7 041 400	653 300	2 328 400	11 063 100
Sommenbygden	500 000	290 000	250 000	4 950 000	253 300		6 243 300
Stadsmissionen	500 000	290 000	250 000	6 553 300	893 000	961 700	9 448 000
Stensund	500 000	290 000	250 000	7 896 600	489 700		9 426 300
Storuman	500 000	290 000	250 000	6 815 900	182 600	308 500	8 347 000
Strömbäck	500 000	290 000	250 000	8 679 000	551 300	1 411 300	11 681 600
Sundbyberg	500 000	290 000	250 000	9 532 900	884 300	929 500	12 386 700
Sunderby	500 000	290 000	250 000	11 402 900	916 000	1 597 900	14 956 800
Sundsgårdens	500 000	290 000	250 000	12 777 900	852 300	2 268 000	16 938 200
Sverigefinska	500 000	290 000	250 000	7 338 400	176 300	759 000	9 313 700
Sö Vätterbygd	500 000	290 000	250 000	12 156 400	432 400	440 200	14 069 000
Södertörn	500 000	290 000	250 000	5 055 900	103 600		6 199 500
Sörängen	500 000	290 000	250 000	7 816 900	480 100		9 337 000
Tollare	500 000	290 000	250 000	10 572 400	336 500		11 948 900

Folkhögskola	Bas	Utveckling o profilering	Kvalitets- utveckling	Volym	Grund- schablon	Extra för- stärkning	Summa
Tornedalen	500 000	290 000	250 000	4 965 100	162 400	546 600	6 714 100
Tärna	500 000	290 000	250 000	6 793 900	200 000		8 033 900
Vadstena	500 000	290 000	250 000	8 364 100	261 100	276 100	9 941 300
Valjeviken	500 000	290 000	250 000	4 950 000	510 200	726 700	7 226 900
Valla	500 000	290 000	250 000	10 022 400	649 800	17 200	11 729 400
Vara	500 000	290 000	250 000	6 846 100	369 200	289 400	8 544 700
Wendelsberg	500 000	290 000	250 000	10 760 800	541 700	1 501 100	13 843 600
Vieböck	500 000	290 000	250 000	9 629 100	592 200	610 100	11 871 400
Wik	500 000	290 000	250 000	8 545 600	230 500	135 600	9 951 700
Vimmerby	500 000	290 000	250 000	8 078 100	460 400	1 244 700	10 823 200
Vindeln	500 000	290 000	250 000	7 294 400	194 100	77 500	8 606 000
Viskadalen	500 000	290 000	250 000	10 051 300	649 500	517 400	12 258 200
Vårdinge By	500 000	290 000	250 000	4 950 000	231 200		6 221 200
Väddö	500 000	290 000	250 000	6 586 300	378 100		8 004 400
Värnamo	500 000	290 000	250 000	7 558 400	328 500	1 114 000	10 040 900
Västanvik	500 000	290 000	250 000	3 645 100	241 600	1 624 900	6 551 600
Västerberg	500 000	290 000	250 000	8 852 300	351 800		10 244 100
Västerås	500 000	290 000	250 000	4 950 000	133 000		6 123 000
Ågesta	500 000	290 000	250 000	7 482 800	557 000	2 122 000	11 201 800
Ålsta	500 000	290 000	250 000	8 085 000	63 700	26 700	9 215 400
Åsa	500 000	290 000	250 000	9 157 500	595 700		10 793 200
Ädelfors	500 000	290 000	250 000	14 128 100	1 217 500	3 028 800	19 414 400
Älvsby	500 000	290 000	250 000	6 444 600	403 700	680 000	8 568 300
Öland	500 000	290 000	250 000	8 475 500	423 000		9 938 500
Önnestad	500 000	290 000	250 000	12 029 900	254 000	14 000	13 337 900
Örebro	500 000	290 000	250 000	4 950 000	54 100	82 300	6 126 400
Österlen	500 000	290 000	250 000	10 147 500	436 200	3 217 500	14 841 200
Östra Grevie	500 000	290 000	250 000	15 263 900	1 657 700		17 961 600
<b>Summa</b>	<b>74 000 000</b>	<b>43 320 000</b>	<b>37 000 000</b>	<b>1 184 156 800</b>	<b>63 440 900</b>	<b>83 165 600</b>	<b>1 485 083 300</b>
Fortbildning <sup>1</sup>	900 000						900 000
Korrigerig <sup>2</sup>	44 700						44 700
<b>Summa</b>	<b>74 944 700</b>	<b>43 320 000</b>	<b>37 000 000</b>	<b>1 184 156 800</b>	<b>63 440 900</b>	<b>83 165 600</b>	<b>1 486 028 000</b>
Totalt förstärkningsbidrag (grundschablon och extra förstärkningsbidrag)							146 606 500
Summa bas-, utvecklings- och profilerings- samt volymbidrag							1 302 421 500

1. Fortbildning för rektorer samt regional samordning av fortbildningsinsatser för folkhögskolepersonal.

2. Avrundnings/räntemedel från 2006.

## Bidrag för påbyggnadsutbildningar (kr)

Geijerskolan	2 959 000
Mora	894 000
<b>Summa</b>	<b>3 853 000</b>

## Bidrag för utbildningar inom aktivitetsgarantin (SAGA) samt jobb- och utvecklingsgarantin vid 105 folkhögskolor 2007 (kr)

Folkhögskola	Volym-bidrag	Förstärk-bidrag	Summa	Folkhögskola	Volym-bidrag	Förstärk-bidrag	Summa
Albins (f d Örenäs)	109 872		109 872	Gotland	1 149 456		1 149 456
Alma	10 826 592	97 692	10 924 284	Grebbestad	499 632		499 632
Arbetarrörelsen	2 563 344	237 424	2 800 768	Göteborg	2 913 792		2 913 792
Axevalla	372 288		372 288	Hagaberg	27 888	3 486	31 374
Bollnäs	835 632		835 632	Helliden	1 027 488	33 348	1 060 836
Bona	2 095 968		2 095 968	Helsjön	57 120		57 120
Botkyrka	180 600	18 576	199 176	Hjo	1 113 924	121 998	1 235 922
Braheskolan	5 925 024		5 925 024	Hjälmaröd	884 688	3 276	887 964
Brunnsvik	2 122 848		2 122 848	Hola	557 760		557 760
Dalkarlså	94 080	24 320	118 400	Härnösand	1 115 520	97 692	1 213 212
Dalsland	1 522 752		1 522 752	Hästsporten	808 416		808 416
Edelvik	231 504		231 504	Högalid	387 408		387 408
Eskilstuna	389 088		389 088	Ingesund	1 694 616	285 596	1 980 212
Eslöv	2 397 276		2 397 276	Kaggeholm	737 856		737 856
Fellingsbro	233 856		233 856	Kalix	918 288		918 288
FiA-Angered	1 722 336	179 760	1 902 096	Karlskoga	476 112		476 112
Finska	2 095 632		2 095 632	Katrineberg	981 456		981 456
Hvilan	1 608 600		1 608 600	Kjesäter	188 160		188 160
Forsa	11 760	5 075	16 835	Klarälvdalen	35 280		35 280
Framnäs	2 863 056		2 863 056	Kristinehamn	2 036 160	452 328	2 488 488
Fridhem	3 565 968		3 565 968	Kvarnby	8 305 080	36 435	8 341 515
Fristad	1 214 976	13 832	1 228 808	Kvinnofhsk	1 342 320		1 342 320
Furuboda	7 849 128	183 971	8 033 099	Kävsta	561 456		561 456
Gamleby	185 472		185 472	Leksand	527 184		527 184
Geijerskolan	1 200 528		1 200 528	Liljeholmen	311 136		311 136
Glimåkra	3 680 373		3 680 373	Litorina	1 792 728		1 792 728
Glokala	4 297 356	72 828	4 370 184	Ljungskile	728 448	90 370	818 818

Folkhögskola	Volym- bidrag	Förstärk- bidrag	Summa
Lunnevad	3 947 328		3 947 328
Långbro	3 791 760	4 788	3 796 548
Långholmen	18 480		18 480
Löftadalen	3 068 016		3 068 016
Malmfälten	118 272		118 272
Malmö	3 129 420	70 998	3 200 418
Mariannelund	30 912		30 912
Marieborg	537 600		537 600
Medlefors	2 462 544		2 462 544
MKFC – Stockholm	56 784		56 784
Molkom	645 792		645 792
Mullsjö	47 712		47 712
Nordens Biskops- Arnö	2 161 488		2 161 488
Nordv Skåne	2 973 600	618 467	3 592 067
Nyköping	728 280	53 040	781 320
Oskarshamn	63 840		63 840
S:t Sigfrid	435 456	32 592	468 048
Sigtuna	3 188 304		3 188 304
Sjövik	449 232		449 232
Skarpnäck	956 592	115 080	1 071 672
Skinnskatteberg	738 528		738 528
Skurup	1 112 664		1 112 664
Sommenbygden	319 200		319 200
Stensund	455 616	14 868	470 484
Strömbäck	208 320	85 272	293 592
Sundbyberg	6 634 656	131 587	6 766 243
Sunderby	1 955 520		1 955 520
Sundsgårdens	2 606 856	133 798	2 740 654
Sverigefinska	1 075 704	77 828	1 153 532
Södertörn	13 155 072	431 752	13 586 824
Sö Vätterbygd	160 944		160 944
Tollare	804 384		804 384
Tornedalen	383 040	15 960	399 000
Vadstena	31 920		31 920
Valla	2 803 584		2 803 584
Vara	3 955 056		3 955 056
Wendelsberg	13 448 064	138 684	13 586 748
Viebäck	722 400	26 040	748 440
Wik	458 640		458 640
Vindeln	94 080	24 320	118 400
Viskadalen	2 109 408		2 109 408

Folkhögskola	Volym- bidrag	Förstärk- bidrag	Summa
Väddö	13 217 904	339 087	13 556 991
Värnamo	187 152	11 592	198 744
Västerberg	3 309 936		3 309 936
Västerås	2 823 744		2 823 744
Ålsta	195 888		195 888
Åsa	215 040		215 040
Ädelfors	156 324		156 324
Älvsby	642 096	125 623	767 719
Örebro	1 514 352	38 892	1 553 244
Östra Grevie	1 272 432		1 272 432
<b>Summa</b>	<b>196 955 217</b>	<b>4 448 275</b>	<b>201 403 492</b>
Folkbildningsrådet <sup>1</sup>			2 500 000
<b>Totalt 2007</b>			<b>203 903 492</b>

1. Bidrag till Folkbildningsrådets administration.

## Några fakta om svensk folkbildning

- Sverige har 9 studieförbund och 148 folkhögskolor som får del av stats-, landstings- och kommunbidrag.
- Varje år genomförs i studieförbunden cirka 284 000 studiecirklar med 2 miljoner deltagare. Folkhögskolorna har cirka 26 500 deltagare i de långa kurserna – från en termin till flera år – och cirka 80 000 deltagare varje termin i de korta kurserna.
- Studieförbunden är Sveriges största kulturarrangör. Varje år genomförs cirka 250 000 kulturprogram med närmare 15 miljoner deltagare och över 1 miljon medverkande. Folkhögskolorna genomför cirka 2 800 kulturprogram med cirka 240 000 deltagare varje år.
- Inom studieförbunden svarar de estetiska ämnena för över 60 procent av antalet studiecirklar. Därefter följer områdena språk/historia med 14 procent och samhällsvetenskap/information med ca 6 procent.
- Folkhögskolorna genomför allmänna och särskilda kurser på både grundskole-, gymnasie- och eftergymnasial nivå. De allmänna kurserna kan ge behörighet för högskolestudier. Det finns även särskilda yrkesförberedande kurser inom exempelvis fritidsledarområdet, media, musik och friskvård.
- Studieförbunden är spridda över hela landet, med mer än 370 lokalavdelningar. Folkhögskolorna genomför kurser i 170 kommuner.
- Utmärkande för studieförbund och folkhögskolor är att man utgår från deltagarnas behov och förutsättningar. Deltagarna har stora möjligheter att påverka innehållet och utformningen av studiecirklar och folkhögskolekurser.

## Folkbildningsrådet

Folkbildningsrådet är en ideell förening med vissa myndighetsuppdrag givna av regeringen och riksdagen. Rådet fördelar statsbidrag till studieförbund och folkhögskolor, lämnar budgetunderlag och årsredovisningar till regeringen samt följer upp och utvärderar folkbildningens verksamhet. Rådet arbetar även med vissa uppdrag från medlemmarna.

Folkbildningsrådet har tre medlemmar: Folkbildningsförbundet, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation (RIO).

## Folkbildningsrådet

Box 730, 101 34 Stockholm

Tel: 08-412 48 00, fax: 08-21 88 26

[fbr@folkbildning.se](mailto:fbr@folkbildning.se)

[www.folkbildning.se](http://www.folkbildning.se)